

4D/32.

RUGALMAS ÉS
ALKALMAZKODÁSRA KÉPES
VÁROSOK
*RESILIENT AND ADAPTABLE
CITIES*
KÖRMENDY IMRE
2 OLDAL / PAGE 2

AZ EUROPAI PÁLYÁZAT
THE EUROPEAN COMPETITION
**LOCSMÁNDI GÁBOR, SZABÓ
ÁRPÁD, SZABÓ GYÖNGYVÉR**
4 OLDAL / PAGE 4

ALKALMAZKODÓ VÁROS
ADAPTABLE CITY
6 OLDAL / PAGE 6

STRATÉGIÁK, ÖTLETEK,
KONCEPCIÓK
STRATEGIES, IDEAS, CONCEPTS
10 OLDAL / PAGE 10

VÁROSI KÖRNYEZET
ÉS TERVEZÉSI PROGRAM
CONTEXT AND PROGRAMME
HAVADI ERIK, SZABÓ ÁRPÁD
14 OLDAL / PAGE 14

TÁJKÉP ÉS IDENTITÁS AZ
ALKALMAZKODÓ VÁROSBAN
*LANDSCAPE AND IDENTITY
IN THE ADAPTABLE CITY*
**SZABÓ ÁRPÁD, SZABÓ
GYÖNGYVÉR, BALOGH PÉTER
ISTVÁN**
20 OLDAL / PAGE 20

A PÁLYAMŰVEK SZERZŐI
TEAMS OF THE COMPETITION
31 OLDAL / PAGE 31

PÁLYÁZATI EREDMÉNYEK
RESULTS OF THE COMPETITION
32 OLDAL / PAGE 32

AZ EUROPAI ZSŰRI AJÁNLÁSAI
ZUGLÓ ÖNKORMÁNYZATÁNAK
*RECOMMENDATIONS BY THE
EUROPEAN JURY FOR THE
MUNICIPALITY OF ZUGLO*
34 OLDAL / PAGE 34

MEGVÉTELLEN RÉSZESÜLT
PÁLYAMŰ
RUNNER-UP
**CM063 – LÁNCREAKCIÓ /
CHAIN REACTION**
36 OLDAL / PAGE 36
**CB574 – KÉZIKÖNYV AZ
ESETLEN VÁROSHOZ /
MANUAL TOWARDS A CLUMSY
CITY**
42 OLDAL / PAGE 42

DÍCSÉRET
SPECIAL MENTION
**IZ264 – HANGOLJ RÁ, ZUGLÓ!
/ TUNE UP, ZUGLÓ!**
48 OLDAL / PAGE 48

MÁSODIK ZSŰRIFORDULÓBA
JUTOTT TERV
*PROJECT OF THE SECOND JURY
ROUND*
**DV913 – HADD FOLYJON! /
LETTING FLOW**
54 OLDAL / PAGE 54
**VD545 – A VONALAK
RITMUSA / THE RHYTHM OF
THE LINE**
58 OLDAL / PAGE 58

EUROPAI SZERVEZET
EUROPEAN ORGANIZATION
62 OLDAL / PAGE 62

RUGALMAS ÉS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES VÁROSOK

RESILIENT AND ADAPTABLE CITIES

SZERZŐ/BY:
KÖRMENDY IMRE

Az European pályázati rendszer egyre bővülő körökben szólítja meg a fiatal építészeket, tájépítészeket, urbanistákat szerte Európából, hogy a különböző országok által kiválasztott helyszínekre készített terveikkel versenyezzenek, s adjanak ötleteket a városok, az önkormányzatok számára.

Az ideai European 12 pályázat a városok alkalmazkodó-képességét, az időbeli változásokra való reagálásukat, a városi terek életciklusait, életritmusait, a városok rugalmasságát, az örökség - innováció - visszafordíthatóság kérdéskörét helyezte a vizsgálódás központjába. Ehhez a városoktól olyan, alulhasznosított területek kijelölését várta, amelyek alkalmasak a magasabb fokú városiasságra és az időben változó, különböző funkciók befogadására.

Mindez egyértelműen a fenntarthatóságot, az ökológiai lábnyom csökkentését, a városrészek komplexitásának növelését, a belső tartalmak feltárását jelenti.

Izgalmas vállalkozás Európa ezen országainak kísérlete, amelyben a különböző kultúrákból jövő fiatal szakembereket közös feladatok elvégzésére serkentik. A cél a közös európai gondolat

erősítése, egymás megismerése. Ez hozzájárulhat a közösség erősítéséhez, egymás értékeinek felfedezéséhez. Ugyanakkor veszélyeket is hordoz magában, hiszen ez a nyitás a helyi kultúrák, a települési, építészeti kultúrák feloldódásához, megszűnéséhez is vezethet. Miért gondolom én ezt, s miért érzem veszélynek, amikor építészettünk az Árpád-kor óta mindig európai volt, még a magyar gyökerek keresésében is európai gondolatot követett?

Elég csupán a 4D folyóirat 2010/17. számában közzétett ajkai tervpályázat egyik nyertes tervének távlati képére tekintenünk, ahol egy amerikai tengerész borul össze kedvesével forró csókban. A dunántúli középhegység kisvárosának főterén, egy országban, amelynek tengere sincs. A globális és a lokális viszonyáról van itt szó, sematikus, a 'világon bárhol lehetne' megoldások égből pottyant „ajándékaról”, ami ellentétes a kultúrák sokféleségének megőrzésének alapeszméjével.

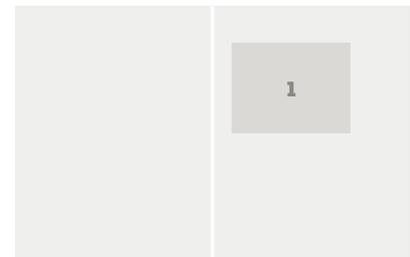
Az aktuális feladatkiírás is mutatja a nyelvekben megmutatkozó különbségek izgalmaságát: egyes indoeurópai nyelvekben a város nem csupán a fizikai valóságot jelenti, hanem az emberi közösséget is. Ennek tudatában jobban

érthető a kiírás élőlényekre, kiváltképp az emberre vonatkozó ismérvei, pl. a rugalmasság, alkalmazkodó-képesség. Gyermekünket és immár unokáinkat figyelve tapasztaljuk, hogy a legegyszerűbb dolgokkal tudnak a legsokoldalúbban játszani, s a legkifinomultabb, speciális eszközök alkalmasak a legkevesebb funkcióra, szélső esetben csupán egy szerep betöltésére. A városban is a szabad terek, a természetközeli térségek a leginkább diszponibilisek, alakíthatók az új igényeknek megfelelően, s a rafinált, többszintes, intenzíven beépített és kialakított terek a legkevésbé.

Városaink megújulásához elsősorban az kell, hogy a városépítészeti akciók során egy gazdaságos sűrűség mellett, mind kulturálisan, mind funkcionálisan a lehető legmagasabb szintű komplexitásra törekedjünk, és hogy a szabadterekre, a közterületekre, a be nem épített térségekre tekintsünk úgy, mint a település, a város szerves részére.

Nem hiányként, nem fölöslegként, nem nyúgként, hanem pótolhatatlan értékként.

◎

1. kép/pict.:
Köztér rehabilitáció
terve Dessauban,
Európa 10 győztes
pályamű / *Public
space renewal project
in Dessau, European 10
winning entry*
SZERZŐK/AUTHORS:
CARSTEN JUNGFER,
NORBERT KLING

The European competition network is addressing young architects, landscape architects and urban designers in larger and larger circles from all around Europe, to compete on the various sites chosen by different countries and to provide new ideas for the cities and local governments.

The European 12 competition this year focuses on the adaptability of cities, on reactions on temporal changes, on the life cycles and rhythms of urban spaces, on the resilience of cities and on the issues of legacy, invention and reversibility. For this the participating cities had to offer such underused sites that are capable of moving towards greater urbanity and can integrate various functional programs changing in time.

This definitely stands for the investigation of sustainability, reducing ecological footprint, increasing/raising the complexity of cities and exploration of local resources.

The experiment of these countries of Europe is a thrilling initiative, to motivate young experts from various cultures to work on common themes. The ultimate goal is to strengthen the common

European idea and to learn from each other. This can contribute to strengthening communities and to recognize the values of each other. But it also means risks, since this opening can lead to the weakening of local cultures e.g.: local urban, architectural cultures. Why do I think that, and why do I feel it a danger, when our architecture culture has always been European since the Árpád-age and has been following European thoughts even in its processes of finding its roots?

It is enough to look at one of the renderings of the winning project of the Ajka competition published in the 2010/17 issue of the 4D Journal, where an American sailor cuddles up to his beloved with a hot kiss. At the main square of a small city in the Transdanubian Medium Mountains, in a country that has no seas whatsoever. I am talking about the relation of global and local, about schematic 'heaven-sent' solutions that could be anywhere in the world and are contradicting the key principle of preserving the diversity of cultures.

The actual theme also shows well the exciting differences in various languages: in some Indo-European languages the word urban does not only mean the

physical reality, but also the human community. In that sense it is easier to understand the criteria related to living organisms or humans: resilience or adaptability. Looking at our children or specially our grandchildren we can experience that they can play the most versatile way with the simplest things, and the most sophisticated special gadgets are suitable for the least functions, in some extreme situations they can only serve one role. In a city the open-spaces, the semi-natural areas are the most easily attainable and transformable areas according to new needs, while the complex, multileveled, intensively developed and configured spaces are probably the least.

For the renewal of our cities, in the course of urban development actions, we first of all need - besides an economic density - to aim at reaching the highest possible cultural and functional diversity and to look at the open and public spaces and the undeveloped areas as integrate parts of our settlements and cities.

Not as a deficiency, not as a redundancy, not as a problem but as an irreplaceable value.

AZ EUROSPAN PÁLYÁZAT

THE EUROSPAN COMPETITION

SZERZŐ/BY: LOCSMÁNDI GÁBOR,
SZABÓ ÁRPÁD, SZABÓ GYÖNGYVÉR

A kétévente megrendezett European pályázati rendszer célja az, hogy helyi önkormányzatok, illetve fejlesztő társaságok problémás fejlesztési területeire az adott feladatot más-más nézőpontból megközelítő, friss és előremutató tervekkel járuljon hozzá a fejlesztés megvalósításához, miközben 40 év alatti fiatal várostervezők, építészek és tájépítészek számára lehetőséget biztosítson a nemzetközi megmérettetésre és tervezési munka elnyerésére. Az European önálló nemzeti szervezetek európai szintű szövetsége, amely építészeti pályázatokat szervez. A pályázatokat közös tematika, időbeli ütemezés és szabályok szerint az egyes országok önállóan szervezik, a pályázatot megvalósítási szakasz követi.

A francia kormány 1971-ben alapította meg a PAN (Programme d'Architecture Nouvelle) pályázati rendszert építészeti-városrendezési tervek beszerzésére, mely az európai integrációs folyamatokkal párhuzamosan 1988-ban európai szintre emelkedett. Mára az European Nemzetközi Építészeti és Városépítészeti Pályázat a fiatal építészek, városépítészek, tájépítészek legnagyobb európai pályázati rendszerévé vált. A 2012-2014 között 16 európai tagország által megrendezett European 12 pályázati ciklusban 51 helyszínre 2398 tervező csapat regisztrált. A pályázati helyszínekre beadott tervek száma meghaladta az 1750-et. Az elmúlt 24 év European pályázatainak győztes tervek több mint fele valamilyen formában megvalósult. Több ismert

fiatal európai építész és építész iroda (pl: S333, SMAQ Architecture, SeARCH, Riegler Riewe, Nieto Sobejano vagy a magyar 3h) is az European pályázaton alapozta meg későbbi karrierjét.

Az elmúlt 24 évben csak kisebb részleteiben változott koncepciót a Párizsban non-profit jelleggel működő titkárság vezetésével az alapító országok dolgozták ki: a tagországok 40 év alatti építészei, tájépítészei és várostervezői vehetnek részt a pályázatokon. A terveket önálló vagy két országonként megszerzett nemzetközi zsűrik bírálják el. A zsűrizés két fordulóban zajlik. A két forduló között tartott Városok és Zsűrik Fórumán (a mostani ciklusban: Párizs) a helyszínek képviselői – polgármesterek, főépítészek – és az egyes zsűrik tagjai egy tudományos igényességű konferencián tekinthetik át az összes helyszín terveit. Az eredmények interneten való kihirdetése után egy nemzetközi konferencián kerülnek a nagyközönség számára is bemutatásra a díjnyertes tervek. Az egyes pályázati ciklusok közös témája minden fordulóban meghatározott: egy aktuális, de még nagyrészt kezeletlen városi probléma, amit a fórumokon neves építészek, kutatók fogalmaznak meg.

AZ EUROSPAN NEMZETKÖZI PÁLYÁZATOK ÉS MAGYARORSZÁG

Magyarország az European 4 pályázati ciklussal kapcsolódott be az European pályázatokba.

2008 óta a hazai pályázatokat a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft. szervezi az European Nemzeti Bizottság szakmai felügyeletével. Az European 10-es ciklusban a feladat Ajka városközpontjának megújítása volt; míg az European 11 ciklus kiválasztott helyszíne Szeged, Rókus városrész, egykori Démász ipartelepe lett.

Az European 12 ciklusban megfogalmazott „Alkalmazkodó Város” tematikához illeszkedően a ciklus kiválasztott magyar helyszíne Budapest Zugló városrészének Rákospatak menti közterületi sávja lett. A pályázati kiírást a Nemzeti Bizottság ajánlásai alapján Szabó Árpád az European Magyarország nemzeti koordinátora és Havadi Erik a zuglói Városfejlesztési Osztály munkatársa készítette Barta Ferenc önkormányzati főépítész közreműködésével.

Magyarország European szervezetben való részvétele messze meghaladja annak a jelentőségét, hogy kétévente egy nagy európai nyilvánosságnak is örvendő pályázatot tudunk lebonyolítani. A pályázat révén egy olyan rendszer részévé válunk, ahol a magyar pályázók a nyugat-európai építészekkel megegyező feltételekkel pályázhatnak a több tucat európai és magyar helyszínre. Ugyanakkor a magyar tervező és városfejlesztő szakma olyan nemzetközi szakmai körforgás részévé válik, amelyben a pályázatokon és nemzetközi fórumokon közvetlenül is profitálhat más európai országok tapasztalataiból.

1

1. kép/pict.:
Az Europan 11
győztes terve a
szegedi helyszínrre /
Winning entry of
Europan 11 at the
Szeged site: THE RED
BALLOON

KUN TAMÁS,
MEZEY TAMÁS,
ÁLMOS GERGELY

The objective of Europan is to bring Europe's young architecture, urban design and landscape design professionals to the forefront, to publish and develop their ideas. It is also a goal of the organization to help cities and potential developers who have provided competition sites, to find innovative architectural and urban solutions for the transformation of urban locations. Europan is a European federation of national organizations, which manages architectural competitions followed by building or study projects. The competition is being launched biannually by several countries on a commonly agreed theme, objectives and rules.

The French Government founded the Pan (Programme d'Architecture Nouvelle) competition system in 1971, which parallel with the European integration processes was raised to a European level in 1988.

Today the Europan competition is the largest competition system for young architects, urban and landscape designers in Europe: in the Europan 12 session organized by the 16 member and associate countries, 2398 teams registered on the 51 sites. More than 1750 teams submitted an entry. More than half of the competition winning projects in the last 24 years have reached the implementation phase. Many well-known young European architects and architecture offices (e.g.: S333, SMAQ Architecture, SeARCH, Riegler Riewe, Nieto Sobejano or the Hungarian 3h) founded their later carrier at the Europan competition.

The concept of the competition, which did not change much for the last 24 years, was developed by the non-profit secretariat and the original member states: architects, landscape architects and urban designers of the member countries under the age of 40 can participate. The projects are judged by international juries, organized by one or two countries. The jury process has two rounds. Between the rounds the juries and the representatives of the sites – mayors, chief architects, site representatives etc. – have the possibility to look at all projects of all sites at the Cities and Juries Forum (this session in Paris). After the announcement of results on the website of Europan, the winning projects are presented to the public at the Forum Inter-sessions. The common theme of the competition is always defined by well-known experts and architects at one of the international events, and addresses some current, mainly unhandled urban problem.

THE EUROPAN COMPETITIONS AND HUNGARY

Hungary joined the Europan competition system at the Europan 4 session.

Since 2008 the competition has been organized by the Hungarian Urban Knowledge Centre, with the professional guidance of the Hungarian National Committee. In Europan 10 the task of the competition was the renewal of the commercial and

administrative center of Ajka, while in the Europan 11 cycle the chosen site was the Rókus development of the former Démász industrial area in Szeged.

For the Europan 12 cycle with the theme "Adaptable City" the chosen Hungarian site became the public space strip along Rakos-creek in the Zugló district of Budapest. The brief of the competition was prepared according to the recommendations of the Hungarian National Committee by Árpád Szabó, the national coordinator of Europan Magyarország and Erik Havadi associate architect of the Urban Development Office in Zugló, with the assistance of Barta Ferenc chief municipal architect of the district.

The importance of Hungary participating in the competition, goes far beyond the fact that every second year we are able to organize a competition with great European publicity. With the competition we are part of a system where Hungarian competitors can participate with the same conditions as their Western European colleagues on numerous Hungarian and international sites. On the other hand Hungarian urban designers, planners, developers and site representatives can become part of an international discourse, where through the competitions and international forums they can directly benefit from the experiences of other European countries.

ALKALMAZKODÓ VÁROS

AZ EUROPAN 12 CIKLUS TEMATIKÁJA

ADAPTABLE CITY

THEME OF EUROPAN 12

VÁROSOK MOZGÁSBAN

Az európai város radikális átalakuláson megy keresztül: az ökológiai lábnyomát rövid időn belül csökkentenie kell, hogy ezzel is hozzájáruljon a globális energiaválság megoldásához, az üvegházhatás mérsékléséhez és a még rendelkezésre álló nem megújuló energiaforrások megőrzéséhez. Ez az átalakulás hatásosan lesz a város formájára (morfológiájára), az energiafogyasztására (metabolizmusára) és nagyban függ attól is, hogy milyen életvitelhez biztosít lehetőségeket. Ahhoz azonban, hogy ezeket a célokat elérhessük, a feladatainkat haladéktalanul tudatosítanunk kell. Az European 12 pályázati ciklus ezért azt vizsgálja, hogy hogyan hatnak az időbeli változások a városok alkalmazkodóképességére.

A VÁROSI TEREK RITMUSA ÉS ÉLETCIKLUSAI

Közttereink közösségi használata új típusú térhasználatot feltételez, de ehhez ki kell dolgoznunk az ezeket lehetővé tevő kormányzati, önkormányzati működés eszközeit. Ez olyan megközelítést feltételez, amely vegyíti a térbeli és időbeli szempontokat úgy, hogy bizonyos terek problémáinak kezelésére ideiglenes projekteket is befogad. Szükségünk van egy olyan környezetérzékeny tervezési módszerre, amely lehetővé teszi, hogy különböző helyek más-más időpontokban váljanak használhatóvá és tereink minőségét

is ilyen szempontból kell újragondoljuk. Szerethető és értelmezhető-e egyáltalán mai városaink építésze és térbelisége egy átlagos városhasználó számára? Olyan hatékony fejlesztési projekteket kell előnyben részesítenünk, melyekkel a városok mai valóságához is kötődni tudunk. Elengedhetetlen a városok többértékű használatának tudatosítása, de különösen az épületek többfunkciós használatának és újrahasznosításának egyre szélesebb körben való alkalmazása. Így elkerülhetjük a terek és építmények túlzott „fogyasztását” és az időbeliségben rejlő lehetőségek teljes kihasználásával teremtünk lehetőséget a fenntartható város létrejöttéhez.

Ma - egyre inkább - az tűnik helyénvalónak, ha a városok épített környezettel összefüggő területhasználatának kérdését a funkciók és a tervezés időbeliségének vonatkozásában vizsgáljuk. Az idő dimenzióinak integrálása a várospolitikába már egy megkerülhetetlen feladat, és alapvetően befolyásolja a mai városok két meghatározó jelenségét: a szuburbanizációt és a töredezettséget. A városok ma nemcsak térben, hanem időben is terjeszkednek, és a mai településeknek egyre inkább jellemzője az, hogy folyamatosan - a hét minden napjának 24 órájában - aktívak. A szuburbanizáció, a maga módján, szintén hatással van a városról alkotott képünkre, amely elsősorban a szegregáció megjelenésében érhető tetten. Az idő így tükrözi vissza a széttöredezett város valóságát, a többféle időbeliséget használó, sokszínű városét.

CITIES ON THE MOVE

Europe's cities are engaged in a radical transformation: they need urgently to reduce their ecological footprint to help resolve the energy crisis, combat the greenhouse effect and preserve non-renewable resources. This transformation applies both to their morphology (form) and their metabolism (including all energy expenditure), and is highly dependent on the ways of living they provide. To achieve this, all these changes have to be thought out quickly, and that is why European 12 proposes to explore the question of time with a view to making the city more adaptable.

RHYTHM AND LIFE CYCLES OF URBAN SPACES

This entails, for example, providing new ways of sharing collective space and methods of governance. This requires a chronotypical approach, blending the spatial and temporal dimensions and, for example, establishing temporary projects for spaces. This also means developing a sensitive form of urban planning, where different places can be used at different times, and rethinking the quality of the

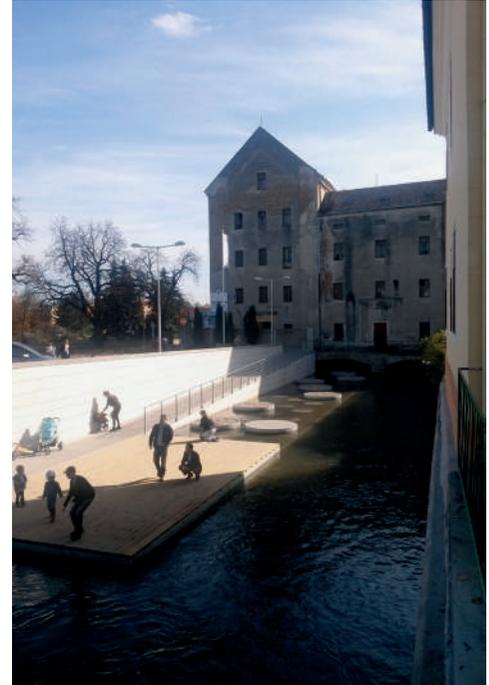
spaces from that perspective. This raises the question of the "hospitality" of urban spaces and their transparency for users of the city. It is also important to think about intensive development projects, to connect them better with the realities of today's city. It is also about considering the multiple uses the city, and in particular the question of the sharing and recycling of buildings, to avoid excessive consumption of space and thereby to promote a sustainable city by exploiting time in its full range.

In fact, today it seems that the question of land, of the city and of architecture needs to be considered in relation to the timeframes of use and of urban planning. Incorporating the dimension of time into urban policy is a factor that needs to be worked on, because it affects the two principal characteristics of the contemporary city: sprawl and fragmentation. The city now spreads not only in space but in time, and the emerging feature of the modern city is that of one that is continuously active, 24/7. Urban sprawl, for its part, affects our experience of the city, which can also be perceived in terms of segregation. Time therefore reflects the reality of the fragmented city, a polychromic city that operates to different timeframes.

1. kép/pict.:
Innsbruck, Olimpiai
Falu központja,
European 4 győztes
terv / Innsbruck,
Centre for the Olympic
Village District,
European 4 winner
ÉPÍTÉSZ/ARCHITECT:
FROETSCHER

LICHTENWAGNER,
WILLI FRÖTSCHER,
CHRISTIAN
LICHTENWAGNER
– TÁJÉPÍTÉSZ/
LANDSCAPE
ARCHITECT: ALICE
GRÖSSINGER

ELLENÁLLÓ ÉS ALKALMAZKODNI KÉPES VÁROS

Az European 12 ciklusában a városi terek ritmusának és életciklusának befolyásolása kapott hangsúlyt. Olyan beavatkozások, amelyek lehetővé teszik az identitásvesztés nélküli alkalmazkodást, a lelassulást, a felgyorsulást és az új életciklusokhoz való idomulást - akár a bizonytalan jövő figyelembevételével is. Meg kell becsülnünk az elkerülhetetlen változások hatásait, és úgy kell a sokrétű használat lehetőségét biztosítanunk, hogy mindeközben lehetővé tesszük a meglévő struktúrák kreatív hasznosítását is. Alkalmazkodnunk kell ahhoz, ami már „megvan”, miközben olyan lehetséges jövőképeket kell megfogalmaznunk, amelyek figyelembe veszik mind az állandóságot, mind a variálhatóság igényét.

Az European ciklus így kiemelten foglalkozik a városi, építészeti léptékű projekteknél a tér és az idő összefüggéseivel, melynek eredményeképpen a város rugalmas és alkalmazkodásra képes lesz:

- Rugalmasság egy térnek az a képessége, hogy egy trauma után visszanyerje eredeti funkcionális tulajdonságait és fejlődési képességét.

- Alkalmazkodóképesség egy térnek az a minősége, hogy változtatható, és ennek révén alkalmazkodni tud azokhoz a változásokhoz, melyeken keresztül megy.

Egyes beavatkozások után a város regenerálódik, vagy nagyobb hatékonyságú működésre vált, hogy a gyorsuló fejlődéshez alkalmazkodjon, vagy ellenkezőleg, funkcionálisan megújul. Ehhez azonban a városépítészeti terveknek olyan képességekkel kell rendelkezniük, melyek lehetővé teszik a funkciók új időbeliségéhez való alkalmazkodást.

Az ideális „alkalmazkodó város” töresek nélkül fejlődik, kitágítja a település lehetőségeit és képes visszanyerni az eredeti formáját időben és térben. A legfontosabb kérdés így a következő lesz: hogyan lehet az időbeliséget városépítészeti tervekben megjeleníteni?

FEJLESZTÉSI PROGRAMOK: ÖRÖKSÉG, INVENCIO ÉS VISSZAFORDÍTHATÓSÁG

A konkrét fejlesztési igények esetében a kérdés nem a flexibilitás vagy a funkcionális oldaláról merül fel, hanem az olyan átalakíthatóság szempontjából, mely az örökség (a helyek története), az invenció

(olyan térbeli elrendezések megtalálása, melyek sokrétű használhatóságot tesznek lehetővé) és a visszafordíthatóság (ideiglenes használat) kritériumait is figyelembe vesszük. A kérdés nem elsősorban technológiai, hanem egy olyan megközelítés kérdése, amely kapcsolatot teremt a természeti és a kulturális környezettel, ugyanakkor kölcsönösséget és kapcsolatokat is létrehoz. Olyan új épületek terveit jelenti, melyek figyelembe veszik a természet és a táj adottságait és olyan projekt koncepciókat részesít előnyben, amelyek képesek új jelentés és új célok hozzáadásával egy meglévő rendszerekhez illeszkedni.

Ahhoz, hogy ezeket a célokat elérjük, figyelembe kell vennünk az idő és az időbeliség hatásait már a városok dinamikájának vizsgálatánál is. Értékelnünk kell a meglévő alkotóelemeket, és úgy kell egy nyitott szemlélettel a jövőről gondolkodnunk, hogy több időbeliséget is figyelembe veszünk: az élet dinamikájának változosságát, a nappalok és az éjszakák, valamint az évszakok ritmusát és az egymást követő generációk különbözőségeit. ©

**2.a, 2.b, 2.c kép/
pict.:** Malom-ági
Lajta rehabilitáció,
Mosonmagyaróvár /
*Rehabilitation of the
Mill-branch of the Lajta
river in
Mosonmagyaróvár*

TERV/DESIGN:
LENZSÉR PÉTER DLA,
LÁNG MERCÉDESZ,
GAUL CICELE,
PAÁL ZSÓFIA,
ERDÉLYI-GÁSPÁR
JUDIT, LENZSÉR ÉS
TÁRSA KFT.

**3.a, 3.b, 3.c kép/
pict.:** Pallók:
Közösségépítés
közterületek
ideiglenes
hasznosításával,
Dabas / Planks:
Developing communities

*with the temporary use
of public spaces, Dabas*
TERV/DESIGN: D1618
MŰHELY (BARTA
GYÖNGYI, TÓTH
GERGELY, KUKUCSKA
GERGELY), TRAFIK KÖR
(LIGETVÁRI

ISTVÁN, LIGETVÁRI
DOROTTYA, BALOG
ÁDÁM)

A RESILIENT AND ADAPTABLE CITY

So for European 12, the emphasis is on reflecting the rhythms and life cycles of urban spaces so that they can adapt to change, without losing their identity, can slow down and speed up, adjust to cycles and transformations in the context of an uncertain future. So it is about anticipating the inevitable impacts of change, allowing a plurality of uses, but also being capable of making creative use of what already exists. And therefore adjusting to what is already there while developing visions of the possible that take account of both permanence and variation.

The specific priority of this session, therefore, in projects of an urban-architectural scale, is to explore time in its relation to space by making the city resilient and adaptable:

- Resilience is the capacity of a space to recover a function or a development after experiencing a trauma.
- Adaptability is the quality of a space that can be easily adapted to harmonize with the changes of use that it undergoes or may undergo.

The city has to regenerate after experiencing divisive urban operations or

accelerate to adjust to rapid development or conversely be revitalized in terms of its uses. To do this, however, urban projects need to acquire a capacity to adapt to new timeframes of use, which are better coordinated between themselves.

The notion of an “adaptable city” is of a city that can be worked without breaking, capable of extending its possibilities and retrieving its forms, in space and time. In this case, the underlying question becomes: how do you introduce time into urban projects?

PROGRAMMES BETWEEN LEGACY, INVENTION AND REVERSIBILITY

In terms of program, it is less a question of flexibility or functionality than of scenarios for appropriate transformations between legacy (the history of places), invention (innovation in spatial arrangements that accommodate a plurality of uses) and reversibility (temporary developments). It is less about technology than a method of establishing links between natural and cultural environments and finding compensations and connections. This means, for example, that plans for new buildings need to include

measures for nature and landscape and new projects need to be capable of harmonizing with a system by adding meaning and purpose (re-connection).

To achieve these objectives, time and the effects of time need to be considered and incorporated into a responsible and inventive analysis of urban rhythms. For this, one needs to evaluate/assess what is already there, and think about the future within an open program that incorporates different timescales: for example, different rhythms of life, the rhythms of day and night, of the seasons and of successive generations. ©

STRATÉGIÁK, ÖTLETEK, KONCEPCIÓK KÖTETLEN BESZÉLGETÉS PAPCSÁK FERENCCEL, ZUGLÓ POLGÁRMESTERÉVEL ÉS BARTA FERENCCEL, ZUGLÓ FŐÉPÍTÉSZÉVEL

STRATEGIES, IDEAS, CONCEPTS

INFORMAL DISCUSSION WITH PAPCSÁK FERENC,
THE MAYOR OF ZUGLÓ AND WITH BARTA FERENC,
THE CHIEF MUNICIPALITY ARCHITECT OF ZUGLÓ

Miért döntött úgy Zugló önkormányzata, hogy részt vesz az European pályázaton? Mi volt az önkormányzat célja?

Célterületünk a Rákos-patak mentén található, mely korábban a budapesti régió városi agglomerációjának fejlődésében jelentős szerepet játszott. A XX. század közepén a patakot szabályozták és a városszövetben betöltött szerepe lassan elérte a mai állapotot. Egy kétértelmű, töredezett városi szövet jött létre, ahol különféle lakóterületek és lassan átalakuló barnamezős iparterületek váltják egymást.

Ma egy új megközelítésre van szükségünk a terület fejlesztésében, mely újraaktiválja a patakot és környezetét, visszahozza a terület korábbi ökológiai, kulturális és társadalmi értékeit. Célunk

az, hogy a lokális közterületi beavatkozások mellett egy kerületi léptékű beavatkozási stratégiát alkossunk meg.

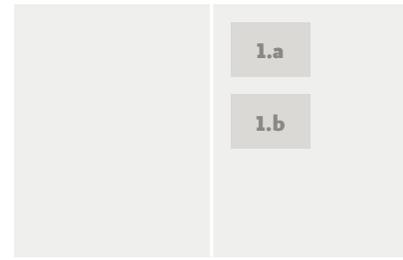
Az European ehhez az elképzelésünkhöz kínál rendkívüli lehetőséget azzal, hogy friss szellemű, korlátok nélküli elképzelésekkel próbál segíteni és választ adni kérdéseinkre.

Milyen nagyobb léptékű koncepcióba, területfejlesztési stratégiába illeszkedik a Rákos-patak fejlesztése? Milyen a Zöld Zugló jövőképe, hogyan látja ebben a Rákos-patak szerepét?

2012-ben Zugló kerületi önkormányzata a patak mellett fekvő hat másik önkormányzattal és a fővárossal közösen elkezdte megvizsgálni a patak teljes hosszában a környezet rehabilitálásának

lehetőségét. A projekt célja összetett. Elképzelésünkben egy olyan ökológiai zöldfolyosó jön létre, mely turisztikai célpontokat, közfunkciókat köt össze és olyan szabadidős folyosóként működik, mely a városi szövetet is megújítja. Jelenleg a Főváros vezetésével egy megvalósíthatósági tanulmány elkészítésén fáradozunk.

Jövőképünkben azonban – a regionális összefogáson túl – egy olyan stratégia kialakítása is szerepel, mely a patakmenti városszövetet is komplexen megújítja a kerület határain belül. A cél az, hogy rövid időn belül a patak partmenti területei olyan lehatárolt, lokális beavatkozások segítségével újuljanak meg, melyek egy, a teljes területre vonatkozó hosszútávú stratégia részeként fejtik ki hatásukat.

1.a, 1.b kép/pict.:

Első zsűriforduló
Zuglóban Papcsák
Ferenc és Barta
Ferenc részvételével
/ First jury round in
Zugló with the
participation of
Papcsák Ferenc and
Barta Ferenc

Why did the municipality of Zugló decide to participate in the European competition process? What was the goal of the municipality?

Our target area is found along the Rákos-creek that has had a great importance in the development of the agglomeration area of the Budapest Region previously. In the middle of the 20th century the creek had been regulated and its role in the urban fabric has slowly reached its current state. The area evolved into an ambiguous and fragmented urban fabric, where various residential typologies and slowly transforming brown-field industrial zones are alternating.

Today the development of the area needs a new approach that reactivates the creek and its surroundings

and brings back the former ecological, cultural and social values of the area. Our goal is to create a district scaled intervention strategy, besides the local public space interventions.

European provides an exceptional possibility for this planning process by providing answers with fresh open-minded projects.

What larger scaled concept or local scaled development strategy does the development of the Rákos-creek fit into? What is the future vision of Green Zugló and what is the role of the Rákos creek in it?

In 2012 the local municipality of Zugló together with the six other municipalities along the creek and with the

central government of Budapest has started investigating the possibility of rehabilitating the environment of the creek on its full length. The project has multiple goals. According to our plans an ecological green corridor will be created that connects touristic destinations and public functions and acts as a leisure zone that also redevelops the existing urban fabric. Currently we are working on the feasibility study of this project with the leadership of the central government of the city.

Nevertheless our future vision – besides the regional cooperation – has also a wish to develop a strategy that rehabilitates the urban fabric along the creek inside the limits of the district in a complex way. The goal is to renew the areas along the creek in a short period

2. kép/pict.:

Rákos-patak
Zuglóban / The Rákos
creek in Zugló

Milyen előkészítést igényelt a Rákos-patak helyszínének indítása a pályázaton? Milyen koncepciók és elvek mentén fogalmazták meg a kiírás főbb alapelveit?

Az European pályázaton való részvétel szándéka a Városfejlesztési Ösztályunkon fogalmazódott meg. Az előkészítés több hónapos időtartamot vett igénybe. A vizsgálati terület 420 hektáros területet ölelt fel, a tervezési terület 23 hektár lett.

Ezen a nagy kiterjedésű patakparti területen a különböző városi struktúrák egymásmellettsége egy változatos, kohézió nélküli városképet alkot. Folyamatos egyeztetésekkel alakultak ki a kiírásban kijelölt beavatkozási területek.

Az alapelveink szerint a pályázóknak egy olyan többrétegű megoldást kellett kidolgozniuk, mely figyelembe veszi a helyszín komplexitását, rétegződését és megvizsgálja a fejlesztés megvalósíthatóságát is.

A célunk átfogó stratégia elkészítése a teljes területre városi, építészeti és infrastruktúra léptékű beavatkozásokkal, mely a kijelölt beavatkozási területek jövőbeli vízióit is megfogalmazza. A javasolt tervek esemény és funkció alapú beavatkozások stratégiáit és eszköztárait is tartalmazhatták.

Az European pályázati rendszer lényege, hogy nagy számban eredményez színvonalas, nyitott szellemiségű, olykor-olykor akár a feladatkiírást is megkérdőjelező

építészeti és tájépítészeti terveket a területre. Milyen lehetőséget lát a terület számára a kerület főépítészeként / polgármestereként ebben a nyitott szellemiségű megmérettetésben?

Az ebben a környezetben létrejövő alkotások eleve a pozitív hozadék lehetőségét rejtik magukban. Igyekeztünk olyan izgalmas feladat elé állítani a résztvevőket, melyek inspiratívan hatnak rájuk. Reméltük, hogy minél többen részt vesznek a pályázatunkon.

Úgy gondolom, ez rendkívül jól sikerült, amit a résztvevők száma is bizonyít.

A megmérettetéssel a stratégiánk és lokális beavatkozásaink meghatározásához kapunk segítséget. Olyan lehetőséghez, elképzelésekhez jutunk, melyek a helyi közösségekre is pozitív hatással lesznek. Továbbá betekintési lehetőséget kapunk arra is, hogy milyen városi folyamatok vezethetnek az egyes területek fenntarthatósági potenciáljának növekedéséhez.

A kerületi zsűrizésen ön is tisztelettelte és kiemelte, hogy izgalmas kísérletek érhetőek tetten a pályázati anyagban. Mennyire lehet nyitott Zugló a Rákos-patak a friss ötletek felé?

A pályázat természetéből adódik annak sokszínűsége. Örömteli volt látni az ötleteket, amelyekkel válaszoltak kérdéseinkre. A szabadságfok nagysága azonban magában rejtje azokat az elemeket, melyek akár

elrugaszkozhatnak a valóságtól is. A helyi viszonyokat, az ott élő embereket és a lehetőségeinket is figyelembe véve a lehető legnagyobb mértékben kívánjuk a friss ötleteket felhasználni.

Az EUROSPAN a pályázaton túlmutatóan egy olyan folyamat is, mely a stratégiák, tervek megfogalmazásától a megvalósulás irányába is vezet. Mi fog történni a közeljövőben? Hogyan tervezi Zugló a továbblépést?

A pályázati folyamat lehetőséget ad egy olyan új modell kidolgozására, mely összeköti, átformálja és generálja a helyszín jövőbeli fejlesztéseit és akár a város más részein is hasznosítható előképpé válik.

A legfontosabb és legközelebbi lépésünk a közterületi beavatkozások terve. Meg kell alkotnunk a környező közterületek fejlesztésére fókuszáló Patakstratégiát és településrendezési tanulmánytervet kell készítenünk. Mindezt össze kell hangoljuk a patakparti települési önkormányzatokkal és a Fővárossal, figyelembe véve a városi kontextus értelmezését és az építészeti beavatkozások környezetét is. ©

of time with contained, local interventions that produces its effects as part of a long term concept of the whole area.

What preparations had to be made for entering the competition with the site of the Rákos-creek? Based on what concepts and principles have the most important aspects of the brief been formulated?

The idea of entering the European competition has been made up at our Urban Development Department. Preparations took several months. The investigated area was 420 hectares, while the intervention area was defined as a 23 hectare area.

On the relatively large territory of the creek the different urban structures coexist forming a diverse urban structure without cohesion. The intervention areas in the brief have been developed through a series of consultations.

According to our principles the competitors had to develop a multi-layered solution that takes into consideration the complexity and the stratification of the site and investigates the feasibility of the development.

We have had the goal to develop an overall strategy for the whole area with urban, architectural and infrastructural interventions that also defines visions for the assigned intervention areas. The proposed projects could involve strategies and tools for functional and event based interventions as well.

An essential part of the European Competition system is that it results a great number of high quality and intellectually open architectural and landscape design projects that sometimes even question the brief. What potentials do you see for the area as the mayor/chief municipality architect in this open-minded competition?

The projects created in this context already have the promise of positive added value. We were striving to create a competition for the participants that would positively inspire them. We were hoping that a great number of teams would participate. I think it turned out well, which has also been confirmed

by the good number of participants. With the competition we get aid for defining our strategy and the planned local interventions. We get possibilities and concepts that can influence local communities in a positive way. And we also get an insight view about the possible urban processes leading to increasing the sustainability potentials of the area.

You have also paid your duty at the local jury and highlighted that there are some very exciting experiments among the projects. How much can Zugló be open for the fresh ideas?

The variety of proposals is the very nature of the competition. I was glad to see all those ideas that answered our questions. The relatively large freedom of the competition implied the possibility of solutions more distant from reality. We want to use the ideas as much as possible, but we have to take into consideration the local communities and also our possibilities.

Besides the competition European is also a process that starts with defining strategies and developing concepts and leads to the process of implementation. What will happen in the future? How the municipality of Zugló is planning the next step?

The competition process provides the possibility of developing a new model that connects, transforms and generates the future developments of the site and could be used a reference project for other areas of the city.

The most important next step is to develop the plans of the public space interventions. We have to prepare the Creek-strategy on developing the surrounding public spaces and we have to make an urban planning framework concept. This has to be harmonized with the municipalities along the creek and with the central government of the city, taking into consideration the urban context and the characteristics of the built environment.

VÁROSI KÖRNYEZET ÉS TERVEZÉSI PROGRAM RÁKOS-PATAK ZUGLÓBAN

CONTEXT AND PROGRAMME THE RÁKOS CREEK IN ZUGLÓ

SZERZŐ/BY:
HAVADI ERIK, SZABÓ ÁRPÁD

A PÁLYÁZAT HÁTTERE ÉS ÁLTALÁNOS CÉLJAI

2012-ben új megközelítés alapján kezdődött meg a Rákos-patak területi sávjának komplex városépítészeti/urbanisztikai tervezése. A Budapest Főváros Önkormányzata Főépítészeti Irodájának irányításával zajló Rákos-patak menti önkormányzatok együttműködése mellett egy új stratégiai tervezési folyamat kezdődött el a kerületben azzal a céllal, hogy a patak komplex rehabilitációjára dolgozzon ki megoldásokat a kerület határain belül eső teljes szakaszra.

Az Európai pályázat, azzal hogy ötleteket gyűjt arra, hogyan fejleszthető a sáv zöldfelületi rendszere, jól illeszkedik ebbe a stratégiába. A zöldfelület fejlesztésének célja, hogy integrálja a meglévő és új szabadidős tevékenységeket és felvázoljon egy olyan folyamatot, ahol a közterületek megújításával indítható el a városi szövet rehabilitációja a kerületen belül. A pályázati koncepcióknak figyelembe kellett venniük a terület jövőbeni fejlesztéseinek bizonytalanságait is, miközben a Rákos-patak sávjának egy olyan átértékelését kellett végiggondolni, amely magas minőségű közterületi rendszert eredményez. Ezek a tervek a későbbiekben referenciaként is szolgálhat-

nak hasonló jellegű fejlesztésekhez mind Zuglóban, mind a patak teljes hosszán.

A Rákos-patak a Duna magyarországi szakaszának egyik leghosszabbal parti mellékvíze. Az átlagban 1-3 méter széles patak a Gödöllői-domb-ságban, Szada határában ered. Gödöllő városában az egyik mellékágával, a Fiók-Rákos-patakkal ömlik össze. Isaszegen és Pécelen áthaladva lép be Budapest területére a XVII. kerületben. Rákosmentét elhagyva Kőbányán, Zuglón, és Angyalföldön át ömlik végül a Dagály Gyógyfürdő északi vége mellett a Dunába. Zugló teljes területét haránt irányban 5,4 km (Rákosrendezővel együtt kb. 6 km) hosszon szeli át.

A patak fontos szerepet játszott a Budapesti régióban lévő települések fejlődésében a XIII. századtól kezdődően. A XVIII. és XIX. század folyamán a patakot folyamatosan átalakították a város fejlődése és iparosodása miatt. A medrét szabályozták és a városszövetben betöltött szerepe lassan a mai állapotra degradálódott; egy vízgazdálkodási infrastruktúrává vált, mely akadályt képez az őt kikerülni igyekvő városban.

A patak mentén megtalálható városszövet nagymértékben töredezett. Ez annak az eredménye, hogy a XX. század

második felében idetelepült ipari funkciók mára elhagyták a területet. A folyamat nagy károkat okozott: az alulhasznosított területek mennyisége jelentősen megnőtt, és ezzel párhuzamosan kialakult az infrastrukturális és városi kapcsolatok hiánya is. Az elmúlt évek kedvezőtlen gazdasági jelenségei a még folyamatban lévő beruházásokat is lelassították, és így egyes területek többrétű gazdasági, társadalmi és városszerkezeti problémák forrásává váltak.

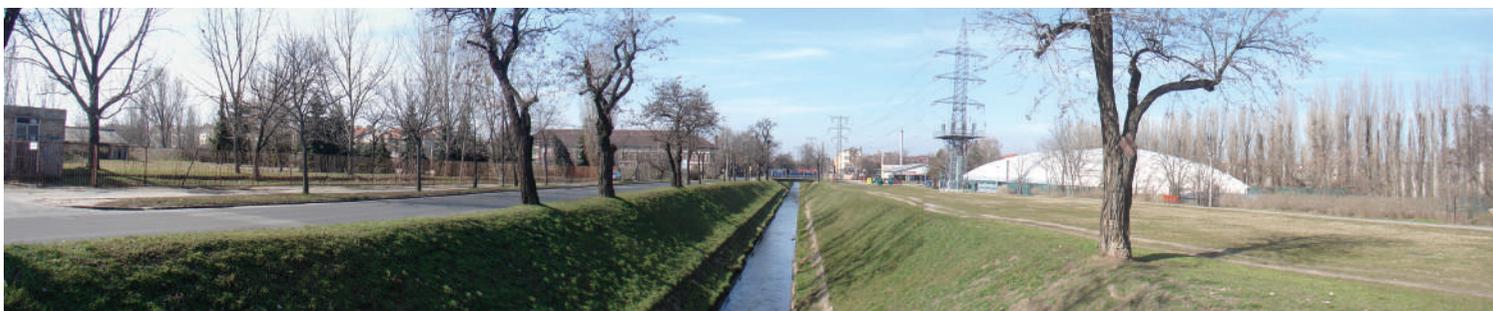
AZ ALKALMAZKODÓ VÁROS TÉMÁJA

Az elmúlt években a szuburbanizáció folyamatainak eredményeképpen a kerület elvesztette a lakosságának jelentős részét. Az elsődleges ok, amiért az emberek a külvárosokba és az agglomerációba költöznek, a természeti környezet közelségének igénye. Ebben a kontextusban, egy a városban meglévő, de alulértékelt természeti elem rehabilitációja döntő jelentőségű lehet a romboló folyamat megállításában. A terület transzformációja során azonban ennek a dinamikus elemnek is alkalmazkodnia kell a környező közösségek sokszínű igényeihez. A patak és az azt körülvevő városi sáv különböző karakterű városi területeket,

1.a
1.b
1.c

**1.a, 1.b, 1.c kép/
pict.:** A pályázat
három kijelölt
beavatkozási területe
/ *The three designated
project sites of the
competition*

BACKGROUND AND GENERAL AIMS OF THE COMPETITION

In 2012 a completely new approach was adapted for dealing with the urbanistic problems of the territorial strip of the Rákos creek in Zugló. Parallel to the municipal cooperation of the districts along the creek with the guidance of the chief architect's office of Budapest a new strategic planning process has started in the district with the aim to develop a scheme for the complex rehabilitation of the creek on the entire length within the limits of the district boundaries.

The European competition fits into this strategy with the goal to collect ideas on how to develop a green surface system that would incorporate existing and new spaces of leisure activities, and

outline a process where public space renewal could be a tool for initiating a renewal of the urban fabric within the district. The concepts were expected to take into consideration the uncertainty of the future of specific project areas while also provide a complex re-evaluation of the Rákos-creek area, resulting in a new high quality public space system. Such proposals could eventually form a reference for further development strategies not only for Zugló but along whole length of the creek.

Rákos creek is the longest left side tributary of the river Danube in the country. On average it has a width of 1-3 meters and it originates on the outskirts of Szada in the Gödöllő Hills. In Gödöllő it joins one smaller tributary and after

Isaszeg and Pécel it enters the administrative area of Budapest in the 17th district. Leaving Rákosmente (name for the 17th district) it crosses Kőbánya (10th district), Zugló and Angyalföld (13th district) where it falls into the Danube. The creek runs through Zugló for 5,4 km long (with Rákosrendező railway yard - where it runs underground - its total length is 6 km).

The creek had played a vital role in the development of urban settlements in the region of Budapest from as early as the 13th century. Throughout the 18th and 19th century the creek had been transformed due to the fast urbanization and industrialisation of the city. Its watercourse had been regulated and its role in urban development had slowly degraded into its current state

funkciókat és eltérő intenzitású térhasználatokat köt össze. Az elsődlegesen lakófunkciójú helyszíneken, melyek magas presztízsű szabadonálló családi házakból és a Füredi úti lakótelep házaiból állnak, a probléma részben a kapcsolatok és közösségi funkciók hiányából és az épületek közötti közterületek rendezetlenségéből fakad. A feladat az, hogy olyan funkcionális sokszínűséggel rendelkező területsávot alakítsunk ki, amely a környező üres és már beépített telkeket is integrálja, de figyelembe veszi a telkek nagyobb városi szövetben betöltött szerepét és bizonytalansági tényezőit is.

Az egyes területek szerepét meghatározó városi környezet jövője nyitott. Ebből adódóan a válaszoknak is befogadónak kell lennie mind a program, mind az innováció tekintetében. A feladat nem csupán egy új közterület-tervezési feladat, hanem a terület közhasználatú tereinek olyan típusú újraprogramozása, amely figyelembe veszi a környező lakosság folyamatosan változó igényeit is. Az egyes stratégiai válaszoknak az kell

legyen a fő kérdésselvetése, hogy hogyan tudunk az időbeliség figyelembevételével a bizonytalan helyzetekre reagálni.

BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK / A TÖBBLÉPTÉKŰ STRATÉGIA FONTOSSÁGA

A pályázatra kijelölt terület három részterületből áll, melyek a beavatkozási terület (project site) nevet, míg a köztük megtalálható összekötő zónák a stratégiai beavatkozási terület (strategic intervention site) elnevezést kapták. A beavatkozási területek olyan pontok a patak mentén, melyeken egyrésztől fizikailag lehetséges a transzformáció, másrésztől pedig a környezetük komplexitása miatt karakteres városi szituációkat jelenítenek meg. A patakpart új víziója azonban figyelembe kell, hogy vegye a patak teljes hosszát és egy olyan stratégiát kell ennek részeként megalkotni, amely fejlődést generál, a helyi viszonyokra is alkalmazható rendszert hoz létre és a valós

beavatkozások keretévé is válik. Egy ilyen többszintű stratégia nemcsak a terület fizikai kiterjedése miatt, hanem a komplexitása és a sokszínűsége miatt is fontos.

A kijelölt beavatkozási területek a következők:

1. „Határok átlépése” (crossing boundaries)
A beavatkozási terület a vizsgálati terület észak-nyugati végén található és határvonalat képez a XIII. és a XIV. kerület között. Átnyúlik az M3 autópálya felüljárója és a Rákosrendező vasútállomás vasúti sínei felett. A kitűzött beavatkozás ezen a helyszínen kell, hogy foglalkozzon a töredezett közterületek összekötésével, de közben olyan városi alközpontot is létre kell hoznia, mely kapcsolódni tud a Rákosrendező területének későbbi fejlesztéseivel.
2. „Kapcsolat az új városi tengellyel” (linking to the new civic axis)
A kijelölt helyszín összeköti a 'Lantos' sporttelepet a patakparttal és egybeesik a jelenleg is fejlesztés alatt álló

2. kép/pict.:
A beavatkozási
területek és a
stratégiai
beavatkozási
területek Zuglói
városszövetében /

*The project sites and
the strategic
intervention sites in
the urban tissue of
Zugló*

- a mere hydrological infrastructure
- that represents a geographical
obstacle the city tries to overcome.

The urban fabric along the creek is considerably diversified. It is the result of the elimination of the industrial functions founded in the second part of the 20th century. The process caused damages and resulted in the growing magnitude of underused areas and led to a lack of infrastructural and urban connections. The unfavourable economic conditions of recent years slowed even ongoing investments down, so specific areas became the roots of multi-layered economic, social and urban problems.

THE THEME OF ADAPTABLE CITY

In recent years as a result of the ongoing processes of suburbanization the district has lost a significant part of its population. The main reason for people moving out to the suburbs and agglomeration seems to be the promise of living closer to nature. In this context rehabilitating an existing but undervalued natural element within the city could be a decisive move to stop the devastating process. However, it is clear that through its transformation, this dynamic urban element has to adapt to the various needs of the surrounding community. The creek and its surrounding urban strip connects areas of different characters, and functions, but also of different levels of utilization. On predominantly residential locations consisting of high quality detached family houses and large housing estates on Füredi road, the problem emerges from the lack of connectivity and public functions and the lack of definition of

the existing public spaces that lie in-between the buildings. The task is to develop a strip of land - an area with great diversity - including empty and built-in plots taking into consideration the great level of uncertainty of these individual sites in the future development of the wider area.

The context defining the roles in the development has an open future. Therefore the answers will have to be open also on the level of programme and intervention. The task is not merely a question of new urban space design, but rather an issue of reprogramming public spaces in relation to the continuously changing needs of the surrounding population. It will be the main question of any urban strategy how to react on uncertain conditions incorporating the scale of time.

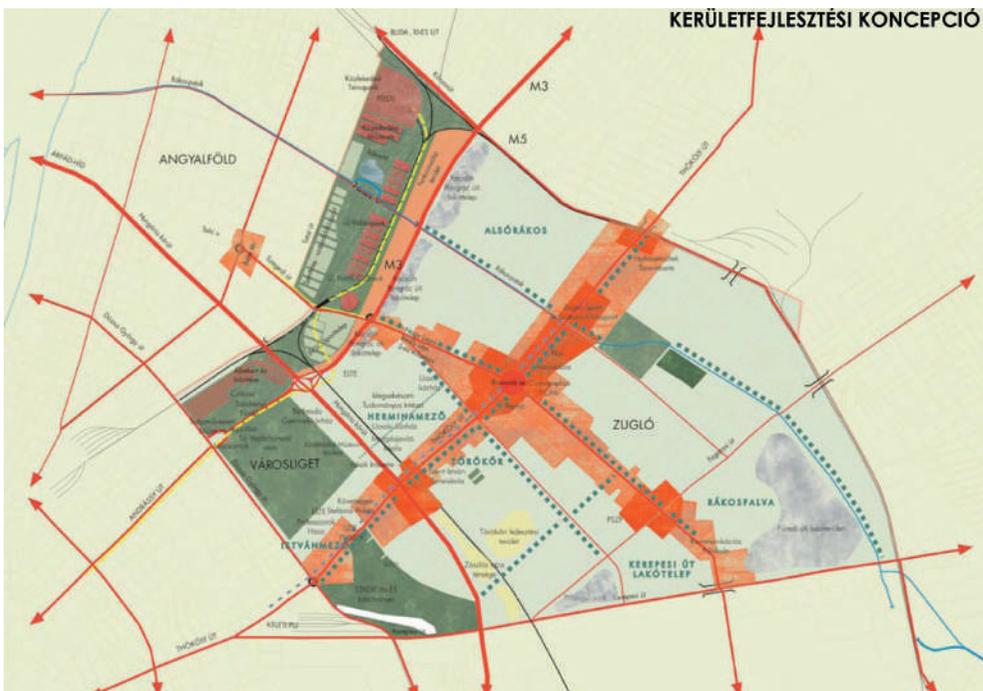
INTERVENTION SITES / RELEVANCE OF A MULTISCALE STRATEGY (3 LEVELS OF THE CONCEPT)

The actual site assigned for the design competition consisted of three locations called project sites and the connecting zones between them called strategic intervention sites. The project sites are such points within the system - along the creek side that, first of all, have physical potential for interventions and secondly, due to the complexity of their surroundings they represent characteristic urban situations. The new vision of the creek side should, however, consider the whole length of the creek and draw up a strategy that generates development, outlines a system that could be adapted to local conditions and could serve as a framework for the actual

interventions. Such a multilevel urban strategy is not only necessary because of the physical extent of the site but because of its complexity and diversity.

The allocated project sites are:

1. "crossing boundaries"
The project site is located at the north-western end of the study site that serves as a boundary between the 13th and 14th district. It stretches beyond the overpass of the M3 motorway and Rákosrendező railyard. The envisaged intervention at this location would address the problem of connecting the fragmented public spaces while providing a local urban centre that could connect to the future developments in 'Rákosrendező'.
2. "linking to the new civic axis"
The assigned location, that connects the 'Lantos' Sports Field with the creek, aligns with the currently regenerating cultural/civic axis of the local city centre starting at Bosnyák Square. With the ongoing upgrade of the existing public functionality of the area, there is a need for strengthening the public transport connections and redevelop the public spaces with the integration of both public and private investments.
3. "new potentials"
Reprogramming and infrastructural interventions are also necessary at the section of 'Gvadányi utca' between 'Fogarasi út' and 'Füredi utca'. The 'public parks' surrounding the housing estates to the South have become cut away from the public space around Rákos-patak by 'Csertő utca' due to its heavy traffic and a local trolley-bus line. The same condition applies to the northern part where multifunctional,

kulturális-városi tengellyel, mely egészen a Bosnyák térig tart. A köztéri funkciók folyamatban levő felértékelésén túl szükség van a tömegközlekedési kapcsolatok és a városi közterek rendszerének javítására mind a magán-, mind a közösségi beruházások integrálásával.

3. „Új lehetőségek” (new potentials)
Mind funkcionális, mind infrastruktúrális beavatkozások szükségesek a Gvadányi utca Fogarasi út és Füredi utca közé eső szakaszán. A lakótelepeket körülölelő „közparkokat” a terület déli oldalán található Csertői utca – az erős forgalmával és trolibusz közlekedésével - teljesen elhatárolja a Rákospatak körül található közterületektől. Hasonló a szituáció az északi oldalon is, ahol a területhasználat többfunkciós: megtalálhatók itt könnyűipari létesítmények és irodák is, de ezek egyáltalán nem kommunikálnak az előttük lévő közterületekkel. A közterületek használatát publikus és magáncélú parkolóhelyek is zavarják.

A BEAVATKOZÁSI PROGRAM

A Rákospatak olyan fejlesztési lehetőségeket tesz lehetővé a városban belül, melyek fontos szerepet játszhatnak az ökoturisztikai folyosó, a szabadidőpark, a kerékpáros útvonal és a közösségi-kulturális tengely megvalósításában. A patak integrált újjáépítéséhez és azoknak az elemeknek a megvalósításához, amelyek

fejlesztéseket generálnak, átfogó fejlesztési tervre van szükség, mely meghatározza a fejlesztés egyes elemeit külön-külön, de az egymáshoz való viszonyokban is. Ilyen elemek lehetnek:

- Infrastrukturális fejlesztések (beleértve a kerékpáros útvonal fejlesztését, egyes közművek felújítását, új hidak építését, felüljárók és védművek építését és új parkolóhelyek elhelyezését),
- Vízgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztések (meder növelése, a természetes patakmeder visszaállítása, szükséges új mérnöki építmények elhelyezése),
- A zöldfelület fejlesztése, zöld folyosó (zöldfelületi kapcsolatok, a biodiverzitás növelése, új ökoszisztémák létrehozása),
- Szórakozási, közösségi és egyéb szolgáltató funkciók (játsszóterek, közösségi kertek, sporteszközök, egyéb szolgáltató funkciók),
- Kulturális, szabadidős és oktatási fejlesztések a patak környezetében,
- A meglévő szövetbe integrált lakófunkciók és egyéb lakáscélú bérlemények fejlesztése azzal a céllal, hogy felértékeljék a meglévő lakókörnyezetet: tömb- és városszövet rehabilitáció.

LÉPTÉKEK ÉS ESZKÖZÖK

Az új stratégiáknak több szinten is meg kell felelniük az elvárásoknak. Mindennek előtt választ kell adniuk az ciklus tematikájának kérdésfelvetésére, de a

helyi önkormányzat igényeire és a helyszín adottságaira is. A koncepcióknak új eszköztárat kell létrehozniuk és definiálniuk kell a beavatkozásokat több különböző léptékben is. Mindenekelőtt olyan regionális kontextusba illeszkedő elvet kell megfogalmazniuk, amely a patak kerület határain belül lévő teljes hosszára tekintettel van és egy zöldfelületorientált tájépítészeti koncepciót határoz meg. Emellett olyan funkcionális programra épülő kerettervet is meg kell fogalmazni, mely a meglévő funkciókat figyelembe veszi, de új lehetőségeket is felkínál, elsősorban az alulról szervezett programok (helyi kulturális és szociális rendezvények, civil szervezetek eseményei) integrálásával. A komplex elvárások miatt egy olyan eszköztár meghatározása szükséges, mely a különböző helyek lehetséges beavatkozásait számba veszi. Ez nem csak tervezési módszertanként kaphat szerepet, de hozzájárulhat a projekt kommunikációján keresztül a terület identitásának létrehozásához is.

Végeredményben minden javasolt koncepciónak választ kell adnia arra az alapvető kérdésre, hogy hogyan lehet egy ökológikus és infrastruktúrális rehabilitációs projekt fenntartható. A cél az, hogy olyan új közfunkciókat helyezünk el a meglévő szövetbe, mely további fejlesztések motorjává válhat. Olyan javaslatokat keresünk, melyek képesek alkalmazkodni a különböző feltételekhez és ez által meg tudják fordítani a város – mint élő organizmus - leépülésének folyamatát. ©

3. kép/pict.:

A terület városfejlesztési koncepciója 2005-ből: a Rákos-patak mint zöld összekötő elem / Urban development concept of the district from 2005, Rákos-creek as a green connecting element

4. kép/pict.:

Rákos patak a Paskál városrészénél / Rákos-creek at the Paskál area

predominantly light industrial and office developments are located without any connection to the available public space in front. The public space around the creek is cluttered with public and private parking.

PROGRAMMATIC FRAMEWORK:

Rákos-creek offers significant development possibilities within the city that could play an important role in the establishment of an eco-touristic corridor, a recreational area, a bicycle road and the cultural-community axis. For the integrated revitalisation of the creek and for the implementation of the elements generating development in the urban tissue a comprehensive development concept is necessary which defines the elements separately but also in relation to each other. Such elements are:

- Infrastructural development (including the development of the bicycle road, the renewal of specific public utilities, building new bridges, overpasses and embankments, locating new parking places),
- Development of water management (water-course enlargement, reconstruction of the natural water course, building new engineering structures),
- Green surface development, green corridor (green surface connections, increasing biodiversity value, creating new ecosystems etc.),

- Recreational, community and other service functions (playgrounds, community gardens, sport facilities, other service functions),
- Cultural, leisure and educational developments along the environment of the creek,
- Residential and other rental functions with the purpose of upgrading the existing residential environment integrated into the urban tissue: block (and urban tissue) renewal.

SCALES AND TOOLS:

The new strategies have to fulfil requirements on various levels. They need to address the overall theme, the goals of the municipality and the actual conditions of the site. The concepts have to implement a new toolset and define actions on various interdependent scales. First of all a general concept considering the regional context has to be drawn up that incorporates the whole length of the creek within the district's boundary and devise a green landscape oriented plan. However, a programmatic framework plan also needs to be established that considers existing functions, and offers new possibilities mainly with bottom-up activation: locally organized cultural and social programs, events of civil organizations. Due to the complex requirements the introduction of a toolkit for potential interventions at various

points is necessary. It would function not only as a design methodology but also part of a system of communication that helps defining identity.

Eventually every new concept has to address the basic question of how an ecological and infrastructural rehabilitation project could be sustainable. The ultimate goal remains to introduce public function to the existing context that could serve as a motor for further development. Proposals are sought for models that are adaptable to various conditions for reversing the processes of the degradation of the city as a viable living environment.

TÁJKÉP ÉS IDENTITÁS AZ ALKALMAZKODÓ VÁROSBAN

LANDSCAPE AND IDENTITY IN THE ADAPTABLE CITY

SZERZŐ/BY: SZABÓ ÁRPÁD, SZABÓ
GYÖNGYVÉR, BALOGH PÉTER ISTVÁN

Az European építészeti, városépítészeti platform már közel 25 éve keres megoldásokat a pályázat keretein belül. A pályázatok átfogó témája az európai urbanizáció, a városiasodás által szült problémák középette a minőségi városi lét elősegítése. Évtizedek óta tartó megújulási képességét egy egyszerű alapvetés adja: a város és a köztér egy adott időben ugyanazon problémákkal küzd, mint maga a világ. Meglovagolva tehát a mindenkor társadalmi-gazdasági jelenségeket, az European kétévente újradefiniálja az európai város aktuális problémáit és meghatározza az abból potenciálisan kiutat mutató fejlesztési stratégiákat. Amíg a 2000-es évek elején a technológiai boom-ra reagálva a városi lét egyszerűsítését és az okos város stratégiáit kereste, 2010-re a hangsúly többek között a nyilvános tér és a magán-szféra határainak feszegetésén volt. Mára, ha úgy vesszük, fordult a kocka: már nem az emberiség idomulását keressük és a demográfiai mutatók rugalmasságát célozzuk meg városépítészeti eszközökkel, hanem magát a várost készítjük fel a szükséges átalakulásra, a lakóihoz való adaptálódásra. A felgyorsult működéssel a városi tér egyszerűsödik, és mintegy fehér vászonként viselkedve, egyre több és újabb használatot enged

be. Európa legnépszerűbb városépítészeti ötletpályázatának feladata az, hogy ebben a rohamosan változó feltételrendszerben valamiféle szisztémát, kapaszkodót, a határok kiegyensúlyozását nyújtsa.

A 12-es ötletpályázati ciklus az Alkalmazkodó város tematika gyűjtőfogalma alatt hat alkategóriában¹ kísérelte meg megfogalmazni ezeket a megközelítéseket. A *Dinamikus városi platformok* kategóriába olyan területek kaptak besorolást – a hazai terület mellett –, amelyek rehabilitációja nem indítható el azonnali építészeti beavatkozással. Ezek széleskörű stratégiai gondolkodást igénylő területek, ahol a fejlesztés kulcsa a társadalmi és városképi identitás újraalkotása lehet. A pályamunkák feladata itt a városi intenzitás, az események számának növelése volt: sokrétű használat lehetőségét biztosító terek és átmeneti használatot lehetővé tevő architektúrák, pontszerű- és hálózatba illeszkedő megoldások létrehozása.

Az European 12 ciklus magyarországi helyszínének feladata² komoly kihívás elé állította a pályázókat. Egy olyan komplex városépítészeti, tájépítészeti probléma kezelésére kellett hasznosítható stratégiákat felvázolni, melyben a tervező feladatainak meghatározása is releváns kérdéseket vet fel. Egy olyan

1 A hat alkategória: *Dinamikus városi platformok, Jövő öröksége, Egységéstől a sokfélegig, Ökoritmuskok, Közbenső idő, Összekapcsolt területek – részletesen lásd: www.european-europe.eu*
2 A pályázat összes terve megtekinthető az European Magyarország honlapján: www.european-hungary.hu

The European platform for architecture, landscape and urban design has been looking for design solutions in the frame of the competition for almost 25 years. The general theme of the competition is the European urbanity, to make contribution to a higher quality of urban life affected by urban sprawl and various other transformations. The lasting capability for its renewal lies in a very simple notion: at a given time the city and its public spaces have to tackle the same problems as the world has to. Working with the current social and economic changes, the European aims to redefine the actual problems of the European city in every two years and evolve strategies that might show a way to develop. While in the early 2000s, by reacting on the technological boom European has been searching the ways of how a city could be smart and simple to use, from the 2010s the emphasis was put on how the separation of private and public realm in the urban environment works. For today, the conversation has changed: we are no longer investigating the adaptability of people and the stretch of demographic indicators with our urban design toolkit, but started to prepare the city itself to adapt to its inhabitants and also learn to manage changes. As a result of emerging speed in urban life, the urban space will get more simple and acting as a white canvas, it will let more yet before unknown functions in. The goal of the most popular European ideas competition for urban planning is firstly to create and secondly to balance these systems and boundaries.

The European 12 session distributed the competition sites into six sub-themes¹ under the umbrella of The Adaptable City. The sites connected to *Dynamic Urban Platforms* - including the Hungarian - are places where renewal cannot be initiated by simple architectural interventions. They are strategic projects for activation on an urban level, where the key of a development concept

lies in re-definition of identity and image. The development and redevelopment of these areas could be reached with increasing intensity and raising the number of activities: creating multifunctional spaces and temporary structures; acupunctures or strategic interventions.

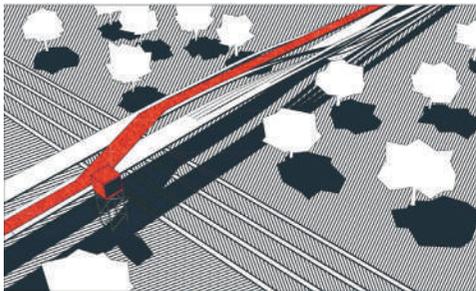
The Hungarian site² provided a real challenge for the applicants. They had to envision a complex strategic framework for an urban and landscape design problem where defining the task of the architect also brings up relevant questions. The role of the site in the surrounding urban fabric is seemingly clear - it is a recreational area -, still, there is no clearly defined space usage and the certain parts can be considered underused.

The concepts of adaptability and resilience gain more and more significance in our environment. Along Rákos-creek in Zugló there are several sites with city-scaled urban importance and although they have been going through transformations for several years, their future still remains uncertain. Those areas are the yards of the Rákosrendező railway station, the building plot of the Mundo commercial center and the area south of Fogarasi street in between the Rákos creek and the railway line mainly incorporating industrial functions. However „Green-Zugló” is still considered as a prestigious living environment, since the early 1990s it has lost nearly 20% of its population. So the upgrading and dynamizing of the environmental quality should not be expected from the „big projects”, but instead we should develop a system, where a series of event spaces connecting the different territories can start a qualifying process. We have to create new places and new qualities along the Rákos-creek by activating open and public spaces.

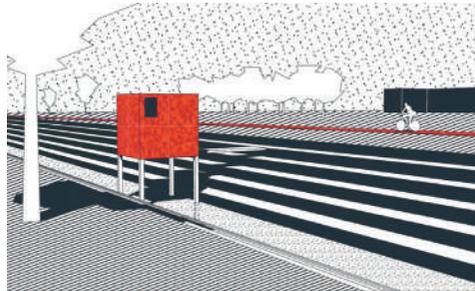
Accommodating to the *Dynamic urban platform* sub-theme most of the submitted competition entries have used one architectural or landscape

¹ The sub-themes are the following: *Dynamic urban platforms, Heritage of the future, From mono-large to multi-mix, Ecorhythms, In-between time, Networked territories* - in detail see: www.european-europe.eu

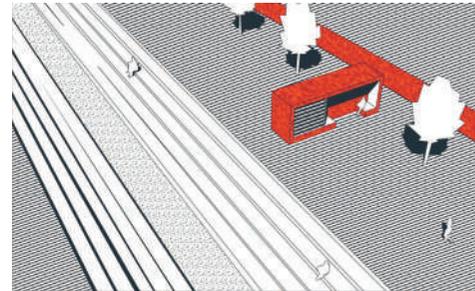
² All projects of the competition are accessible at the webpage of European Hungary: www.european-hungary.hu

INFO POINT

SAUNA

OPEN-AIR LIBRARY

területről van szó, melynek városi helyzetéből fakadó szerepe látszólag egyértelmű - szabadidő eltöltésének helye -, mégsem alakult ki egy jól leírható térhasználat és a terület egyes részei inkább alulhasznosítottak mondhatók.

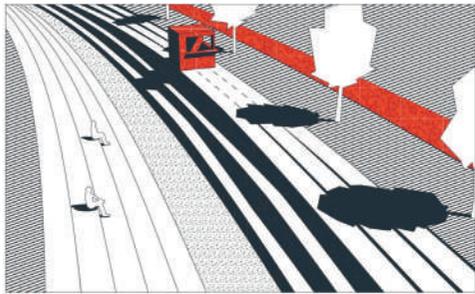
Az alkalmazkodóképesség és az ellenállóképesség olyan fogalmak, melyek szerepe urbanus környezetünkben egyre nagyobb jelentőséggel bírnak. A Rákos-patak zuglói szakasza mentén több változás előtt álló nagyvárosi jelentőséggel bíró terület található, melyek évek óta átalakulóban vannak, de jövőjük továbbra is bizonytalannak mondható. Ilyen a Rákos-rendező vasútállomás területe, a Mundo kereskedelmi központ építési telke és a Fogarasi úttól délre a Rákos-patak és a Körvasútsor által közrezárt területen található ipari funkciók területe is. Habár „Zöld-Zugló” napjainkban is magas presztízsű lakókörnyezetnek minősül, a rendszerváltás óta a kerület elvesztette lakosságának közel 20%-át. A környezeti minőség felértékelését, dinamizálását így nem a "nagy projektektől" kell várunk, sokkal inkább egy olyan rendszerben kell gondolkodnunk, ahol a területeket felfűző eseményterek sorozata révén tudunk minőségi folyamatokat elindítani. Vagyis új helyeket, új minőségeket kell létre-

hozunk a Rákos-patak mentén a szabadterek és a közterek megújításával.

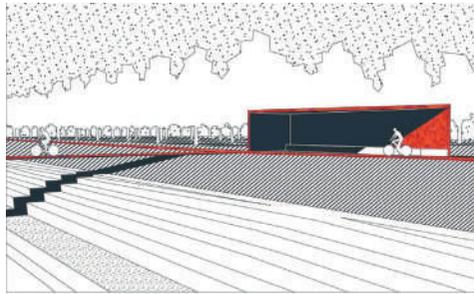
A *Dinamikus városi platform* elvrendszerebe illeszkedve a pályamunkák jelentős része egy építészeti, tájépítészeti eszközrendszerre fűzi fel a tervét. Ezen törekvések egy nemzetközi ötletpályázathoz méltó sokszínűségben vázolják fel a lehetséges megoldásokat. A legkarakteresebb koncepciók az identitáskeresés, a történetek elbeszélése, a tematizáló gondolkodás, az ökológiai hatásmechanizmusok előtérbe helyezése, a Rákos-patak szalagszerűségének megragadása és a közösségek aktivizálása. Sok pályázónak fontos egy komplex időbeliség használata is, ami egy ilyen léptékű projektben tetten érhető a megvalósítás folyamatában, illetve az egyes területek vagy éppen területet használó csoportok változó ökoritmusában is.

IDENTITÁS

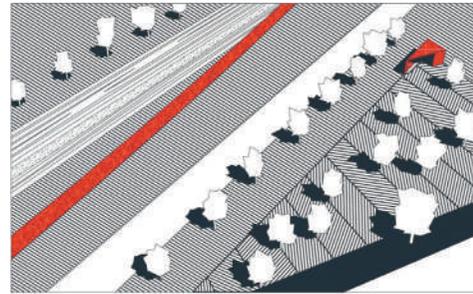
A tematizáló gondolkodás több pályamunka esetében a Rákos-patak menti terület önálló márkaként való meghatározásában jelenik meg. Ezekben az esetekben a pályamunka javaslatot tesz az építészeti koncepció mellett megjelenő olyan elemre,

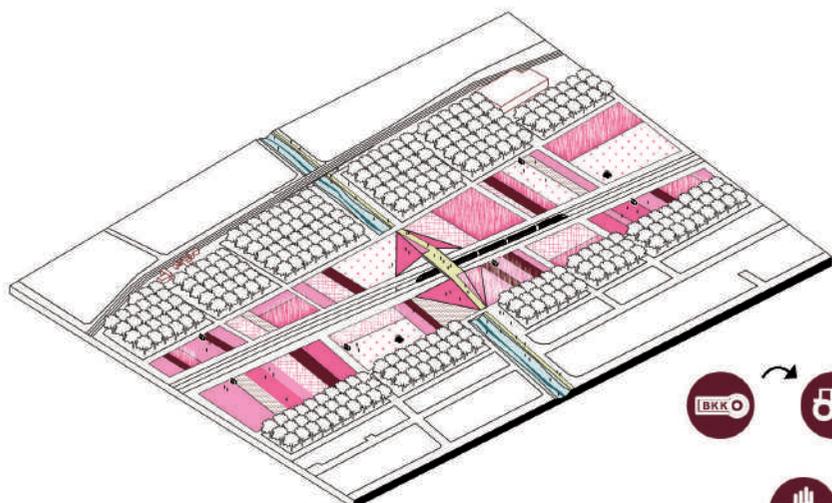
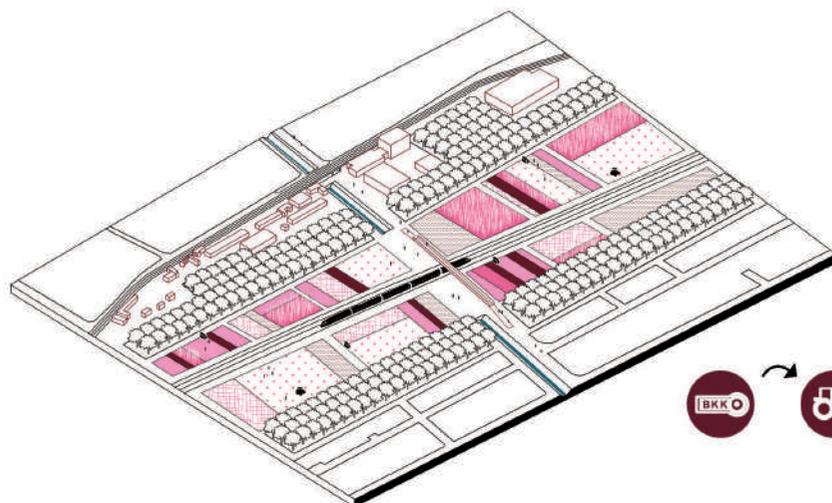
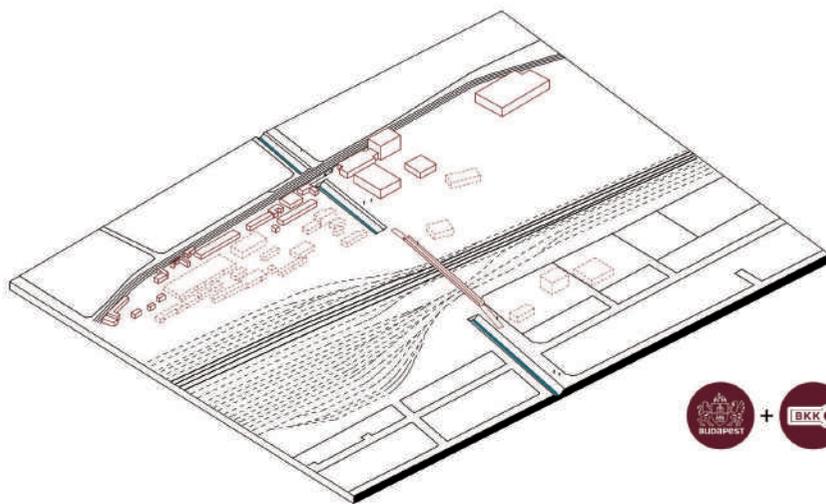
CAFE

BICYCLE PARKING PLACE

COMMUNITY GARDEN

1.a	1.b	1.c	1.d	1.e	1.f
2			3		

1. terv/project:

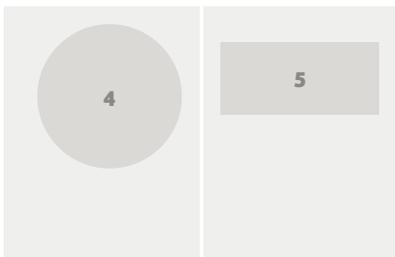
BD298 'XXS
INCEPTION'-
Építészeti
objektumok a patak
mentén /
Architectural objects
along the creek

2. terv/project:

HT054 'THE MILLS'
PARK' – Malmok
mint identitásképző
elemek / Mills as
identity generating
elements

3. terv/project:

AF102 'EDIBLE
CREEK' – Városi
mezőgazdaság a
korábbi vasúti
területen / Urban
agriculture at the
former railway yards

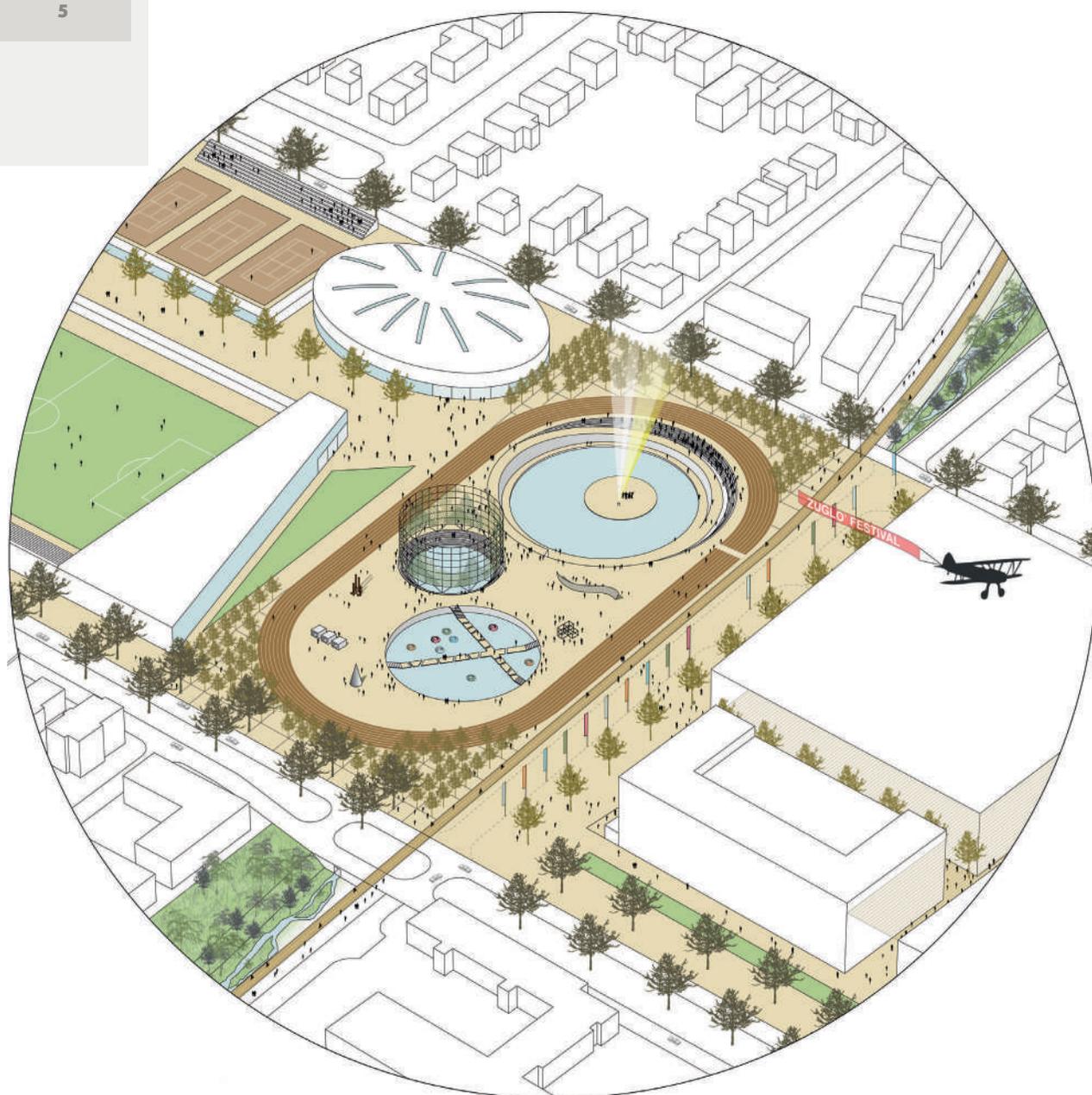

4. terv/project:

QC550 'THREE TALES ALONG THE RAKOS TRAIL' – Új városi köztér / New urban public space

5. terv/project:

OE586 'WHO SAID FLOODING WAS A PROBLEM?' – Ökológus park Zugló központjában / Ecological park in the center of Zugló

amelynek a terület egészét meghatározó arculatképző szerepet szán.

Egyik leggyakrabban megjelenő tervezési elv a Rákos-patak menti sávnak, mint területi egységnek az azonosítása, újradefiniálása egy-egy a teljes területet lefedő térszervező elem elhelyezésével. Egyes esetekben ezek valós térbeliségeket definiálnak, míg más esetben a köztér folyamatosságának hangsúlyozásával, vagy éppen a vissza-visszatérő azonos vagy hasonló karakterű elemek ismétlésével érik el az összetartozás hatását. A területi jellegű elemek kapnak hangsúlyt, az AW763, a WN986 és a JU776 jelű tervekben, melyek egy folyamatos útvonal definiálásával alakítanak ki új minőségeket, míg több terv is a térbeliség definiálását hangsúlyozza, fasorok komponálásával (DY877;

IZ264) vagy éppen egyéb nagy léptékű elemek beillesztésével (ER343, YE296).

Egyes tervek a terület egészén végigvezetett ismétlődő elemek segítségével definiálják újra a Rákos-patak térségének területiségét. Ezek egy része ismétlődő, bútór léptékű elemeket (CMo63, COo69) helyez el, más részük pedig inkább épület léptékű, valós funkciókkal is megtöltött beavatkozások ismétlésében gondolkodik (CMo63, IZ264). A BD298 jelű terv hasonló léptékű és karakterű folie-típusú, elegáns építészeti objektumok elhelyezését javasolja, és a pavilonok adják a terület funkcionális megújulásának első lépését is. A HT054 kódú terv a terület kollektív emlékezetét hívja elő identitásképző céllal és a régmúltban itt megtalálható malmok megidézésével igyekezik a terület arculatát újradefiniálni.

MONOTEMATIKUS MEGKÖZELÍTÉSEK

Azok a tematizált pályamunkák, ahol a pályázó egy, a városépítészeti relevanciában nem feltétlenül helyénvaló ötletet, motívumot vezet végig a munkán, sokszor egyrétegű terveket eredményeznek, azaz nem reagálnak a pályázati kiírás összetett kritériumrendszerére. Egy problémát megragadva adnak javaslatot, így logikájukban a legjobb tervek közé nem kerülnek, viszont a pályázati felvetések sokszínűségéhez nagyban hozzájárulnak.

Az RD458 és WL797 jelű pályamunkák, a topográfiai adottságok megváltoztatásának eszközét használják: a meglévő városi tájat oly módon alakítják át, hogy a terepalakulatok segítségével teremtenek új térbeliségeket

design toolset. These efforts illustrate a diversity of approaches matching the expectations of an international ideas competition. The most characteristic approaches are the projects investigating identity, using storytelling or thematized thinking, projects dealing with ecological re-cultivation, redefining the strip of the creek and community activation. Many applicants use the complexity of different timeframes that in such project can appear in the process of implementation or in the different ecorhythms of various users.

IDENTITY

For many participants the thematizing approach has led to redefining the area as a new brand. In these cases besides the architectural concept the competition entries give recommendations for elements that define an overall identity of the whole area.

One recurrently used approach is to redefine the strip of the Rákos-creek as a territorial unit with a space organizing element applied for the whole area. In some cases these define a real spatiality, but in other cases the effect of unity is attained by emphasizing the continuity

of the public spaces with elements of the same or similar character appearing at several locations on the site. The territorial aspects get bigger emphasis in projects AW763, WN986 and JU776 where new spatial qualities are defined by the continuity of a route. Several projects emphasize the definition of spatial unity that is attained by alleys of trees (DY877, IZ264) or by the placement of large scaled elements (ER343, YE296).

Few projects redefine spatiality of the Rákos-creek territory with the replication of various elements. They place repeating furniture-scaled objects (CMo63, COo69), while some other projects develop interventions with building scale and with real urban functions (CMo63, IZ264). The BD298 project uses folie-type of elegant architectural objects, with similar scale and similar character: the proposed pavilions provide the first step for the functional renewal of the area. The HT054 project redefines identity, using the collective memory of the area by evoking the mills found on the site a long time ago.

MONOTHEMATIC APPROACHES

The thematized competition entries that stress one specific aspect of the project

more than others sometimes with low urban relevance are usually monothematic projects that do not react on the complex requirements of the competition. They give proposals based on one specific aspect, so they cannot be considered among the best projects; nevertheless they contribute to the diversity of solutions in the competition.

The projects RD458 and WL797 have used the tool of changing the topographical characteristics of the site: they converted the existing urban landscape by creating new spatiality and features with moving the ground. Projects RD458, WL797 and VD545 are deriving their concepts from the idea of minimizing the financial resources and keeping all the moved soil on the site, so the interventions can theoretically result major changes in the landscape character of the site with minimal investments. Nevertheless the relocation of the infrastructural elements or the large amount of the earthwork does not result a cost-effective solution.

Several other proposals raise the possibility of urban agriculture mainly for cultivating the unused railyards and the spaces in between the buildings of the housing estates (AF102, QC550). The project AF102 uses the whole territory

vagy új attrakciókat. Mind az RD458, a WL797 és a VD545 jelű terv abból az erőforrás minimalizálásra törekvő gondolkodásból indul ki, hogy a megmórgált talaj teljes egészében a területen belül marad, így a beavatkozások elvileg minimális költséggel eredményeznek alapvető változásokat a terület táji és térbeli karakterében. Az infrastruktúra elemek nagy költségű kiváltása, vagy éppen a földmunka nagy léptéke miatt azonban ezek nem eredményezhetnek igazán költséghatékony megoldást.

Egy másik motívumot, a városi mezőgazdaság lehetőségét veti fel több más javaslat is elsősorban a felhagyott vasúti területek és a lakótelepek közötti maradóterületek megművelésére (AF102, QC550). Az AF102 jelű pályamunka az egész területet „művelésbe vonná” extenzív szántók és közösségi kertek formájában. A mezőgazdasági tevékenységre mint gazdaságstönző aktusra és közösségteremtő, aktiváló eszközre tekint. Az új használat meghonosítása mellett azt javasolja, hogy a kontroll és minőségi fenntartás érdekében a jelenlegi közterületek lehető legnagyobb részét kell közösségi kerti funkciókkal belakni. Olyan kertek rendszerét vetíti előre, mely nem privatizálja a területet, hanem az egyedi személyes motívá-

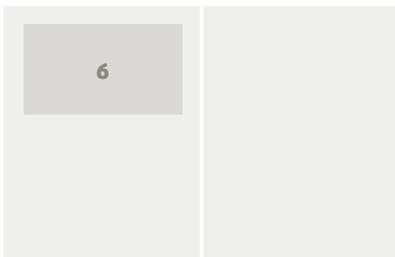
ciókat csatornázza be a közösség érdekeinek megfelelően. Mégis felmerül a kérdés, hogy a zuglói zöldövezet nagy magántulajdonú telkei mellett ki akarna még a közterületen is kertészkedni? A DY877 jelű terv alkotói szántók helyett erdőkben gondolkodtak; az „amennyi fát csak lehet” mottóval, a terület egészének térbeliségét újradefiniáló javaslatot adnak kizárólag fák ültetése révén.

ALULHASZNOSÍTOTT TERÜLETEK ÉS PATAKPART REVITALIZÁCIÓ

A tervek jó része olyan összefüggő, nagy méretű közparkok kialakítását javasolja, amelyek egy nagy beruházást feltételeznek (IT207, IZ264). Ezek a tervek inkább a felülről jövő kezdeményezéseket helyezik a terület megújulásának központjába, miközben nem vagy csak részben gondolkodnak a területet aktivizáló komplex program generálásában vagy éppen a költséghatékony megvalósításában. A kijelölt beavatkozási területek közötti zónák minőségi megújítását elsősorban egy projektként megvalósuló tájépítészeti, közterület-rendezési (JU776, VD545), illetve ökológikus (AQ477, OE586, QC550) elemek elhelyezésével képzelik el. Egyes tervek a három

kiemelt beavatkozási területekre nagy „attrakciókat”, hatalmas köztereket, építészeti gesztusokat javasolnak, némileg túlértékelve a terület városban betöltött szerepét (AQ477, ER343, QC550). Van olyan javaslat, amely még a gigastruktúrák elhelyezésének lehetőségét is felveti (ER343, YE296), jócskán felülírva a városzövet léptékének befogadóképességét.

Szinte minden terv foglalkozik valamilyen szinten a patakpart revitalizációjával, illetve a természetes állapot visszaállításával (AQ477, CM063). A felvetés kétség kívül a terület megújításának egyik kulcskérdése, ugyanakkor megvalósíthatósága több technikai jellegű és anyagi kérdést is felvet. A patak nagy léptékű vízfelületté való alakítása olyan ökológiai változásokat indukálna, ami miatt nem járható ez az út (OE586). A patak felduzzasztása révén új, mesterseges élőhely jön létre, amelynek a tervben javasolt természetközeli kialakítása nemcsak magas költséget eredményezne, hanem a vegetáció beállása is hosszú éveket venne igénybe. A változás a patak környezetének karakterváltásával is járna, amely nemcsak gazdasági okokból tűnik irreálisnak, hanem a lakóterület talajvízszintjének emelkedése révén is komoly problémákat okozna.

6. terv/project:

WL797 '84000M3'
 – Átvezetés a vasúti
 sínek felett / Crossing
 the railways

for cultivation as extensive ploughland and as community garden. It looks at agriculture as an activity generating local economy and local communities. Besides adapting the new functions to the site it actually recommends that big part of the public space should be reused as community garden for creating higher quality control and maintenance. It envisions a system of gardens that is not privatizing space, but on the contrary it channels and utilizes the motivation of individuals according to the needs of the community. The question nevertheless emerges: who would have the intention to garden on public spaces next to the large scaled privately owned parcels of the area? The authors of the project DY877 are considering forests, instead of ploughlands. They are giving a proposal to redefine the spatiality of the whole area only by planting a large number of trees using the motto “as many trees as possible”.

UNDERUSED AREAS AND THE REHABILITATION OF THE CREEK.

Some projects propose to create a large scaled continuous public park that presumes one large scaled intervention (IT207, IZ264). These projects rather favor top-down initiations for the rehabilitation of the area, and they provide only partial solutions for activating the area through a complex program and for the cost efficient implementation of the project. Between the designated intervention zones they propose the renewal of the areas with one process using landscape design elements (JU776, VD545) or with ecological interventions (AQ477, OE586, QC550). For the three

designated project sites some projects propose large „attractions”, huge public spaces or large architectural gestures, somewhat overrating the importance of the area in the urban tissue (AQ477, ER343, QC550). There are proposals that even suggest the use of gigas-structures in the area (ER343, YE296) significantly overcoming the accommodating capacity of the urban tissue.

Almost every project deals with the revitalization of the creek to some extent and with the “remaking” of the former natural state (AQ477, CM063). This is undoubtedly one of the key elements of the rehabilitation; nevertheless its implementation will raise a number of technical and financial issues. Transforming the creek into a water surface with large area would start ecological transformations that make this solution practically impossible (OE586). After damming the creek a new artificial habitat would come into being, which with this nature-like form would result not only very high costs, but its evolution would also last many years. The transformation would also mean the complete requalification of the urban character of the area, which not only functionally seems unrealistic, but would also result huge problems because of the raised ground water level.

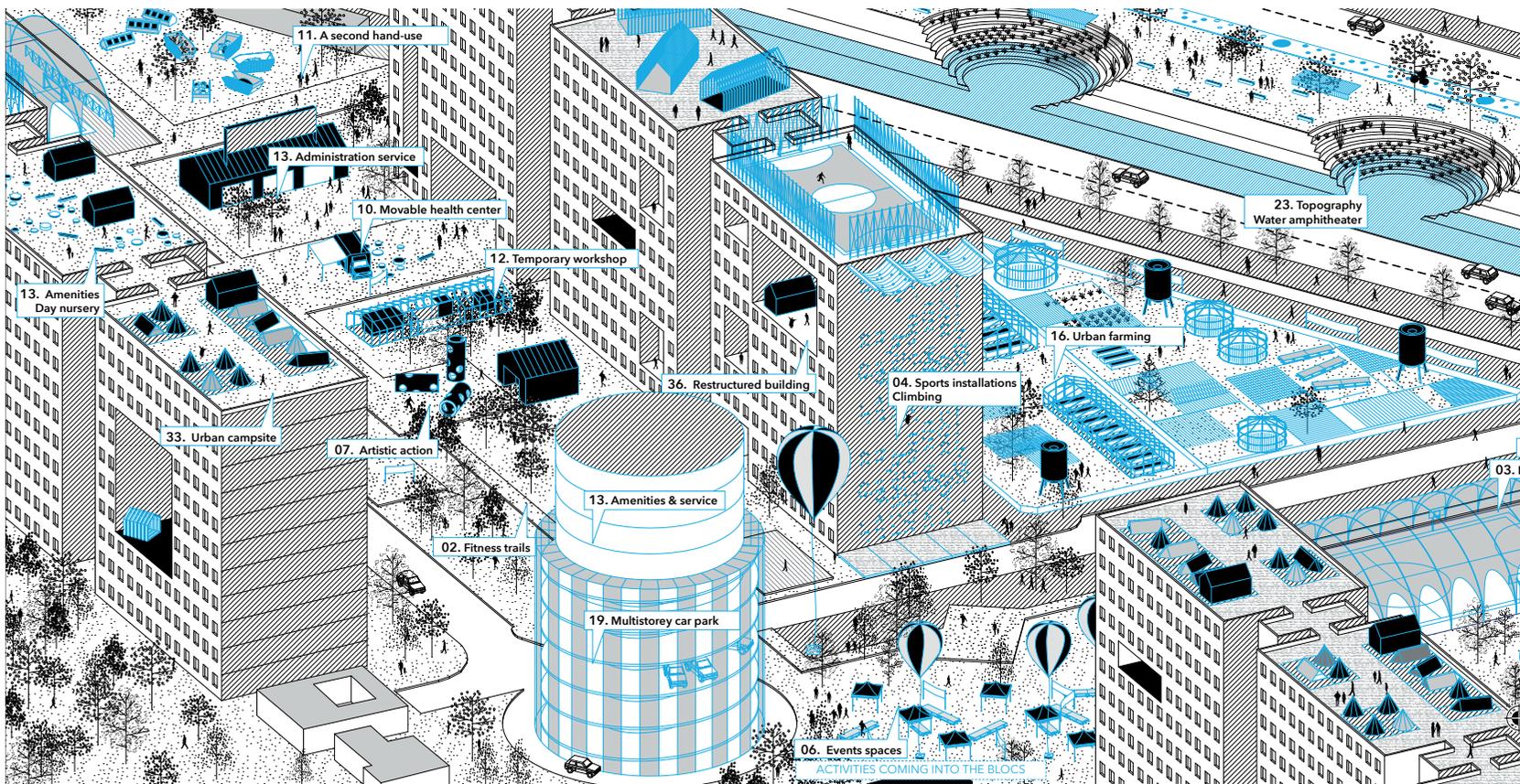
URBAN REPROGRAMMING AS A DESIGN TOOL

A large number of the projects, just as the brief suggests, puts emphasis on reprogramming the site with inviting new activities to the area (CB574, DV913). Many projects are keen on bringing intensive new dynamism to the area, but sometimes they overestimate the role of

the area in Budapest. Although the area will be an important organizing element of the public life of the surrounding, it does not want to be central or does not want to create centrality around itself. Nevertheless the urban program or the reprogramming of the site is indispensable for the livability of the area.

The currently very popular technique of storytelling is used in the project RO165 that depicts imaginary situations with imaginary people of the site, describing the possible future events. In a strict sense it does not propose an architectural intervention, but suggests space usage proposals for the full length of the creek. Diverse resting places, beach, vegetable gardens and active recreational possibilities appear in very precisely elaborated social environment. In the project GR995 that in its final proposal visions a rather top-down planned large public space, the possibility of using community media and art in activating local communities appears. The project IZ264 also has very strong narrative: it presents its accurate and clearly programmed strategic recommendations in renderings depicting a long-term vision even departing from reality in a very smart and skillful way.

Many projects derive their proposals from large scale investments, but only a few of them responds to the complex multilayered problems of the site as described in the brief (CM063, IZ264, AQ477, HT054, IT207). While there are other projects that rather think about an open process (CB574, DV913). These projects address issues that even question the bases of our profession. While we see that the top-down projects planned in a relatively short time cannot address local communities, these

A VÁROSÉPÍTÉSZETI PROGRAM MINT TERVEZÉSI ESZKÖZ

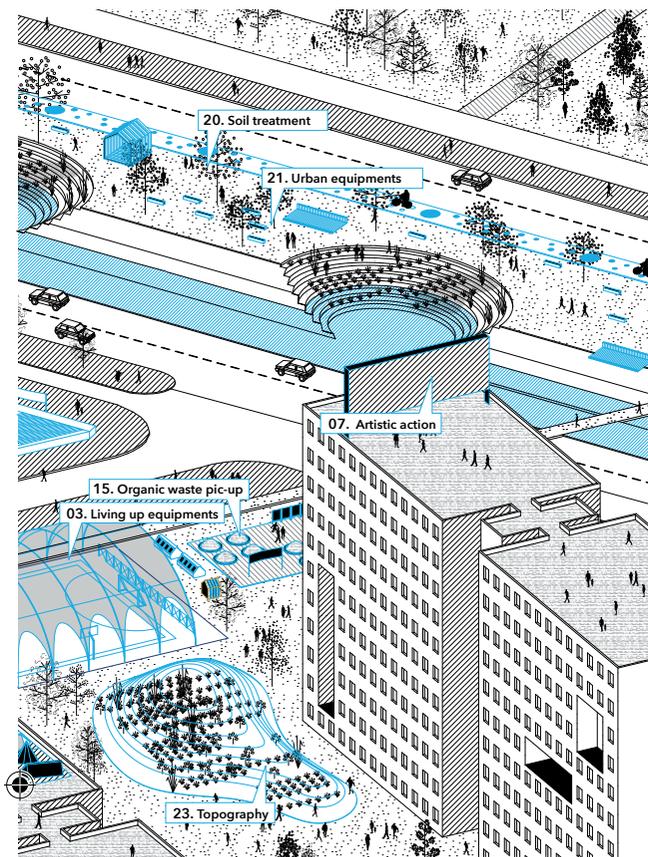
Amint azt a kiírás is felveti, a tervek egy része a városépítészeti programot, vagyis a terület aktivitásokkal való megtöltését helyezi előtérbe (CB574, DV913). Sok terv javasol új intenzív városi dinamikákat a patakpart fejlesztésére, de ezzel aránytalanul túl is értékeli a terület Budapest egészében betöltött szerepét. A Rákospatak nem szeretne központi vagy éppen központképző szerepeket átvenni még akkor sem, ha a kerület közéletének valamilyen szintű szervező elemévé válik. Ugyanakkor a program, vagyis a terület helyénvaló használata elengedhetetlen a patak sávjának élhetővé tétele szempontjából.

Az elbeszélés, a történetmondás manapság igen népszerű technikájára épít az RO165 jelű terv, amely a helyi lakosság fiktív szereplőivel elképzelt helyzeteket fest fel, ezáltal határozva meg lehetséges jövőbeli eseményeket. Szigorú értelemben nem tervez épí-

tészeti beavatkozást, csak hasznosítási javaslatokat ad a patak egész hosszára. Változatos pihenőhelyek, strand, zöldes kertek és aktív rekreációs lehetőségek jelennek meg, aprólékosan kidolgozott társadalmi környezetbe ágyazva. A közösségi média és a művészetek a helyi közösségek aktivizálásában betöltött lehetséges szerepét mutatja be a GR995 jelű terv, mely azonban végső javaslataiban inkább egy központilag megtervezett köztér képét vizionálja. Erős narratívája van az IZ264 jelű tervnek is, amely akkurátus és egyértelműen programozott stratégiai javaslatait a valóságtól szellemesen elrugaszkodó, hosszútávú jövőképet felvázoló látványtervekben fogalmazta meg.

A javaslatok egy része nagy léptékű vízióra építi tervét, de ezek közül csak néhány terv ad a kiírásban megfogalmazott komplex sokrétűsége választ (CMo63, IZ264, AQ477, HT054, IT207). Vannak tervek, melyek sokkal inkább egy nyitott folyamatban gondolkodnak (CB574, DV913). Ezek a tervek olyan alapvető kérdéseket feszegetnek, melyek

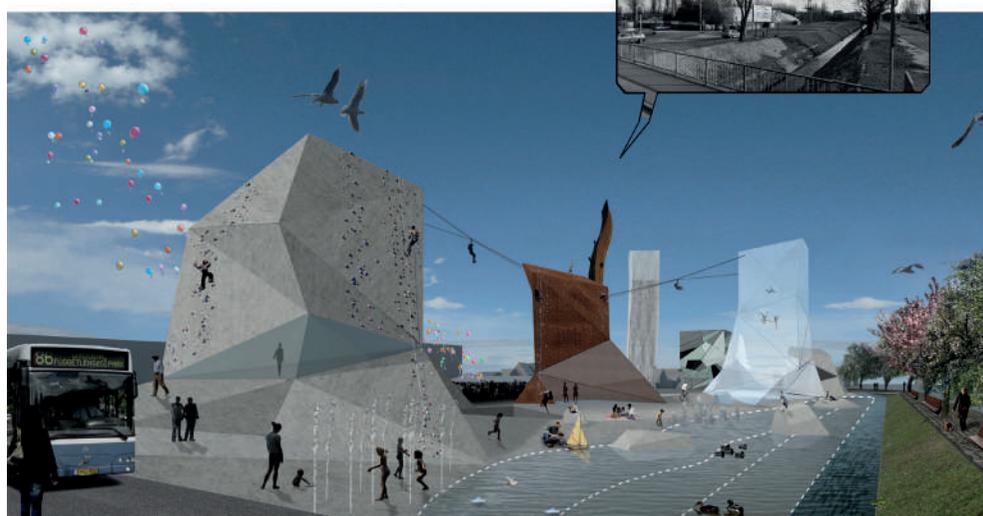
szakmagyorkolásunk alapjait is érintik. Miközben látjuk, hogy a felülről irányított, rövid időn belül megtervezett nagy beavatkozások nem igazán tudják a helyi közösségeket megszólítani, ezek a tervek azokat a kérdéseket is felvetik, hogy mi a tervező szerepe egy ilyen folyamatban. A CB574 kódszámú terv lényegében „csak” egy menüt kínál. Klasszikus értelemben vett városépítészeti víziót nem ad, hanem olyan projekteket vagy éppen projektcsírákat kínál fel, melyek jelen formájukban teljes hierarchia nélkül biztosítják azt a lehetőséget, hogy a közösség bevonásával későbbiekben alakuljon ki a valós beavatkozási program. A projektek teljesen egyenrangúak, hiszen a tervező nem hozhatott döntést abban, hogy melyik a fontosabb, ennek a helyi közösségekkel és gazdasági szereplőkkel való párbeszédben kell kialakulnia. Ezt a hatást erősíti a terv kommunikációja is, mely a perspektíva hierarchizáló, egy témára fókuszáló eszköze helyett az egymás mellé rendelő és így hierarchia-mentes mezőket létrehozó axonomet-

7. terv/project: CB574 'MANUAL TOWARDS A CLUMSY CITY'- Az eszközök használatának egy lehetséges kombinációja, madártávlatból (3.

beavatkozási terület) / Axonometry of one possible combination of the tools (site 3)
8. Terv/project: AQ477 'RAKOS PATAK ECOLOGICAL

WATER CORRIDOR' – Szikla sétány Zugló központjában / Rock Esplanade in the centre of Zugló

proposals come up with the issue of questioning the role of the architect in the process. The project CB574 essentially only proposes a menu. It does not give an urban design vision in the classical sense, but it offers projects or seeds of proposals that in their current form provide a possibility of defining the actual intervention program later with the involvement of the communities. The small proposals are completely equal, since the designer cannot decide which one is more important. It has to be defined in the dialogue with local communities and with the local enterprises. This effect is strengthened by the communication of the project that instead of using the hierarchical perspective focusing on one theme it uses axonometry creating equal fields without differentiation. Is this not democracy that appears in the project, where the decisions are depending on the local initiatives? Here, as the project puts it, you can reach the condition of responsibility caring about the various

fields, if you give the possibility of space usage to the hands of the communities!

So the renewal of the area can only be successful, if besides the top-down initiatives also the bottom-up proposals get support and can be integrated into a complex and multilayered program. The city can adapt to the changing needs, if it takes in the demands of its residents willingly and builds it into its own urban strategies. Therefore it is crucial that the development of the area should not be started on the bases of one obligate vision, but has to be initiated with the integration of the positive aspects of several projects.⁶ ©

3 See article „Recommendations by the EUROPEAN jury for the municipality of Zugló”

9.a terv/project:
IT207 'RESEWING
THE CITY' – Új városi
park a város
zöldfelületi
rendszerében / New
urban park in the
green network of the
city

9.b terv/project:
IT207 'RESEWING
THE CITY' – Új városi
park / New urban
park

riát használja. Mi ez, ha nem a demokrácia tervekben való megjelenése, ahol a döntés a helyi kezdeményezőkészségen múlik? És ahol - amint azt a terv is megfogalmazza - akkor érhető el a területeket jó gazdaként gondozó felelősség-tudat kialakulása, ha a területek használatát a közösségek kezébe adjuk.

Vagyis a terület megújulása csak akkor lehet sikeres, ha a felülről jövő beruházások mellett az alulról jövő kezdeményezések is támogatást kapnak, és be tudnak épülni egy komplex és sokrétű megújítási programba. Hiszen a város akkor

tud alkalmazkodni a változó körülményekhez, ha a városrész lakóinak igényeit őszintén befogadja és be is építi a városi léptékű stratégiáiba. Ezért fontos, hogy a terület fejlesztésének nem egy kizárólagos vízió mentén, hanem több terv tanulságainak a beépítésével kell elindulnia a megvalósítás útján.³ ©

3 Lásd cikk „Az European zsűri ajánlásai Zugló önkormányzatának”

A PÁLYAMŰVEK SZERZŐI

TEAMS OF THE COMPETITION

1	AF102	Edible creek	Giovanni Roncador, Alberto Oss Pegorar, Matteo Carli, Giulio Mari, Roberto Franceschini
2	AQ477	Rakos patak ecological water corridor	Tania Urvois, Sophie Rannou, Melanie Le Gall, Claudia Urvois
3	AV763	Patched corridor	Cirugeda San Roman Alejandro, Belen Valencia Martinez
4	BD298	XXS inception	Levente Szabó, Balázs Biri, Anna Vereb-Dér, Virág Révai, Klára Sarbak
5	CB574	Manual towards a clumsy city	Romain Granoux, François Justet, Margaux Minier
6	CM063	Chain reaction	Sándor Guba, Balázs Besenyei, Lilla Szabó
7	CO069	Perfect timing	Rosa María Fraga Escudero
8	DV913	Letting flow	Claire Dycha, Elsa Renouf
9	DY877	As many trees as possible	Anna-Paola Pola, Alvise Pagnacco, Giacomo Favilli, Nicolas Berger, Chiara Cavalieri, Luisa Stevan, Tommy Meduri
10	ER343	Urbanotation	Pierre Saunal, Camille Thirouin, David Colinet
11	FO794	Cure the city	Zsófia Kozán
12	GR995	The frames of imagination	Ákos Dobóczy, Zoltán Kabdebo
13	HT054	The mills' park	Cristiano Lippa, Fabiano Micocci, Lina Liakou, Dimitra Theochari
14	IT207	Resewing the city	Diaz Ibrahim, Shingrong Wu, Mayuko Ando
15	IZ264	Tune up, Zuglo!	Alessandra Glorialanza, Eliana Saracino, Orsola Nina Artioli, Francesco Scillieri, Enrica Olita, Antonio Guerrieri
16	JU776	Within the creek	Garcia David, Violeta Linares Esteva, Aina Tugores García, Paula Alamán Herbera, Joan Centellas Jimenez, Marta Sola Páramo, Miquel Angel Cantalops Mayrata, Tarek Masri Costejà
17	LO983	Threshold	Andreas Faoro, Francesca Rizzetto, Ariel Vazquez, Paolo Ruaro
18	LR070	Current ~ Flow	Roland Németh, Eszter Macsuga
19	OE586	Who said flooding was a problem?	Marilyne Thevenet, Thibault Girardi, Diego Romero, Antoine Petitjean, Sara Tripanera
20	QC550	Three tales along the rakos trail	Felix Lauffer, Francesco Garafalo, Barbara Costantino
21	RD458	Moving ground	Adrian Verhoijesen, Steven Schreurs, Simon De Waepenaere, Toon Vermeir, Karel Bruyland, Thomas Roelandts
22	RO165	Balthasar - Micro is more	Oliva Paolo, Minto Antonio, Scattolin Andrea, Salamone Pietro
23	VD545	„The rhythm of the line”	Torres Hector; Munoz Julio; Galian Manuel; Traspaderne Jaime
24	WL797	84000M3	Guillaume Tripoteau, François Hérisset, Christelle Gautreau, Virginie Prié
25	WN986	The ribbon	Támás Fialovszky, Elodie Rabeyrin, Bence Grócz, Orsi Hajdú, Titusz Rónai
26	YE296	Needle and thread	Giovanni Netti, Francesco Stefanachi, Micaela Pignatelli, Ubaldo Occhinegro, Alessandro Labriola, Maria Cristina Petralla, Andrea Tassinari, Nicola Boccadoro

PÁLYÁZATI EREDMÉNYEK

RESULTS OF THE COMPETITION

A zuglói helyszínrre a 35 regisztrált nemzetközi tervezőcsapat összesen 26 pályaművet adott be. Az EUROPAN pályázat szabályaival összhangban a bíráló bizottság két megvéttel díjat (Runner-up) adott ki. A bíráló bizottság dicséretben (Special mention) egy pályaművet részesített. A pályázat második zsűrifordulójába további két pályamű került.

A pályázat díjazottjai:

MEGVÉTELEK

CM063 - CHAIN REACTION: Guba Sándor, HU, építész; Besenyei Balázs, HU, építész; Szabó Lilla, HU, építész; Gödöllő, Magyarország
CB574 - MANUAL TOWARDS A CLUMSY CITY: Romain Granoux, FR, építész; Francois Justet, FR, építész; Margaux Minier, FR, építész-történész; Pantin, Franciaország

DÍCSÉRET

IZ264 - TUNE UP, ZUGLO!': Alessandra Glorialanza, IT, építész; Eliana Saracino, IT, építész; Orsola Nina Artioli, IT, építész; Francesco Scillieri, IT, építész; Enrica Olita, IT, építész; Antonio Guerrieri, IT, építész; Róma, Olaszország

TOVÁBBI MÁSODIK ZSŪRIFORDULÓBA JUTOTT TERVEK

DV913 - LETTING FLOW: Claire Dycha, FR, építész; Elsa Renouf, FR, építész; Párizs, Franciaország
VD545 - „THE RHYTHM OF THE LINE”:

Torres Hector, ES, építész; Munoz Julio, ES, építész; Galian Manuel, ES, építész; Traspaderne Jaime, ES, építész; Madrid, Spanyolország

AZ OSZTRÁK-KOSZOVÓI-MAGYAR ZSŪRI TAGJAI

Értékelt helyszínek: Bécs - Kagan, Bécs - Siemensacker; Graz, Amstetten, Gijlan és Budapest

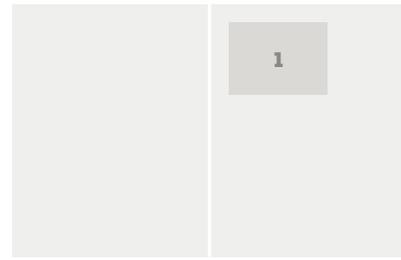
A bíráló bizottság tagjai

Michelle PROVOOST, építészettörténész, az International New Town Institute (INTI), Almere igazgatója, Hollandia (NL) - a zsűri elnöke
Jürg DEGEN, Basel, városfejlesztési iroda vezetője (CH)
Elisabeth MERK, München, városfejlesztési iroda vezetője (DE)
Markus PERNTHALER, építész, Graz/Vienna (AT)
Christoph LUCHSINGER, építész, a TU Bécs professzora, Luzern/Vienna (CH)
Henri BAVA, tájépítész, AGENCIE TER, a TU Karlsruhe Professzora, Paris/Karlsruhe (FR)
Marcel SMETS, építész, a KU Leuven Professzora, (BE)
BALOGH Péter István, tájépítész, PhD., a Corvinus Egyetem docense, Budapest (HU)
Lulzim KABASHI, építész, Zágráb (HR)
SZABÓ Árpád DLA, építész, az European Magyarország Nemzeti koordinátora (szavazati jog nélkül)
Bern VLAY, építész, az European Austria titkára (szavazati jog nélkül)

A budapesti előzsűri tagjai

Bernd VLAY, Építész, az European Austria titkára - az előzsűri elnöke
BALOGH Péter István, tájépítész, PhD, DLA, a Corvinus Egyetem docense, Budapest
BARTA Ferenc, építész, Zugló főépítésze
KÖRMENDY Imre, építész, a Magyar Urbanisztikai Társaság elnöke
MIHÁLYFI László, építész, a Magyar Nemzeti Vagyonelemez Zrt Általános Vagyonelemek Igazgatóságának igazgatója
TIHANYI Dominika, tájépítész
ONGJERTH Richárd, építész, a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont ügyvezető igazgatója
HORVÁTH Zsuzsanna, építész, a zuglói Városfejlesztési Osztály képviselőjében (póttag)
SZABÓ Gyöngyvér, az EUROPAN Magyarország nemzeti koordinátora (póttag)
SZABÓ Árpád, az EUROPAN Magyarország nemzeti koordinátora (szavazati jog nélkül)
GYÓRFFY Máté, építész, a Főpolgármesteri Hivatal, Városépítési Főosztály, Városfejlesztési Csoport munkatársa (szavazati jog nélkül)

A zuglói helyszínrre beadott összes tervpályázati terv, valamint a zsűri jegyzőkönyvek megtekinthetők az European Magyarország honlapján www.european-hungary.hu. A tervpályázat többi helyszínének eredményei elérhetőek a www.european-europe.com webcímen.

1. kép/pict.:

A bíráló bizottság
munka közben:
2013. november
10-11, Párizs / The
final jury at work:
November 10-11, Paris

35 teams registered on the Budapest site. The number of submitted entries was 26. In accordance with the rules of European the jury awarded two Runner-up prizes. One project received a Special mention prize. Two further projects were selected to the second jury round of the competition.

Results of the competition:

RUNNER UP

CMo63 - CHAIN REACTION: Sándor Guba, HU, Architect; Balázs Besenyei, Architect, HU; Lilla Szabó, HU, Landscape architect; Gödöllő, Hungary
CB574 - MANUAL TOWARDS A CLUMSY CITY: Romain Granoux, FR, Architect; Francois Justet, FR, Architect; Margaux Minier, FR, Architect - historian; Pantin, France

SPECIAL MENTION

IZ264 - TUNE UP, ZUGLO!: Alessandra Glorialanza, IT, Architect; Eliana Saracino, IT, Architect; Orsola Nina Artioli, IT, Architect; Francesco Scillieri, IT, Architect; Enrica Olita, IT, Architect; Antonio Guerrieri, IT, Architect; Rome, Italy

PROJECTS OF THE SECOND JURY ROUND

DV913 - LETTING FLOW: Claire Dycha, FR, Architect; Elsa Renouf, FR, Architect; Paris, France
VD545 - „THE RHYTHM OF THE LINE”: Torres Hector, ES, Architect; Munoz Julio, ES, Architect; Galian Manuel, ES, Architect; Traspaderne Jaime, ES, Architect; Madrid, Spain

JURY OF AUSTRIA KOSOVO AND HUNGARY

Sites: Vienna - Kagran, Vienna - Siemensacker; Graz, Amstetten, Gijlan and Budapest

Members of the final jury:

Michelle PROVOOST, Architectural Historian, Director of the International New Town Institute (INTI) in Almere, the Netherlands (NL) - head of the jury
Jürg DEGEN, head of department of urban development, Basel (CH)
Elisabeth MERK, head of department of urban development, Munich (DE)
Markus PERNTHALER, Architect, Graz/Vienna (AT)
Christoph LUCHSINGER, Architect, Professor at the TU Vienna, Luzern/Vienna (CH)
Henri BAVA, Landscape Architect, AGENCE TER, Professor at the TU Karlsruhe, Paris/Karlsruhe (FR)
Marcel SMETS, Architect, Professor at the KU Leuven/Belgium (BE)
BALOGH Peter István, Landscape Architect, PhD., Associate Professor at Corvinus University, Budapest (HU)
Lulzim KABASHI, Architect, Zagreb (HR)
SZABÓ Árpád DLA, Architect, national coordinator of European Magyarország - non-voting member
Bern VLAY, Architect, secretary of European Österreich - non-voting member

Members of the preliminary jury in Budapest:

Bernd VLAY, Architect, Secretary

of EUROPLAN Austria, head of the preliminary jury

BALOGH Péter István, Landscape Architect, PhD., Associate Professor at Corvinus University, Budapest
BARTA Ferenc, architect, Chief Municipality architect of Zugló
KÖRMENDY Imre, architect, president of the Hungarian Urban Society
MIHÁLYFI László, architect, manager of the Hungarian National Asset Management Inc.
TIHANYI Dominika, landscape architect
ONGJERTH Richárd, architect, Managing Director at Hungarian Urban Knowledge Center
HORVÁTH Zsuzsanna, architect, representative of the Municipality of Zugló (substitute)
SZABÓ Gyöngyvér, National Coordinator EUROPLAN Hungary (substitute)
SZABÓ Árpád, National Coordinator EUROPLAN Hungary (non-voting member, minutes)
GYÓRFFY Máté, architect, representing the Chief Municipality Architects office of Budapest (non-voting member, expert)

All projects submitted to the Zugló site and the jury reports are accessible at the webpage of European Magyarország: www.euoplan-hungary.hu. Results of the competitions at the other sites can be reached at the webpage of European Europe: www.euoplan-europe.com

AZ EUROSPAN ZSÚRI AJÁNLÁSAI ZUGLÓ ÖNKORMÁNYZATÁNAK

BUDAPESTI PÁLYÁZATI HELYSZÍN

RECOMMENDATIONS BY THE EUROSPAN JURY FOR THE MUNICIPALITY OF ZUGLO PROJECT SITE BUDAPEST

A két Megvételben részesült terv kölcsönösen kiegészítheti egymást és egy olyan közös projekt készíthető belőlük, mely világos és megvalósítható stratégiát tartalmaz.

Alaposabban megvizsgálandó egy ökológikus elvekre épülő park létrehozásának gondolata, de a megvalósítást mégis kisebb beavatkozásokkal kell elindítani. Így az első időszakban csak minimális befektetés szükséges, mely már ekkor lendületet adhat a beruházásnak és új aktivitások sorát generálhatja a tervezési területen.

Első lépésként a kezdeti beavatkozások területeit kell kijelölni pontosan definiált programmal, miközben a pályázati kiírásban megjelölt három fő beavatkozási terület szerepét is pontosítani kell.

A megvalósítás stratégiájának a következőkből kell állnia:

- Egy közös projekt készítése a két Megvételben részesült pályamű felhasználásával és egy participációs tervezési folyamat elindítása a helyi közösségek bevonásával.
- A megvalósítás ütemének lefektetése: először a teljes terület problémáit kezelő fejlesztési tervet kell készíteni.

- A megvalósítás kisebb feladatokkal való elindítása: Az első lépésekre a megbízást az önkormányzatnak kell kiadnia. Ennek már látható eredményeket kell produkálnia, kis beavatkozásokkal és alacsony költségekkel.
- Azon beavatkozási területek beazonosítása és területeinek a kijelölése, ahol a meglévő „csatorna” természetes vízfolyássá alakítható. Az általános eszköztárat helyspecifikussá kell tenni és az elemeit megvalósítható beavatkozásokká kell transzformálni.

A tervezési folyamathoz a zsűri szigorúan ajánlja egy „workshop” helyszínen való megtartását a két Megvételben részesült terv szerzőinek bevonásával, valamint hogy a helyi önkormányzat bátorítsa arra a helyi lakókat, hogy vegyenek részt az önkormányzat által kezdeményezett és támogatott participációs tervezési folyamatban.

Az önkormányzat szerepe és feladata:

- Aktívan kísérelje figyelemmel a folyamatot és támogassa a közösségek bevonását. Kérjen fel és vonjon be olyan szakértőket, akiknek van gyakorlatuk közösségi tervezési módszerekben.
- Teremtse meg a projekt finanszírozásának hosszú távú koncepcióját.

- Bízva meg a nyertes csapatokat az első ütem terveinek elkészítésével. Ez lehet az első lépés a későbbi ütemek pénzügyi forrásainak előteremtéséhez. Ennek olyan kezdeményező első lépésnek kell lennie, mely előmozdítja a későbbi fejlesztéseket.

A kezdeményező első lépés döntő jelentőségű lehet, így ennek az irányítását az önkormányzatnak kell felvállalnia.

Annak a lehetősége, hogy a patakpart ökológikus rehabilitációjához Európai Unió támogatások is bevonhatóak a Duna Stratégia kapcsán, alaposan megvizsgálandó.

2013. November 11. Párizs

The two Runner-up projects can complement each other in a beneficial way and they should be combined to create a project of a clear and implementable strategy.

The idea of creating a more ecological park should be investigated more deeply, but the project has to be started with small interventions. This way initially only small investment is needed that can already generate new dynamism and a series of activities in the area.

In the first step the areas of the first interventions should be identified with a clear program, while the three main areas defined in the brief should have a more precise urban role.

The strategy for the implementation should be:

- Make a common project combining the two Runner-up projects and start a process of participation with the involvement of local communities.
- Define a time schedule of implementation: first an overall master plan should be created.
- Start with light things that should be commissioned by the city and can reach visible results with small interventions and small costs.

- Localize the spots of intervention and the areas of transforming the existing canal into a naturalized canal. Localizing the generic catalogue into a series of implementable interventions.

For the design process: ① the jury strongly recommends to make a workshop on the site with the authors of the two Runner-up projects. ② Invite and include local communities and local residents into the process participatory planning that is initiated and supported by the local government.

Role and duty of the municipality in this process:

- Actively accompany the procedure and support the process of participation. Invite and involve people who are experienced with community involvement in the process.
- Establish a long-term concept of financing the project.
- Commission the winning teams for the first phase. That is the basis to get funding for the next steps. It has to be the initiating phase that triggers future development.

The initiating phase is crucial, and it should be run and managed by the local municipality.

The possibility to involve European Union grants in the ecological rehabilitation on the bases of the Danube Waterway Strategy should be thoroughly investigated.

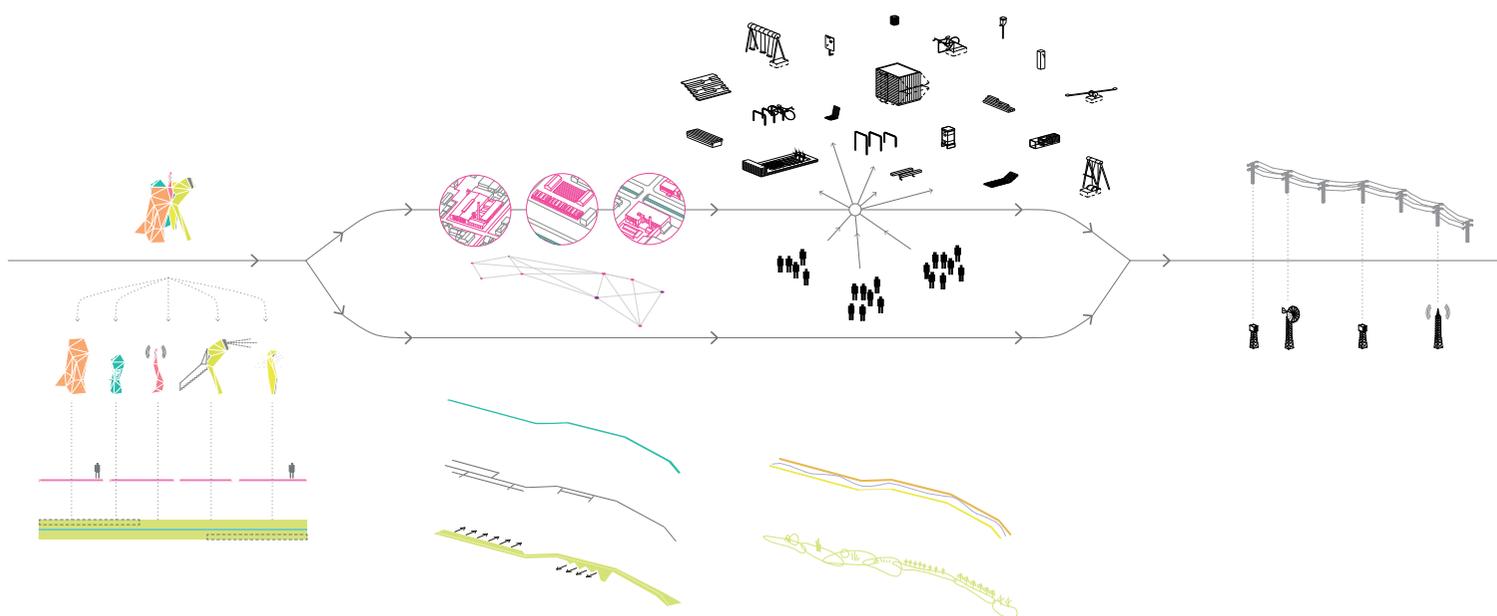
November 11, 2013, Paris

CM063 – LÁNCREAKCIÓ

CM063 – CHAIN REACTION

MEGVÉTELBEŒ RÉSZEÖÜLT
PÁLYAMŰ

RUNNER-UP

GUBA SÁNDOR; BESENYEI BALÁZS;
SZABÓ LILLA;
GÖDÖLLŐ, MAGYARORSZÁG

Valami történik. Metaobjektek bújnak ki a földből. Másképp rezeg az éter. A régi gyártelep új életre kel. Újra látni az utaktól az ösvényt. A panelben élve is van méhkaptaram és kiskertem... Törődés. Hirtelen felgyorsulnak a reakciók! Karakter, kapcsolat, kötődés... erősödés. Tenni azért, ami közös! Egyre több embert ismerek a környékről. Egymásra épülő, fenntartható, ökológikus és burjánzó... természet és társadalom. Mindenkié! A patakom.

Az európai átlaghoz képest is alacsony zöldfelületi ellátottság sürgető üzenetet hordoz Budapest számára. A zöld hiánya és folyamatos csökkenése negatív katalizátorként hat a város-szerkezeti- és szociális konfliktusokra. A Rákos-patak szerepének újragondolásával ez a láncreakció visszajára fordítható. A Rákos-patak zöldsávjá Zugló zöld főutcájaként a várost összefűző,

zsákszerűségét feloldó elem lenne, mely mindennapos rekreációs célpontként a helyi közösségeket és azok identitását erősítené. A Rákos-patak mint egy regionális park a pesti elővárosi zöldgyűrű zöldhálózatába is bekapcsolható.

Konceptiónk három fontos alapelvre épül. Alapvető szükség a zöldsáv szerkezeti megerősítése (átjárhatóság, bővítés) úgy, hogy közben csak a valóban szükséges, konzekvens és logikus beavatkozásokat tegyük meg. A metaobjektek által kiváltott láncreakció teszi a lakók számára értékessé, élhetővé és védendővé a területet.

A Rákos-patak átalakuló városrészek között húzódik, a sáv mindkét végpontja a távlati tervekben intermodális csomópont közelében helyezkedik el. Az e között feszülő zöldsáv így egy fontos gyalogos-kerékpáros kapcsolat lenne, míg a járműforgalmi összeköttetést a pataksávtól északkeletre haladó távlati Körvasúti körút hozza létre. A nagyobb térségi összefüggések és közlekedési kapcsolatok tisztázása lehe-

tővé teszi a patak közvetlen közlekedési környezetének felülvizsgálatát.

A patak mindkét oldalán futó út túlzó és szükségtelen, csakúgy, mint számos keresztirányú összeköttetés. A közlekedési felületek minimalizálásával, illetve az önkormányzati teleksor bevonásával lehetővé válik a zöldsáv jelentős bővítése. A gyalogos és kerékpáros út egymástól szétválasztva a patak két oldalán fut, utóbbi a hidak alatt, szinte megszakítás nélkül. A gyalogos út alternatív funkciókat fűz fel, miközben a patakot és a szélen haladó vegyes forgalmú, célforgalmat is lebonyolító szélső sávot is összeköti.

A felértékelés egyik eleme a patakmeder revitalizációja, mely a formai alakítást kerülve, inkább ökológiai értelemben jelent változtatást. Az emellett futó zöld szobák, finoman eltérő vegetációs karakterek sorozata új identitást ad a területnek.

A stratégiai fontos pozíciókban elhelyezett metaobjektek alkotják a kezdeti beavatkozásokat, melyek kommunikációs területet hoznak létre több, jelen-

1. kép/pict.:
Láncreakció diagram
/ Chain reaction
diagram
2. kép/pict.:
Átnézeti helyszínrajz
/ Site Plan

SÁNDOR GUBA; BALÁZS BESENYEI;
LILLA SZABÓ; GÖDÖLLŐ, HUNGARY

Something's up. Metaobjects are sprouting up. A different vibe fills the air. The old industrial place awakes. One can tell the path from the ways. Living in the nearby housing estate I can have a small garden and an apiary... Concern. The reactions accelerate! Character, connections, attachment... strengthened. To do it for each other. I get to know new people every day. Relying on one-another, sustainable, ecological, abundant... nature and society. Everybody's! It is my creek.

Compared to the European average, the low green surface ratio of Budapest carries a warning message. The lack and continuous decrease of greenery influences urban and social structure in a negative way. This chain reaction can be reversed by reinventing the role of Rákos creek. The green strip of the creek would become a link, an avenue of nature for Zugló, enhancing

accessibility that would serve as an everyday recreational destination and would strengthen local communities and their identity. The regional park of Rákos creek could also be part of the green belt of the suburbs of Pest.

The concept encapsulates three main pillars. An elementary need is the structural renewal - extension and permeability - of the green strip in a way that only the really necessary and consequent interventions are made. The chain reaction is initiated by the metaobjects and makes this area more valuable and livable for local residents.

Both ends of the Zugló section of Rákos creek lie near areas that are in transition and have the potential to become intermodal nodes in the future. The green ribbon spanning in-between would become an important link for pedestrians and cyclists, while vehicular traffic would be diverted to the future boulevard along the railway line on the North-East. By exploring and rationalizing the broader context and network

that surrounds the site, the project facilitates the revision of the traffic system in the immediate vicinity of the creek.

The two-lane roads on both sides of the creek are unnecessary, just like some of the crossings. Considerable extension of the green area becomes possible by minimizing paved surfaces and involving municipally owned adjacent lots. Pedestrian and cycling lanes run on separate sides of the creek, unhindered as much as possible. Alternative functions are dispersed along the walkway, while it also links the creek with the mixed-use lane on the edge of the green strip.

An important element of raising the value of the area is the revitalization of the creek's bed. It does not mean a transformation in a formal, but rather in an ecological sense. The so called green rooms along the creek will gain a sequence of various vegetational characters, giving new identity to the whole area.

Metaobjects placed at strategic locations provide the initial points of

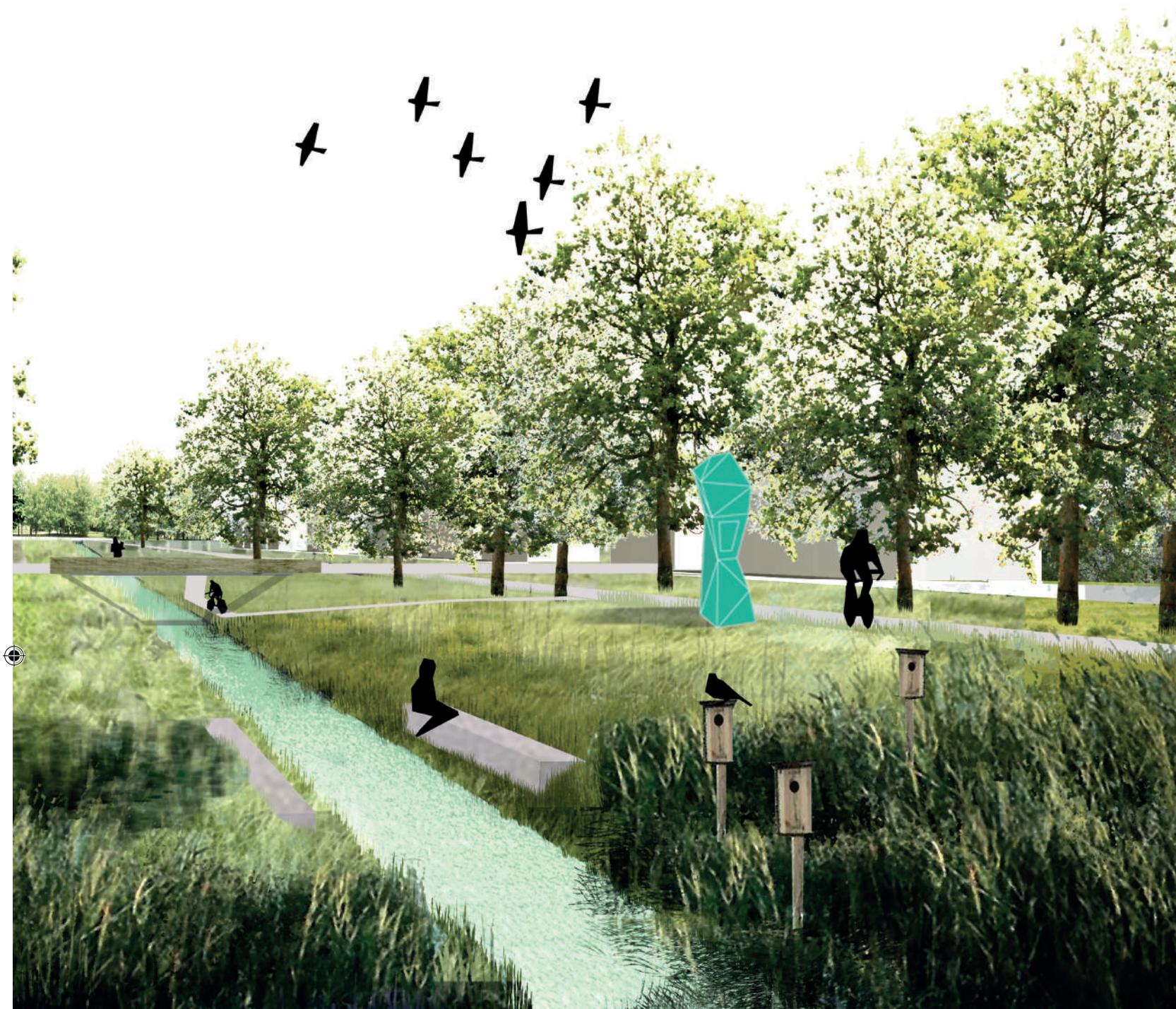

leg hiányzó kisebb funkció biztosításával együtt. A Patak Rádió egy új kommunikációs csatorna, amin keresztül mindenki napi szinten hallhat az átalakítási folyamatokról. Ezzel párhuzamosan társadalmi részvételt generáló kulturális központok és nyitott műhelyek, valamint egy közösségi kertészeti intézet kapnának helyet a jelenleg elhagyott ipari épületekben. A lakosok olyan műhelymunkában vehetnek részt, melyek célja a patak partjainak közös alakítása és melynek eredményeképpen egy saját készítésű berendezési tárgy kataló-

gus áll össze. Az elemek helyét a közösség tagjai együtt jelölik ki, majd közösen helyezik el és tartják fent őket.

A projekt különböző helyszínei eltérő fejlesztéseknek adnak otthont.

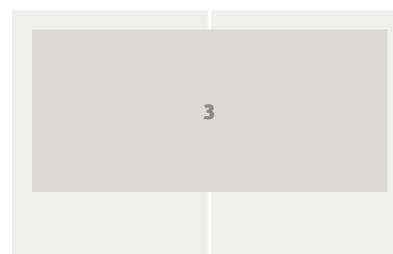
#01 A feleslegessé vált rákosrendezői sínrengeteg helyén egy széles - magas növésű energiafűből álló - zöldsáv jelenik meg. Ez a szennyezett talaj ökoszisztémájának helyreállítását segítené, előkészítve a zöldbe ágyazott távlati fejlesztéseket. A vágányok felett gyalogos és kerékpáros híd vezet keresztül, Zuglót a jövőben kiépülő

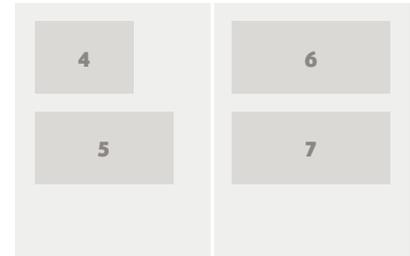
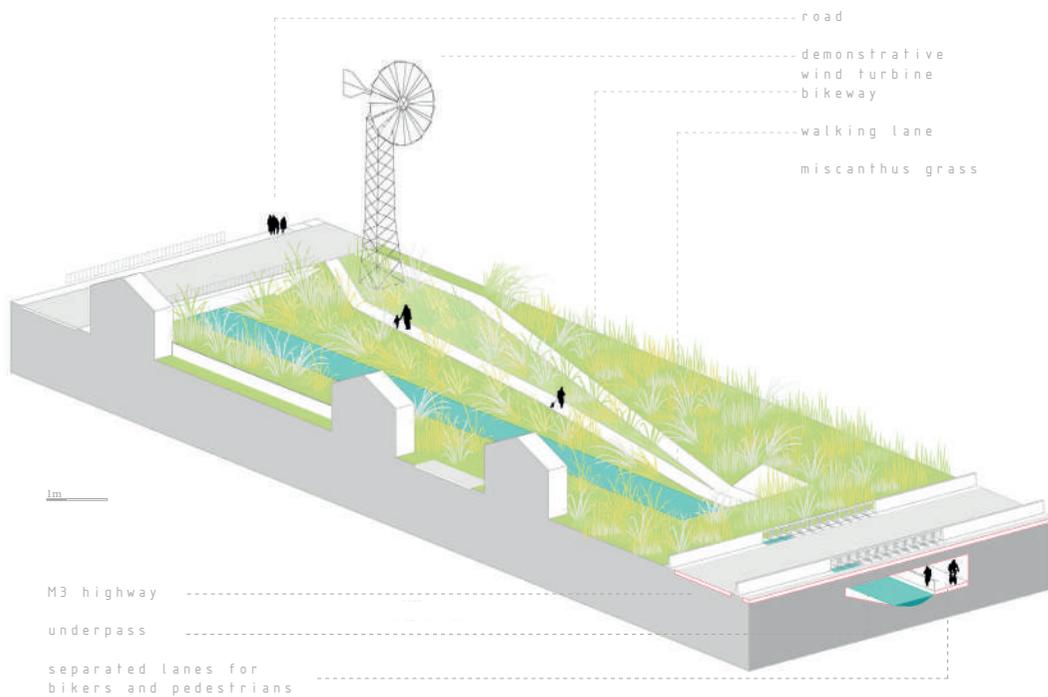
intervention. These will provide tools of communication and also some previously missing functions of the area. Patak Radio, a new layer of PR would broadcast updates and useful information related to the transformation of the creek. At the same time cultural centers, open workshops and community gardening clubs would find their places in old, abandoned industrial buildings with the hope of generating social participation. Local residents can take part in collective workshops aiming for the transformation of the waterbanks also by creating

their own catalogue street furniture. Decisions on placement and maintenance would be up to the community.

Each site of the project provides opportunity for different interventions
#01 A wide zone of high-grown energy grass would appear at the site of the disused rails at Rákosrendező. The ecosystem of the polluted soil would be restored, facilitating a long-term sustainable development of the future. An overpass for pedestrians and cyclists would help crossing over the remaining rails while also

3. kép/pict.:
 A patak arculata /
 General view of the
 creek

4. kép/pict.:

Átkötés az M3-as autópálya alatt / Crossing the M3 motorway

5. kép/pict.:

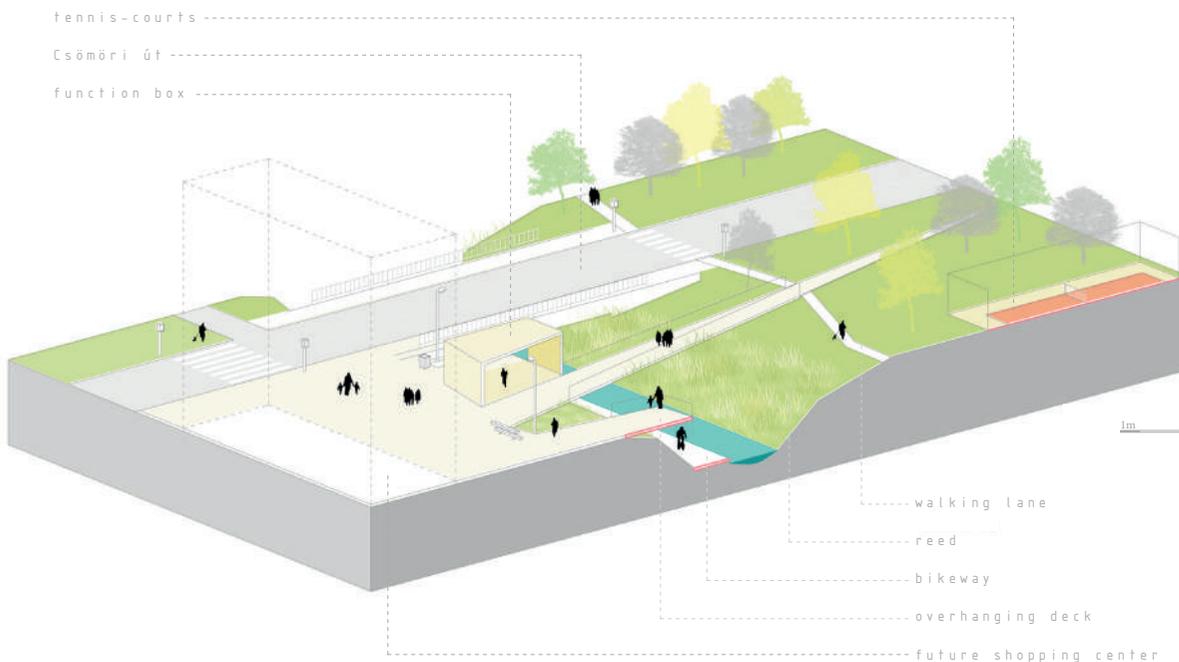
Új központ: urbánus és zöld találkozási / New center: urban meets nature

6. kép/pict.:

Megszűnő keresztútca - Átalakuló híd - Közösségi Hídház / Closed crossing - Converted bridge - Community bridge

7. kép/pict.:

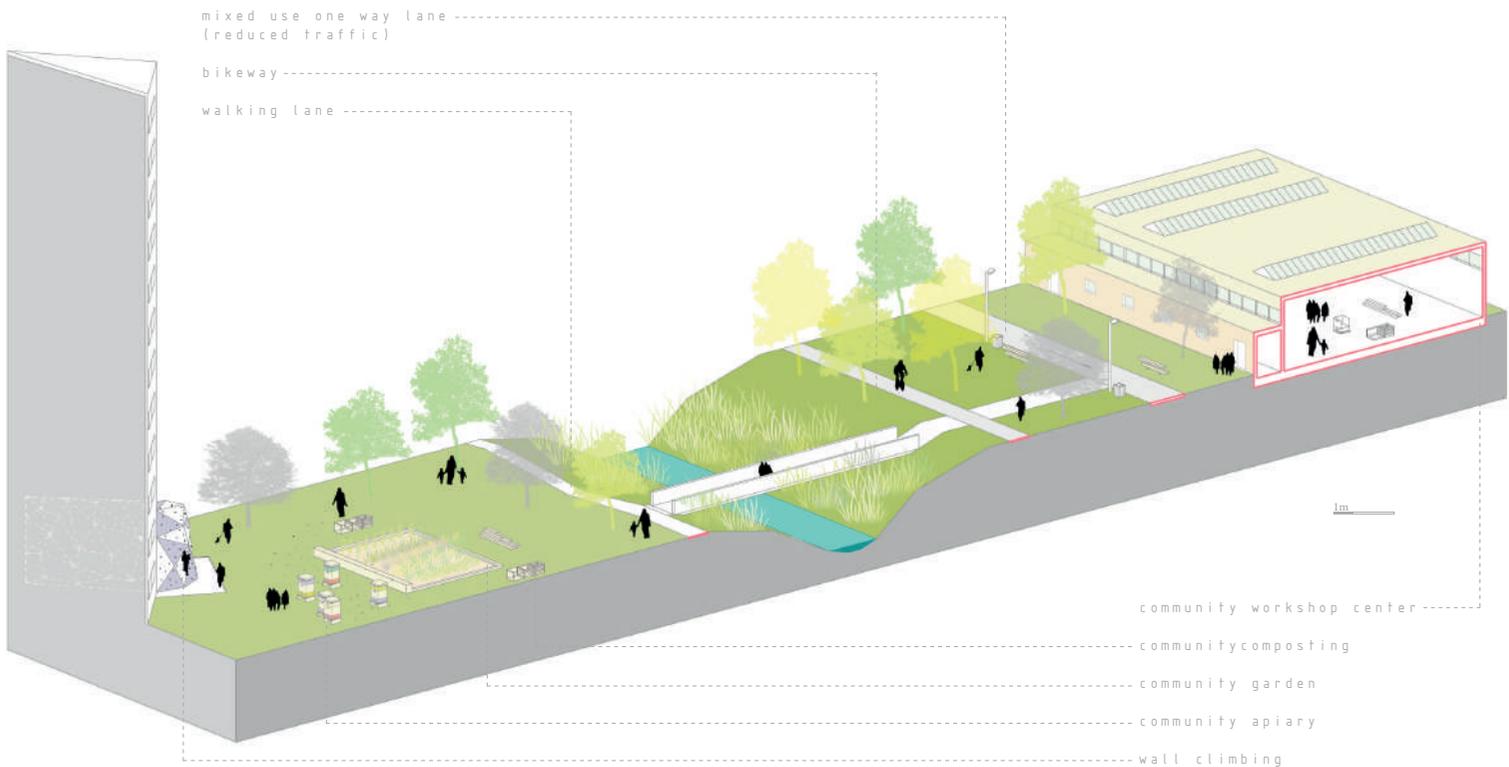
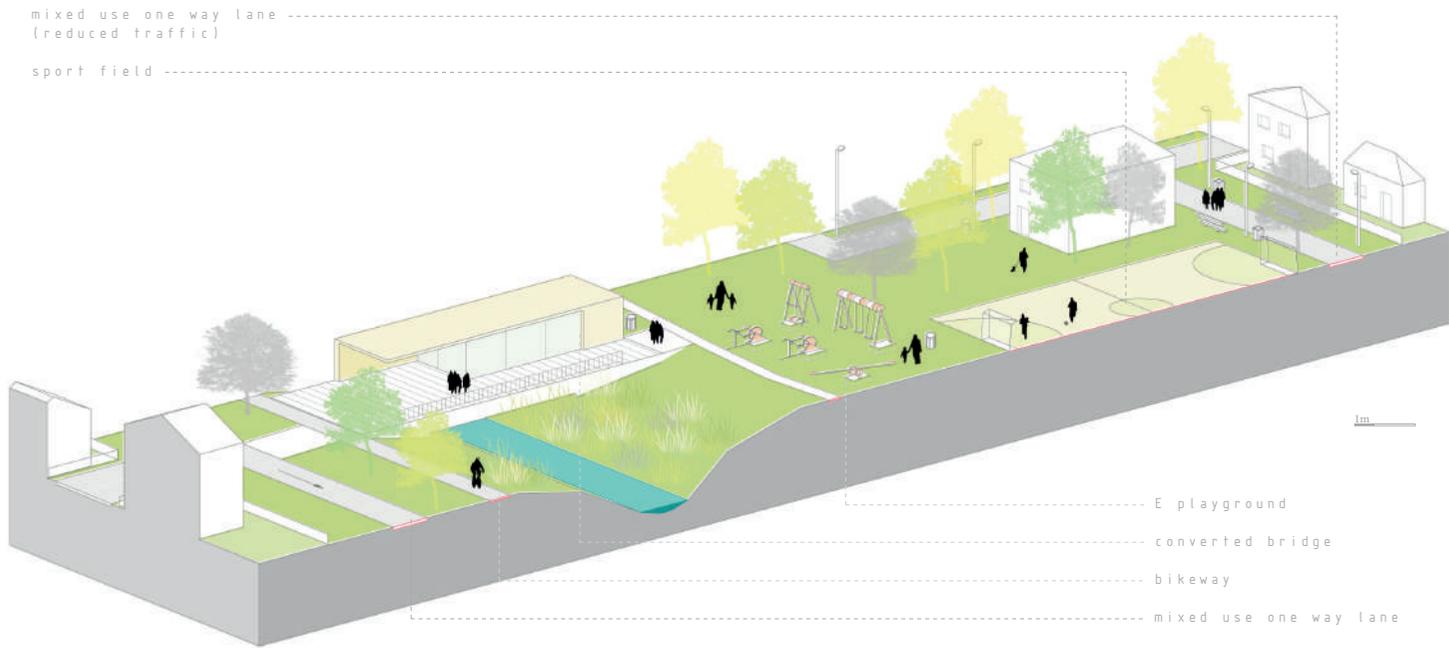
Új lehetőségek / New Potentials

intermodális csomóponttal összekötve. Az autópálya alatt pedig a patakmal közös út vezet a kertvárosba. #02 Újból kiszélesedik a zöldfelület, a parton ülőfelületek kapnak helyet, a hídházból a megújuló növényzet burjánzását lehet szemlélni. Az autósforgalom csökkenni fog az utak áthelyezésével és az egyirányúsítással. Az elhagyott alumíniumgyárból Kulturális Központ, a part mellett pedig két Nyitott Műhelyház jön létre. #03 A megépülő bevásárlóközpont-hoz kapcsolódva egy urbánus központ

épül ki, kávézókkal, teraszokkal. A túloldalon további sportpályák létesülnek. #04a Futóösvény, kutyafuttató és ügyességi pálya kerül a patak partjaira. A már használaton kívüli magasfeszültségű vezeték vasszerkezete kilátóvá alakul. #05 A parkolási és tömegközlekedési rend átszervezésével és a buszforduló megszüntetésével új minőségű zöldfelületek jönnek létre, ahol a mászófalon, a kerékpáros pihenőhelyen és a sportpályákon túl helyet

kapnának a közösségi kertek és egy méhészet is. Az új hídon keresztül a Közösségi Házba jutunk. #04b A patak e szakaszán szezonális láprét alakul ki új növény- és állattársulásoknak adva otthont. A HÉV vonala alatt a víz mellett sétálhatunk-biciklizhetünk tovább a patak forrásának irányába. ©

linking to the future intermodal node. At M3 motorway an underpass would lead to the other side parallel with the creek.

#02 Green zone extends in width, surfaces for sitting are carefully placed, densely growing vegetation can be admired from the converted bridge houses. Traffic gets reduced as roads are relocated and made one-way only. The abandoned aluminum factory turns into a Cultural Center, while two Open Workshops are established next to the creek.

#03 Complementing the future shopping center, an urban terrace will be created with cafés and small functions, and improved sport facilities on the other side.

#04a Running lane and dog parks are placed next to the creek. Disused high-voltage structures turn into look-out points.

#05 By reorganizing the parking and public transport system, and the elimination of the bus turn, a green space with a new quality is created. Climbing wall, resting place for

cyclists, sports fields, community gardens and an apiary find their place. Link to the new Community House is established by a new pedestrian bridge.

#04b A seasonal marshland appears at this point with a new ecosystem. Walk- and bikeway leads under the HÉV line next to the creek. ©

CB574 – KÉZIKÖNYV AZ ESETLEN VÁROSHOZ

CB574 – MANUAL TOWARDS A CLUMSY CITY

MEGVÉTELLEN RÉSZESÜLT PÁLYAMŰ

RUNNER-UP

ROMAIN GRANOUX; FRANCOIS JUSTET; MARGAUX MINIER; PANTIN, FRANCIAORSZÁG

Egy adaptálható és ebből adódóan fenntartható projekt feltétele, hogy elfogadjuk azokat a városi tereket és funkciókat, melyek sebezhetőek, hiszen ezzel hozhatunk létre előre nem tervezhető helyzeteket és ragadhatjuk meg a tér mutációit. A sebezhetőség egyúttal azt is jelenti, hogy valami veszélyeztetett és elpusztítható. Célunk az, hogy tervünkben a sebezhetőséget a fenntarthatóság kritériumává tegyük.

A KÉZIKÖNYV

A sebezhető város létrehozásához és elemeinek autonómmá tételéhez úgy döntöttünk, hogy a terv alkotórészeit (funkciókat, berendezési tárgyakat és városi tereket) kisebb elemekre daraboljuk.

Először is egy olyan rendszert hozunk létre, mely a teljes területen létesít referencia pontokat. Minden szabadidős, lakó- és kereskedelmi funkciót egyenletesen kell elosztanunk a diffúz térben. Minél kisebbek az egyes elemek, annál inkább képesek az alkalmazkodásra, és így funkcionálisan is könnyebben idomul-

nak a hely igényeihez. Másodsor a terv elemeinek mutációi révén hozunk létre többfunkciós központokat. A közös használat az új kulcsfogalom a város működésében. Az ideiglenesség minden új helyen új térhasználatokat eredményez. A tervezés is sérülékeny lesz, de viszont ciklikusan ismétlődik. A projekt minden egyes fragmentuma az egész világ egy töredékeként értelmezhető, mely azáltal, hogy autonóm struktúra, új lehetőségeket nyit meg. Meg kell ismernünk ezeket a világokat és mintázatokat, hogy újakat hozhassunk létre, és hogy folyamatos megújulást generáljunk. Minél inkább közös használatú valami, annál jobban alkalmazkodik.

A helyi lakosok felhatalmazása biztosítja a város alkalmazkodóképességét. Azzal, hogy bevonjuk őket egy emancipációs és participatív tervezési folyamatba, olyan befogadó építészeti szeretnének létrehozni, mely a közöséget helyezi előtérbe. Egyenlő súlyllyal vesszük számba a helyi lakókat és a városról alkotott képüket. Olyan megoldásokat javasolunk, melyek sokkal közvetlenebbek, mint azok, amelyeket a köztisztviselők - a szigorú előírásaik által korlátozva - javasolhatnak.

A megfogalmazott eszközeink önműködőek. Az alkalmazkodóképesség előtérbe helyezése azonban feltételezi egy

közös vízió létrehozását a lakók és a szakértők között. Így az egyes döntések kezelhetőek a projekt során: olyan beavatkozások javasolhatóak, melyeket nem gátolja a törvényi környezet; kezdeményezhető a terek ideiglenes hasznosítása; illetve támogatást kap az egyes helyszínek sokrétű használata úgy, hogy az egyes funkciók és javaslatok egy rövid tervezési folyamat eredményeképpen létrejövő, dinamikus folyamatba kapcsolódnak be. Egy struktúrát kell létrehozunk, mely erős, ugyanakkor nyitott is az események befogadására. Ez egy spontán és racionális elemeket is tartalmazó tervezési folyamat, mely különböző időbeliségeket is kezel, képviseli a jövőbeni változás és a hosszú távú fejlődés lehetőségét. A módszertan logikája arra készítet minket, hogy egy, a mimikri, a folyamatos adaptáció eszközeit használó kézikönyvet készítsünk. Ezzel a városépítészeti is megújíthatóvá, újraalakíthatóvá válik az aktuális szükségletekre reagálva. Különböző megoldásokat javasolunk, hiszen az egyetlen megoldása sokféle lehet. Néha a tájépítészeti, a kulturális vagy ingatlanpiaci elemeket kell előtérbe helyezni. Van, hogy azonnal be kell avatkozni, míg van, amikor egy hosszabb folyamatban kell gondolkodni. Ritmust teremtünk, közösségi helyeket revitalizálunk. Provo-

ROMAIN GRANOUX; FRANCOIS JUSTET;
MARGAUX MINIER; PANTIN, FRANCE

The design of an adaptable and consequently sustainable project requires to accept and to produce the vulnerability of urban space and its functions, with the aim of facing the unforeseen and apprehending its mutations. The vulnerable indicates what is threatened and perishable. Our strength is to make vulnerability a criterion of sustainability.

THE MANUAL

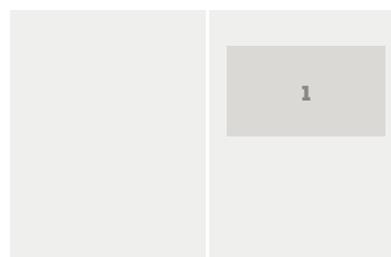
In the optics to generate this vulnerable city, and to make each of its components autonomous, we have decided to split up the elements composing the projects (functions, equipments and urban places).

Firstly, the system is fragmented on all the territory to establish diverse independent reference points. Every function of leisure, housing, exchange must be distributed in the diffuse space. The more it is small the more it is adaptable, for it is easier to change the function. Secondly, we mutualize spaces to imagine multi-purpose centers. Sharing is a new key in the city factory. Every

temporality confers various uses on every place. The planning is vulnerable but it is cyclic. Every fragment of the project is a fragment of world, an autonomous structure that opens the possible. We must appropriate these worlds and patterns to create new ones and to favor a permanent renewal. The more it is shared, the more it is adaptable.

Moreover, the empowerment of inhabitants confirms the urban adaptability. By their involvement in a planning of emancipation and participative processes of design, we want to create a welcoming architecture favoring the in-common. We produce the equality between the inhabitants in their apprehension of the city and submit solutions much more immediate than public authorities, often weighed down by exclusive standards, could not suggest.

We set up tools that recommend without congealing. The promotion of adaptability supposes to create a common imaginary between populations and experts; to allow the reorientation of decisions during the project; to recommend actions without blocking them in statutory data; to favor temporary use of places; to encourage multifunctionality of sites by combining programs and proposals of planning in

1. kép/pict.:

A patak középső tengelyének látványa (2. helyszín) / View of the central axis creek (site 2)

káljuk a gondolatcserét és lehetővé tesz-
szük a közös használatú terek létrejöttét.

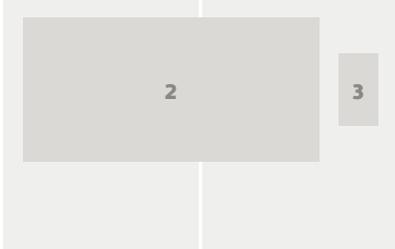
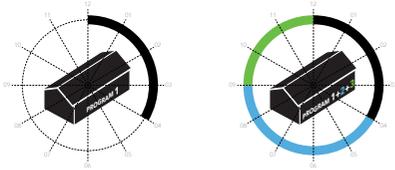
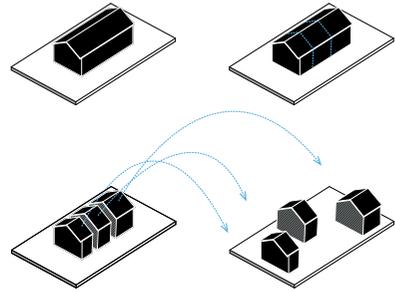
AZ ESZKÖZÖK HASZNÁLATA: ALAKÍTHATÓSÁG, RÉSZVÉTEL ÉS VÁROSLAKÓK

Az eszközök alkalmazása szükségessé
tesz egy olyan archipelago-város ábrá-
zolatát, melyet a multipolaritás és a háló-
zatok kiterjedése határoz meg. Ez egy
olyan városi teret mutat meg, mely nem-
csak megjelenésében, hanem lényegi
elemeit tekintve is sűrű. A projekt kez-
deti időszakának elemei a térhaszná-
lat inkubátoraiként működnek a kije-
lölt három beavatkozási területen. Az új
esemény-terek használati módjai és épí-
tészeti elemeik vegyülnek egymással,

deformálódnak, majd újra összeállnak.
A kis léptékű beavatkozások lehetővé
teszik a sokkal szabadabban való gon-
dolkodást, egy olyan építészet előtérbe
helyezésével, mely különböző idő- és
térbeliségeket használ, szembehelyez-
kedve az önkényes és merev makro-lép-
tékű tervezéssel. A mai építészetnek a
moderálás képességét kell alkalmaz-
nia, sokkal inkább installációk elhelye-
zésével, mint mutatványok versenyével.
Inkább az képviseljen értéket, ami majd-
nem olyan, mint ami egyáltalán nem.

A VÁROS EGY LEHETSÉGES FORMÁJA

A fenntartható város feldarabolt rend-
szerének létrehozásával, a terek megal-
kotása előtt először a lelkeket akarjuk

a joint and dynamic process resulted by a short-term programming process. It is necessary to make the structure: the tough; while favoring the lung: the event. A spontaneous and rationalized planning on different temporalities represents the release of a future change and a long-term evolutionary planning. The formation of this methodology inspired us for creating a manual to design a planning of mimicry. The urbanism can be regenerated and reproduced according to the evolution of needs. Numerous solutions are proposed, the equations are multiple. Sometimes favoring the landscape, the cultural or the real estate aspect; or acting immediately or in a longer term. We create rhythm, we revitalize places. We provoke exchange and we produce coexistence.

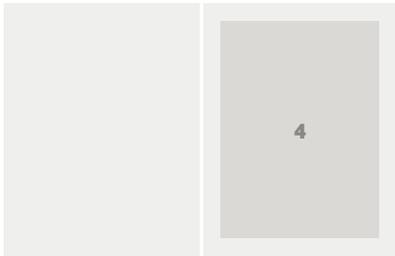
**APPLICATION OF TOOLS:
MALLEABILITY, PARTICIPATION,
CITIZENSHIP**

Implementation of tools requires a representation of an archipelago-city defined by its multipolarity and the extent of networks. It shows an urban space that must be dense in elements of substance; not only in its appearances. Urban space is strengthened by the incubation of set up tools, put on the three sites as events varying of uses and features. They hybridize, they deform and they assemble. These small-scale interventions allow thinking more globally by promotion of architecture with different temporal and spatial scales, against an arbitrary and definitive macro-planning. Current architecture

2. kép/pict.:
A patak középső tengelyének látványa (3. helyszínen) / View of the central axis of the creek (site 3)
3. kép/pict.:
A területi fragmentáció alapelve: a helyszínek inkubálása és alakítható beavatkozások létrehozása - Az időbeli fragmentáció alapelve: a tér elemeinek mutációja, sokrétű használat létrehozása /

Principle of spatial fragmentation: to incubate territory and create malleable entities - Principle of temporal fragmentation: to mutualize space and create multidisciplinary

4. kép/pict.: Az « à la carte » urbanizmus eszközeinek kézikönyve : Egészség & sport, Események & szórakozás, Együttlét & összetartás, Földművelés, Közlekedés & mobiltás, Adottságok & táj, Természet, Energia, Lakások & lakhatás / *Manual of the thematic tools towards an urbanism « à la carte »: Health & sport, Events & leisure, Amenities & solidarity, Agriculture, Transport & mobility, Facilities & landscape, Nature, Energy, Housing & accomodation*

ápolni. A koncepció egy felvilágosult pragmatizmusra épül, és nem a város esztétikai alapú reprezentációjára. Ha Budapest időt szán arra, hogy a jövőjét építse, akkor látni akarja a részvételre és a nyitott tervezésre épülő folyamat közvetlen hatásait. Egy folyamat részeként, a kézikönyv megsokszorozza a lehetőségeket, miközben elutasítja az utópisztikus megoldásokat. Szabad választásra épülő urbanizmust hoz létre, mely realiztikus és toleráns. Ez az empirikus megközelítés a mindennapos valóságok mélyén feltárja az alázatos építészeti manifesztumok lehetőségeit. Védelmünkbe vesszük annak a városnak az ideáját, ami lehet, hogy néha esetlen, de pont a kísérletezései miatt erőteljes. Úgy akarunk építkezni, hogy nem hozunk létre egyedi terveket, hanem hagyjuk, hogy a dolgok kölcsönhatásba lépjenek egymással. Ha a teljes egész elemeit törékennyé tesszük, azzal az egész rendszert tesszük erősebbé. Azzal, hogy lehetővé tesszük a mutációkat, bizonyos elavulást is megelőlegezünk és létrehozuk az alkalmazkodóképességet. Nem úgy, mint René Char, aki a költészetet a sebezhetetlensége által definiálja;¹ mi a sebezhetőséget tesszük a költői város kiindulási pontjává.

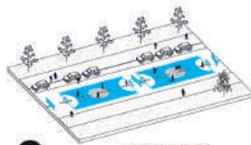
has to cultivate the sense of moderation, to work on the art of installation rather than on a competition of feats. To value what is rather than what is not.

THE POSSIBILITY OF A CITY

By the elaboration of a split up system of sustainable city, we wanted to care spirits before fitting out spaces. The concept leans on enlightened pragmatism, no more on the aesthetic representation of the city. If Budapest takes time to build its future, it also wants to see the immediate effects of a participative and open design. As a process, the manual multiplies the possible while refusing the utopia. It creates a free choice urbanism, realistic and tolerant. This empirical approach within the depths of daily realities reveals the premises of humble architecture manifesto. We defend the idea of a city that may be clumsy but powerful due to its experimentation. We want to fabricate, without imposing unique plans, to let things enter in relation to each other. If we make the elements of the whole fragile, we make the whole stronger. Making mutations possible is to anticipate certain obsolescence and to fabricate the adaptability. Unlike René Char¹ who defines the poetry by its invulnerability, we make vulnerability the genesis of a poetic city.

1 "A költészet meghatározó és örökre kiismerhetetlen ereje a sebezhetetlenségében rejlik."

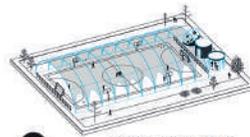
1. "The decisive and forever unknown good of the poetry is its invulnerability."

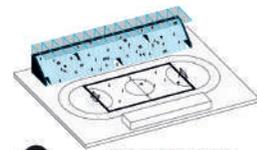
01 FLOOR PAINTING
TOOL Painting of opportunist playing fields on public highway
AIM For the inhabitants to enjoy new equipments every evening and weekend, with an almost zero cost

02 FITNESS TRAILS
TOOL Sport microstructures, set up directly or on long-term
AIM To connect the various social spaces with various urban or natural environments

03 LIVING UP EQUIPMENTS
TOOL Conveniences for the sport equipments
AIM To make possible their use, whatever the weather conditions are

04 SPORTS INSTALLATIONS
TOOL Polyvalent sport equipments
AIM To offer new installation for sports, but also concerts, competitions ...

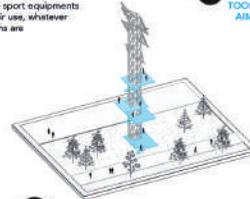
05 TRUCK CAMP
TOOL Trucks used as spaces of exhibition and zones of conviviality during cultural events, festivals
AIM To activate the railroad fallow lands

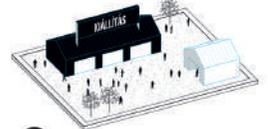
06 EVENT SPACES
TOOL Light structures with scaffolding able to welcome federative and fleeting cultural events
AIM To re-vitalize the district

07 ARTISTIC ACTION
TOOL Works of art and artistic installations
AIM To re-value the image and provide to the district a specific cultural aspect

08 VANTAGE POINTS
TOOL Observatories and points of view onto the site
AIM To make the users aware of the place, to generate new typologies of urban space, to value the obsolete heritage of the site

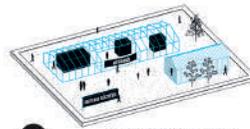
09 CULTURAL EVENT BUILDING
TOOL Event buildings
AIM To perpetuate the offer and the cultural diversity

10 MOVABLE SERVICES
TOOL Daily mobile services (library, doctor's practice...)
AIM To insure a continuity of affinities between the inhabitants

11 A SECOND-HAND USE
TOOL Collection and exchange fair
AIM To bring exchange concept and to provoke the meeting, to favour the re-use of private objects in order to favour the re-use of the urban object

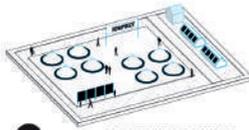
12 TEMPORARY ACTIVITIES
TOOL Light structures able to welcome new professional activities, small shops or local services
AIM To launch the doing-together

13 AMENITIES AND SERVICES
TOOL Shops, services, administrations or associative shared spaces
AIM To encourage a sort of centrality

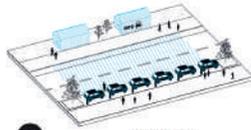
14 COMMUNITY GARDENS
TOOL Shared gardens in the city
AIM To insure a local production, to anchor the territory in an agricultural heritage, to impel a city planning participation

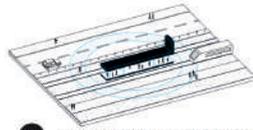
15 ORGANIC WASTE PICK UP
TOOL Recycling ecological systems
AIM To insure a better waste management

16 URBAN FARMING
TOOL Profitable urban agriculture, close to the inhabitants and their needs
AIM To launch a development of the district and a federative pedagogy around a country culture

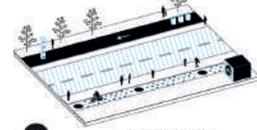
17 AUTOSHARE
TOOL Cars sharing
AIM To reduce the space dedicated to the car park and to strengthen the network of transport

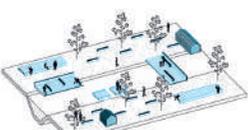
18 REFURBISHMENT OF TRANSPORT STATIONS
TOOL New visible metro / bus / tram stops
AIM To strengthen their visibility, to unify the network and to incite to their use

19 MULTISTOREY CAR PARK
TOOL Silo parks next to the points of centrality
AIM To limit the impact of their presence and to encourage slow mobility with walking on the site

20 SOIL TREATMENT
TOOL Unification of grounds treatments
AIM To channel spaces of circulation and to incite to the discovery of the place

21 URBAN EQUIPMENTS
TOOL Microstructures of water installations, urban facilities, benches ...
AIM To improve the comfort of use, to multiply the situations and to create common spaces

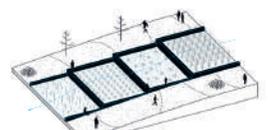
22 LIGHTING STRATEGY
TOOL Urban lighting
AIM To unify the space, to emphasize centralities and remarkable elements

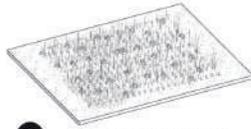
23 TOPOGRAPHY & HYDROGRAPHY
TOOL Design with movements of topography
AIM To create some rhythm, to manage flooding and to offer new points of view

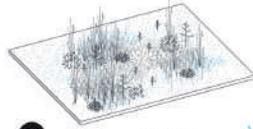
24 DAMS AND WATER DEDUCTIONS
TOOL Variation of stream levels
AIM To play with the presence of natural elements, to give back rhythm and legitimacy, to offer new zones of leisure

25 NATURAL WATER CLEANING
TOOL Scattered hotel and temporary housing in the industrial zones
AIM To anticipate a programmatic mutation and to offer a house to the nomadic city-dwellers

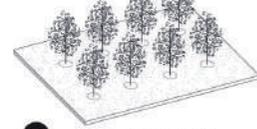
26 MIXED PERENNIAL FIELD
TOOL Specific vegetation
AIM To restore the biotope

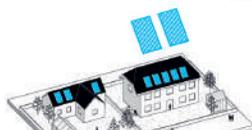
27 WETLAND
TOOL Specific vegetation
AIM To restore the biotope

28 YOUNG WOODLAND
TOOL Vegetation. Slow growth, additional species
AIM To create rhythm and atmosphere

29 TALL WOODLAND
TOOL Vegetation. Average growth, unique species
AIM To create rhythm and atmosphere

30 SUN POWER STRATEGY
TOOL Solar panels
AIM To produce energy and make profitable the spaces where activities are not possible

31 WIND POWER STRATEGY
TOOL Wind turbines put in vacant and abandoned spaces
AIM To make the city productive and to see growing there kind of mechanical landscape

32 BIO COMBUSTION POWER
TOOL Bio combustion factory
AIM To make the city productive and to occupy the non-places

33 URBAN CAMPSITE
TOOL Temporary accommodations
AIM To offer an alternative to the various contemporary ways of living, nomadic or sedentary, long or short

34 THE "+1" ROOM
TOOL Extensions on top and facades of existing buildings
AIM To increase the surface of housings, to limit urban sprawl, to protect free spaces for a possible future and to encourage new activities

35 HOTEL AND HOUSING
TOOL Scattered hotel and temporary housing in the industrial zones
AIM To anticipate a programmatic mutation and to offer a house to the nomadic city-dwellers

36 RESTRUCTURED BUILDING
TOOL Housing buildings
AIM To offer new qualities of housing, to multiply the associated uses, to reduce formal dullness

IZ264 – HANGOLJ RÁ, ZUGLÓ!

IZ264 – TUNE UP, ZUGLÓ!

DICSÉRET

SPECIAL MENTION

ALESSANDRA GLORIALANZA; ELIANA SARACINO; ORSOLA NINA ARTIOLI; FRANCESCO SCILLIERI; ENRICA OLITA; ANTONIO GUERRIERI; RÓMA, OLASZORSZÁG

A Zugló által kínált városszerkezeti adottságok és lehetőségek jelenleg alig vannak kihasználva. Annak ellenére, hogy egy konszolidált városrészről van szó, hatalmas területek állnak funkcióváltás előtt: területek, amelyek elvesztették jelentőségüket, több esetben láthatatlan zárványkényt húzódva meg. Egy, a Rákospatak menti beavatkozás-sorozattal azonban újra lehet hangolni a kerületet, felkészítve jövőbeli forgatókönyvek megvalósulására és újraalkotva központi, összekötő szerepét a kerület részei között, hogy a városi lét termékeny színtere legyen. Mire várunk hát? HANGOLJ RÁ, Zugló!

T mint Időzítés (Timing)

A piaci lehetőségek bizonytalansága miatt a terület fejlesztése pont az alternatív városi funkcióknak nyújthat teret. Azok ugyanis jobban reagálnak a város lakók szükségleteire és a piaci igényekre, hiszen jól variálhatóak és időben változtathatóak.

U mint Urbánus Vonzerő (Urban Public Attractors)

A meglévő közösségi funkciók folyamatos és jó összeköttetésű rendszerbe való integrálásával, a szórakoztatás és a szolgáltatások új szereplőinek

belépésével, a terület újra képes lesz megfogalmazni saját szerepét. Mind városi, mind helyi viszonylatban bevonhatók olyan új funkciók, amelyek egész Budapest tekintetében újrapozícionálják a területet, miközben megteremtik a kapcsolatot a múlt és jövő között.

N mint Hálózat (Network)

Zugló jövőbeli fejlődésének meghatározó pontja egy olyan közlekedésorientált fejlesztés, amely a privát közlekedés racionalizálásán és szabályozásán, valamint a minőségi közösségi és kerékpáros közlekedés támogatásán alapul.

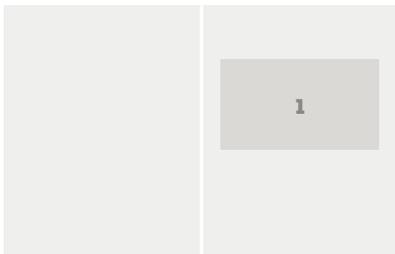
E mint Környezet (Environment)

A területen jelentős zöldfelület található, azonban ezek legnagyobb részben magántulajdonban vannak, a köztulajdonban lévők pedig nem átjárhatóak, rosszul kapcsolódnak egymáshoz, és így karakterüket veszítették.

Ezen zöldfelületi rendszerek egyszerű eszközökkel újraegyesíthetőek, melynek eredményeként maga a környezet válhat a városszövet egységesítő infrastruktúrájává. Ez az ökológiai rendszer felfűzi a helyi, köztulajdonban lévő és félnyilvános szabadter-hálózatot is.

Patakból Városrész

A terv által javasolt vízió a Rákospatak Rákospatak Negyedévé való alakítása. Ma a patak inkább egy maradékterület, mindkét oldalán szervízút kíséri és a város elnéz felette, hiszen nem látható, karakter- és attraktivitásvesztett.

1. kép/pict.: Zugló
újrangolása /
Re-tuning the Zugló
district

ALESSANDRA GLORIALANZA; ELIANA SARACINO; ORSOLA NINA ARTIOLI; FRANCESCO SCILLIERI; ENRICA OLITA; ANTONIO GUERRIERI; ROME, ITALY

The Zugló district is an urban area of particular interest for its potential. Although consolidated area within the city, it presents a large territory in transformation: areas currently without meaning and significance, spaces invisible and suspended. Through a series of interventions on the creek, some strategic, others more site specific, it will

be possible to re-tune the Zugló district, preparing it for future scenarios, redefining its central role as a connector between the parts and making it a fertile territory of urban experimentation. What are we waiting for? TUNE UP, Zugló!

T as Timing

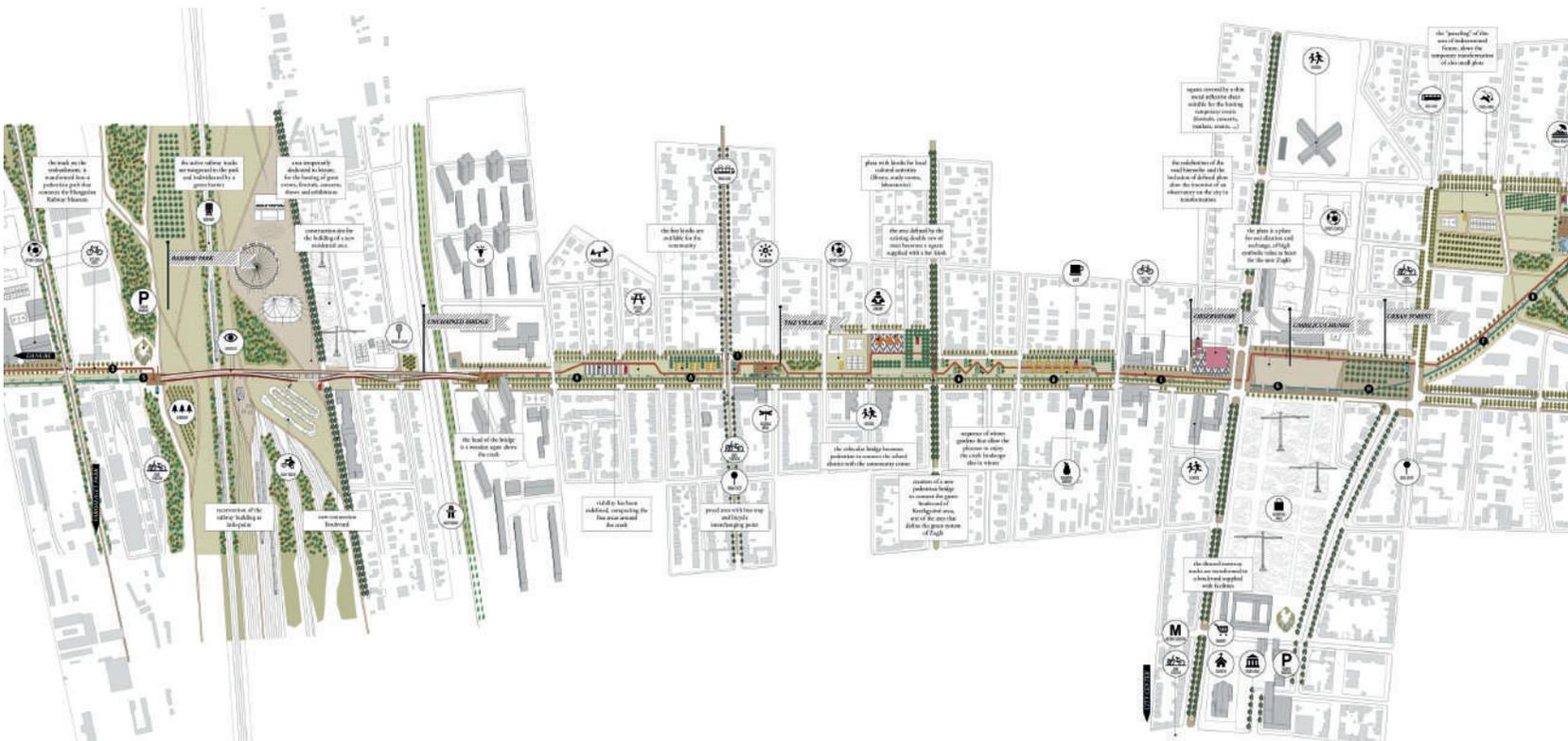
The uncertainty of the development scenario allows the experimentation of alternative urban functions which respond better to the needs of the citizens and the demands of the market, both by their nature variable and changeable over time.

U as Urban Public Attractors

The integration of existing public functions in a continuous and interconnected network, increased by new attractors and services of both urban and local relevance can redefine the key role of the district in relation to the entire metropolitan area, setting it as the new focal point of the connection between history and the future.

N as Network

To improve Zugló's future growth it is necessary to plan a transit-oriented

Ehhez képest a Negyed egy vonzó jelenség, saját karakterrel, urbanus térhasználattal, közösségi lehetőségekkel, és a közös identitás helyreállításának képességével.

A Rákos Negyed egy önálló identitással rendelkező kortárs infrastruktúra, amely kapcsolatba lép az öt körülvevő valós funkciókkal, miközben újakat adaptál és új kapcsolatokat hoz létre.

Egy hiper-infrastruktúra, amely kortárs, alkalmazkodó és flexibilis. Egy integrált rendszer, amely a patak teljes szakaszára megalkotott stratégiai szabályokon alapszik, helyspecifikus projekteket építve. A Rákos Negyed Eszköztár a terület egészén alkalmazható, módszertani és gyakorlati eszközöket felsorakoztató eszközkészlet.

Öt lépés, amellyel a Rákos-patak-ból Rákos Negyed lesz.

1. A VÁROSRÉSZ BEAZONOSÍTÁSA

Az első lépés a Negyed területének definiálása és kijelölése. Nemcsak a meder, a két partvonal és a hozzájuk szorosan kapcsolódó köztulajdonú és félnyilvános terek, utak tartoznak ide, hanem egy egyszerű, de szisztematikus térrendszer, ahol a zöld, a mobilitás, a víz és a különböző használatok

átfogó és egységes vízióvá forrnak össze.

2. A HIERARCHIA ÚJRAÉRTELMEZÉSE

A rendszer folyamatossága és egysége azonban csak azután válik olvashatóvá, hogy tisztáztuk az egyes kapcsolatok súlyát a városi helyzetek elemei - víz, közös közlekedési terek, utcák és magánterületek - közötti viszonyt. A Negyed egy egyedülállóan folyamatos és homogén rendszer lesz, amelyet egy egyszerű, fő útvonal szel ketté, tiszta és olvasható jelként osztva fel és kötve össze a patak két oldalát.

3. A FUNKCIÓK SÚRÍTÉSE

Vonzó funkciók elhelyezésével a homogén és egynemű rendszer érdekessé válik és lehetőséget nyújt különböző minőségi változások, eltérő léptékű és dinamikájú eszközök beiktatására. Az eseményközpontú fejlesztés lehetővé teszi a terület számára, hogy mind területegységek szintjén, mind hálózatként közösségi kulturális tereket, oktatást, sportot és szórakozást fogadjon be.

4. A POTENCIÁLOK MEGHATÁROZÁSA

A Negyed több kilométeres hossza, még ha identitásában egységet is mutat, számos eltérő karakterű városi közeget érint. Meghatározzuk a városrész egyes szakaszait, definiáljuk

a szakaszokon meglévő legfontosabb potenciálokat és hangsúlyozzuk a már meglévő adottságokat.

5. AZ IDŐBELISÉG HASZNÁLATA

Azzal, hogy a stratégiai feladatokat ütemekbe rendezzük, lehetőség nyílik a tér olyan átformálására, mely az érintett közösség közös víziójába is beépül, és elősegíti egy új, kollektív identitás kiépülését. A koncepció az idővel felmerülő fejlesztési lehetőségekhez illeszkedően módosítható, alakítható. Az eszköztár elemei adják meg a városrész elsődleges infrastruktúrájának aktiválási lehetőségeit, míg a metszéspontokba tervezett projektek jelentősebb átalakításokat eredményeznek.

development, based on the rationalization and control of private mobility and on the enhancement of the movement possibilities through the network of public transportation and cycling.

E as Environment

The area is characterized by a great quantity of green, most of which is private, while the public areas appear to be discontinuous, not connected and poorly characterized.

Trough simple steps of reunion and reconnection with green linear systems the environmental system has become the infrastructure of the urban texture, capable of ecologically connecting the great systems with a local network of open spaces, public and semi-private.

Then what constitutes the "UP" for Zugló?

The purposed vision is to transform the Rákos Creek into Rákos Strip. The creek, today, is a residual area, a service space for both parts of the city overlooking it, a space below the minimum threshold of visibility because unattractive and poorly characterized.

The strip, instead, is an active space, with its own characteristics, an urban density of functions, activities,

socialization and exchanges, capable of generating a common identity.

The Rákos Strip is a contemporary infrastructure with its own overall identity that interacts and adapts to the reality it intersects and with which it establishes new relationships.

A hyper-infrastructure, contemporary, adaptable and flexible, an integrated system based on a few strategic rules at the scale of the entire strip (the Rákos Strip Toolkit is a set of operational tools and methods repeatable and adaptable to the different needs all along the creek), and a number of site-specific projects.

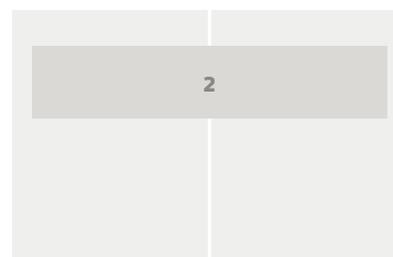
Five fundamental acts can turn the Rákos creek in Rákos Strip.

1. RECOGNIZE THE STRIP

The first step is to recognize the area of the strip. Not a creek, two banks, a few public and semi-private spaces and roads, but a single systemic space, where green, mobility, water and functions, primary and secondary, are integrated in an overall vision.

2. REDEFINE THE HIERARCHY

The continuity and unity of the system will be readable only after having clarified the weight of the different

2. kép/pict.:
A Rákos Negyed egy önálló identitással rendelkező kortárs infrastruktúra, amely kapcsolatba lép az őt körülvevő funkciókkal, miközben újakat adaptál, és új kapcsolatokat hoz

létre / The Rákos Strip is a contemporary infrastructure with its own recognition and overall identity, but that, along the way, can interact and adapt to the reality it intersects and with which it establishes new relationships

3. kép/pict.: Vasútpark és a Lánc-nélküli-híd: Egy piros vonal köti össze a két kerületet a sínek felett / *Railway park and Unchained Bridge: a red thin line reconnects the two districts crossing the railway territory*

4. kép/pict.: A Falu: erős identitású városi közösség egy vonzó központtal képes arra, hogy reagáljon a lakosság igényeire és egy többgenerációs találkozási helyé váljon / *The Village: an urban community with a clear identity, with an*

attractive center capable of responding to the needs of the residents and to promote multi generational meeting
5. kép/pict.: Umbilicus Mundi ("A világ köldöke"): befogadja a helyi lakosokat és a Rákos Negyedét látogató

városhasználókat / *Umbilicus Mundi: receives local residents and the city users of the Rákos Strip*
6. kép/pict.: Solarium: A patak kiemelt szakaszain teraszolt a partkialakítás, így napozásra is kiválóan

alkamassá válik, miközben közelebb engedi látogatóit a vízhez / Solarium: in certain points the banks of the creek have been gradually sloped with the addition of terraces and solarium, allowing the re-establishment of the relation with water

connections and the relationship between the various components of the urban scenario: water, shared space, streets and private spaces. The strip becomes a unique continuous and homogeneous system crossed by a single main path, a clear and readable sign that crosses and connects both sides of the creek.

3. REDENSIFICATION OF FUNCTIONS

The insertion of attractive poles in a homogeneous and isotropic system allows the creation of interruptions, moments at different scales and vitality. An event oriented development with functions capable of being attractive at a territorial scale and a continuous system of community spaces for culture, education, sports and leisure.

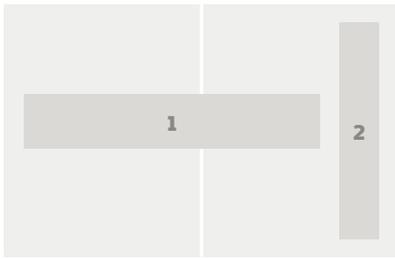
4. IDENTIFYING VOCATIONS

The strip is several kilometers long and, even in the unity of its identity it intersects different areas and urban textures that have very different characters. We have defined the

different sections of the strip, identifying their main vocation, emphasizing it when already present and discovering the potentials in areas still under development.

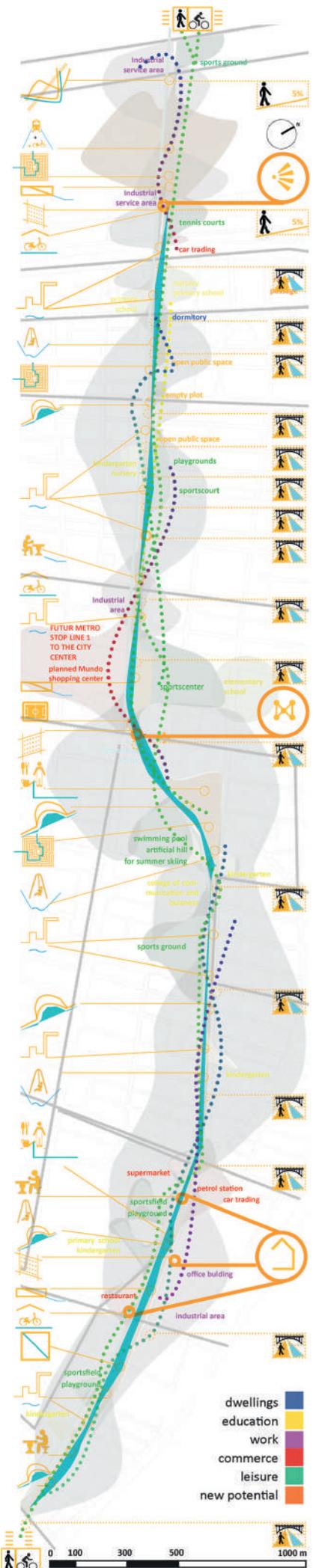
5. WORKING WITH TIME

Through an organization by steps it is possible to start a transformation of space that progressively enters the urban collective imagination, promoting the construction of a new shared identity. The proposed plan can be changed and adapted to the opportunities that arise during its development. The elements of the toolkit constitute the basic infrastructure to activate the strip, while the nodal projects start more significant transformations.

1. kép/pict.:
Új lehetőségek – A befogadó terület: Az elsőként elhelyezett építészeti jelek olyan formálható és növekedésre képes építészeti objektumok, amelyek a használati igények és a területi kapcsolatok változásának megfelelően alakíthatóak / New potentials - Hosting field: The landmarks

which are first settled in the site are malleable and extendable architectural figures evolving as uses grow and urban multi-scale connections are needed
2. kép/pict.:
Alkalmazkodó beavatkozási térkép / Adaptable intervention map

CLAIRE DYCHA; ELSA RENOUF;
PARIS, FRANCE

INTRODUCTION

The motor “letting flow” stands for “letting go” of the creek, as the flow of the water creates the link between the surroundings and the city. The creek is the identity and the legacy of Zugló district. It can be used as a magnet and can be seen as a passage through the city.

“Letting go” – the creek’s flow aims at creating porous links with all the functionalities gravitating at its bank. The idea espoused here is to generate activities and paths that invite all users to acknowledge and make use of the space, each in his/her own way. Each space aspires to fulfill all people’s needs. Outdoor users as well inhabitants of nearby neighborhoods or tourists can all find ways to use this place. A new potential user, the “visitor”, is created.

Our activities, habits, preferences and behaviors cycle with the seasons,

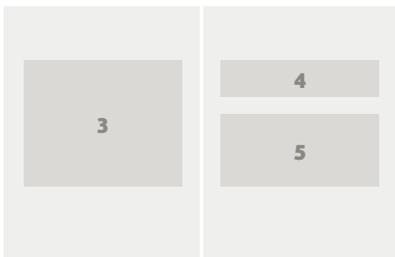
shift from day to night and evolve over the years – what else could be created to remind us of these changes than the running water itself. Creating activities and paths in relation with water, in relation to the creek, loans a specific identity to this leisure area and returns to its users a permanent remembrance of the passage of time.

STRATEGY EXPLANATION

The metamorphosis is catalyzed by a global scale strategic approach of the site. The approach is based upon an analysis of existing values and potentialities. Memory and accessibility are the two main axes of its rehabilitation.

From one end of the creek to the other a continuous pathway will be created, injecting a vital pulse that invites and initiates programs and activities.

The landmarks that are first established on the site are malleable and extendable architectural figures evolving

3. kép/pict.:
Tájépítészeti megoldás: A patakpart (enyhén rézsűs kialakítás a teljes hosszán) - A part

kialakítása alacsony lejtésszögű rézsűvel, ahol a látogatók nyugalmat találhatnak. Amikor a patak emelkedik,

feszített víztükörre válik, amikor a patak vízfelszíne megfagy, korcsolyapályává alakul / A landscape concern: The cove

(gentle slope accessing the creek) - The cove is created with a gentle slope where people can find a quiet place, when the water goes up it is

transformed in a stretch of water, when the water freezes it is transformed into an ice-skating rink

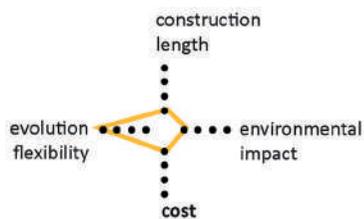

INSTALLATION

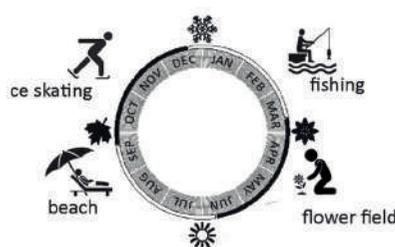
The cove (gentle slope accessing the creek)

FEASIBILITY

CHRONO - USE

MULTI USERS

Az alkalmazott eszközök segítenek felfedni a Rákos-patak természetességében rejlő potenciált és kezdeményezik a környező lakóterületek felé való nyitást. Sokrétű használatot tesznek lehetővé, amelyek nemcsak alkalmazkodók, de egyúttal helyettesíthetők is. A helyi beavatkozások így időbeliséget kapnak, mely az évszakokra, a napszakokra és a különböző időjárási viszonyokra reagál. A javasolt patakpart-kialakítás támogatja az időszakonként eltérő használatot, hiszen azon a helyen, ahol a nyár folyamán napozunk vagy épp magányt keresve pihenünk, télen korcsolyázni fogunk.

építészeti és tájépítészeti beavatkozások ütemezett, rövid és hosszú távon megvalósítható alternatívái figyelembe veszik azt, hogy az egyes helyek mindig alkalmazkodnak a használóik térhasználatának időbeliségéhez és módjaihoz. Ezek az apró beavatkozások és térhasználatok lehetővé teszik a terület valós birtokbavételét. A számos lehetőséget nyújtó javaslat a helyi beavatkozások, a lakossági kezdeményezések motorjává válhat. Az átfogó lehetőségeket biztosító térszerkezet és az ehhez társított nyitott eszközök a terünket egy időhöz, jövőbeli igényekhez és helyszíni adottságokhoz alkalmazkodó helyspecifikus javaslatná teszik. ©

ÖSSZEGZÉS

A terv által megfogalmazott válasz egy alkalmazkodó beavatkozási térkép. Az

4. kép/pict.:

Határok átlépése – Az ismétlődő tevékenységek vonzzák a "látogatókat" a

területre / Crossing boundaries – Recurrent activities are being set up bringing the new category of "visitor" users to the site

5. kép/pict.:

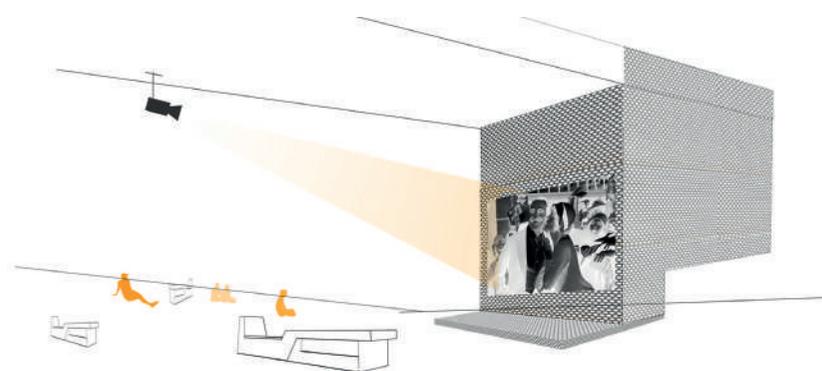
Építészeti megközelítés: Rendezvényhelyszín vetítésekhez - A hatalmas zöldfelületek

városi szintű rendezvényekre is alkalmasak. Nyárestéken filmfesztivált lehet rendezni; napközben

koncerteknek és konferenciáknak adhat helyet Zugló / Architectural approach: Events area with technical support for

projection - Wide empty green areas dedicated to city-scale events. One can imagine an outdoor film festival taking place in Zugló at

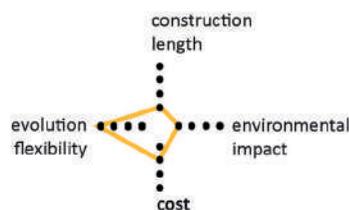
summer nights; concerts and conferences being set up at daytime

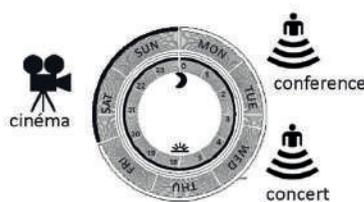
INSTALLATION
events area
with technical support
for projection and diffusion

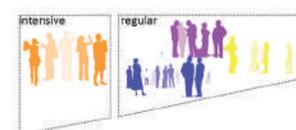
FEASIBILITY

CHRONO - USE

MULTI USERS

as uses will grow and urban multi-scale connections will be needed. They offer adapted answers to the local topography and social needs. They augment the global site regeneration, after that they will be completed with open tools and communication links. These 'totems' will be acting as catalysts of both local and larger scale events, bringing the new category of "visitor" users to the site. Scars of urbanity will be mitigated and dysfunctional areas will be revitalized by these new landscape architectural installations. The overall process is to turn the centrality of the Landmark at the beginning of the intervention into "punctuations" by the end.

The tools aim to release the creek's nature-like shape and state. They favor the creek's functional appropriation to

the surrounding neighborhoods. Each intervention spot can have multiple uses that are adaptable and can be easily replaced. A time perspective is given to the local interventions according to seasons, time of day and climate. The developed topography of the creek bank will bear close witness to the seasonal cycles - as the blooming fields where someone might sunbath or seek solitude in the summer might well turn into pockets of ice suitable for ice-skating in winter.

CONCLUSION

The developed response has been composed by creating an adaptable intervention map. Through phased

interventions organized into short and long-term processes, the proposal takes into account the fact that a single place adapts to the schedules and occupation of the users. Time articulations of micro activities or facilities generate a physical appropriation of the site. Offering possibilities will be the motor of the local interventions giving options to a whole range of categories for the user. General structures and the open tools are provided, were designed to adapt to time, future needs, and site particularities.

VD545 – A VONALAK RITMUSA

VD545 – THE RHYTHM OF THE LINE

MÁSODIK ZSÚRIFORDULÓBA
JUTOTT TERV

PROJECT OF THE SECOND
JURY ROUND

TORRES HECTOR; MUNOZ JULIO;
GALIAN MANUEL; TRASPADERNE JAIME;
MADRID, SPANYOLORSZÁG

A ritmus általában egy olyan mozgást jelent, „melyet erős és gyenge elemek, ellentétes vagy különböző körülmények szabályozott ismétlése határoz meg”. A ritmus vonatkozhat egy vizuális prezentációra (”egyenletes mozdulatok a térben”), de lehet geometrikus minták közös nyelve is.

A tervünk alapkonceptiója az, hogy a látogatókat az izgalom, a felfedezés és az érzékelés egy játékos formája révén inspirálja. A terv alapja egy ritmusra épülő, szekvenciális megtapasztalás, mely végigvezeti a látogatókat a mozgóképszerűen elrendezett növények, vízfelületek, topográfiai elemek és városi terek színes és merész kompozícióján. A ritmusok változása adja meg a látogatóknak a lehetőséget, hogy azt az elemet válasszák ki, ami leginkább megfelel az igényeknek, biztosítva az élmények megtapasztalását a különböző útvonalak, sebességek, érzések, használati lehetőségek

és látványok által. A terület csomópontjai olyan mobilitási csatlakozókká válnak, amelyek egyrészt stratégiai területeken találhatók, másrészt fontos helyeket, úticélokot is létrehoznak.

A projekt részeként a patak mint Zugló ökológiai gerince hangsúlyosabbá válik és egy mágneses pólusként vonzza majd a szabadidős, sport, játék, oktatási és ökotecnológiai funkciókat. A vízpart melletti térhasználatok és tevékenységek ritmusa közösségi, szabadidős és aktív ökológiai központként erősítik a park szerepét. Ahogy a patak biológiai mutatói javulnak, úgy fog a terület biodiverzitása is növekedni. Ez egy új ökoszisztéma kialakításához vezethet, mely a patakot mind a turisták, mind a helyiek számára vonzó célponttá teheti. Így alapot teremt a kulturális, szórakozási és szabadidős tevékenységek határtalan számú variációjához: „MARADJ, JÁTSSZ, ÉREZD JÓL MAGAD”

A terv azt is célul tűzi ki, hogy úgy formálja meg a regenerálódásra képes és ökológiailag termékeny természetes határhelyzeteket, hogy folyamatos átmenete-

ket képezzenek a patakmedertől a parkokig. Fontos beazonosítanunk a patakmeder revitalizációjának lehetséges módszereit és azokat a szakaszokat, amelyek az extrém vízhozam és az erózióveszély miatt a beavatkozás helyszínei lehetnek. A természetes meander formák utánzása azt eredményezheti, hogy a csökkentett értékű vízi élőhelyek minősége helyreáll és a folyás felsőbb részénél lévő árvízi és eróziós veszélyek csökkennek.

Meg kell jegyezzük, hogy a patak helyreállítása egy nemzeti szintű helyreállítási program keretében képzelhető el, és ez lehet a projekt egyik hosszú távú célja. A beavatkozás átalakítja a meder vonalát, néhol megnöveli, néhol pedig csökkenti a meder méretét azzal, hogy lágy és kemény peremek variációját alkalmazza. A javasolt változás egy olyan kompozíciós elven alapul (”cut and fill”), ahol a kivágott elemek térfogata nagyjából megfelel az új partmenti területek földfeltöltéseinek méretével, így minimalizálva az építési munka mennyiségét. A folyamat lehetővé teszi, hogy kis

1. kép/pict.: Javaslát a partvonal kialakítására, látványterv / *View of the creek proposal, rendering*

2. kép/pict.: A partkialakítás látványterve / *View of the creek proposal*

3. kép/pict.: A patak madártávlati képe: A terület átalakulási folyamata a városi táj újrahasznosítását is magába foglalja, az ipari, sport és vasúti területek felhasználásával /

Aerial view of the creek: The transformation process of the area encompasses the recycling of the urban landscape through the reuse of industrial, sport and rail facilities

TORRES HECTOR; MUNOZ JULIO; GALIAN MANUEL; TRASPADERNE JAIME; MADRID, SPAIN

Rhythm generally means a "movement marked by the regulated succession of strong and weak elements, or of opposite or different conditions". Rhythm may also refer to a visual presentation as "timed movement through space" and a common language of pattern units' rhythm with geometry.

The project is designed to inspire visitors with a playful sense of wonder, excitement and discovery. The engine of this design is a sequential rhythm experience that guides visitors through a cinematic arrangement of bold chromatic juxtapositions of plants, water, topography and mix of uses. The interchange of rhythm gives the opportunity to the visitors to choose the rhythm more adjusted to their necessities, providing a different experience in terms of routes, speeds, feelings, uses and points of view. These nodes are considered mobility

interfaces and are located in strategic areas creating a sense of place and destination along the project.

The creek is enhanced as the ecological backbone of Zugló district that constitutes a magnetic pole for leisure, sports, playing, education and eco-technology. The rhythm of uses and activities along the riverside emphasizes the park's role as a center for collective leisure and active ecology. As the biological value of the creek will grow, so will biodiversity value. This might lead to the evolution of a new ecosystem, making the creek a desirable destination for tourism and locals. Therefore it sets the bases for an unlimited variety of cultural, recreational and sport uses. "STAY, PLAY, ENJOY".

Likewise, the project is based on the notion that resilient and eco-logically productive natural edges are formed as a gradual gradient from river bottom to land surface. Thus, it is important to identify the mechanisms of meander recreation and the areas where they are likely to occur and are critical for

managing flood and erosion hazards. Additionally, mimicking the natural processes of meander formation can lead to the successful restoration of degraded aquatic habitat and a reduction in flood and erosion hazards downstream.

It should be remarked that the restoration of the creek will take place as a Natural Restoration Process and it will be a long term goal for the project. The project will reshape the line of the creek by enlarging and shrinking it as a result of the introduction of a catalogue of soft and hard edges. The methodology proposed is based on the technique of "cut and fill", which is the process of constructing whereby the amount of material from cuts roughly matches the amount of fill needed to make nearby embankments, minimizing the amount of construction labor. The process allows through small actualities the reshaping of the creek into a more effective natural environment.

Furthermore, it is equally important to establish a long term vision for the

4. kép/pict.:
Átnézeti rajz /
Master Plan

beavatkozások révén teljesen átalakít-
suk a patakpartot és jobban működő
természetközeli élőhelyet hozunk létre.

A terület számára ugyanannyira fontos, hogy olyan hosszú távú víziót alkot-
sunk, mely kezdeményez és stratégiát
ad, miközben lehetővé teszi a szomszéd-
ságok lakói számára, hogy a közösség,
az ökológia és a menedzsment szem-
pontjaink figyelembe vételével eszkö-
zöljenek fejlesztéseket. Ezeket a fejleszt-
ési terveket úgy kell megalkotni, hogy
tekintettel legyenek a helyi jellegzetes-
ségekre, szükségletekre és az alábbi
szempontok mentén szerveződjenek:

- Lakóterületek: Közösségtudat, fenntartható rehabilitáció, szomszéd-
ságok összekötése
- Szociális lakások: társadalmi befoga-
dás, környezettudatosság és környezeti
nevelés, aktiválás és új funkciók
- Könnyűipar: együttműködés a tulajdo-
nosokkal, megújuló energiák, flexibilis
terek

A lineáris park létrehozásának célja az,
hogy egy olyan dinamikus táj szülessen,

mely a meglévő, helyi növényzet adott-
ságait kihasználja és keresi a színek, illa-
tok, textúrák, árnyékok, mozgások és han-
gok állandóan változó kombinációja által
létrejövő, érzékszerveinkre ható élmé-
nyeket. A megújuló energiát termelő ker-
tek a táj részévé válnak, és biztosítják
az energetikai függetlenséget a parkba
kerülő tevékenységek és a kiszolgáló épü-
letek számára. A táj az évszakok ritmu-
sának megfelelően változik és minden
alkalommal más élményt biztosít a láto-
gatóknak. Ugyanez történik a vízfelüle-
tek ritmusával, mely az évszakok váltako-
zásához illeszkedően ingadozik, más-más
látványt és kölcsönhatást létrehozva. A
terv támogatja a helyi növényültetéseket,
hiszen ezzel is növeljük a biodiverzitás
mértékét és visszaállításának esélyét.

Ha az összképet nézzük, a projekt arra
törekszik, hogy egy flexibilis keretet hoz-
zon létre, három alapvető koncepcionális
elem alkalmazásával: kapcsolatok, elérhe-
tőség és aktivitás. Ez a három elem fogja
biztosítani a dinamikus élményt és megte-
remteni a terület ökológikus hagyatékát.

A gyalogutak és a gyalogos-kerékpá-
ros hálózat mint infrastrukturális ele-
mek, fontos szerepet töltenek be az egyes
szomszéd-ságok összefűzésében és a pro-
jekt más budapesti kerületekkel való
összekötésében. A terv túlmutat a város-
határokon és a folyón, a gyalogosok,
kerékpárosok és kerekesszékesek szá-
mára biztosított maximális hozzáférhe-
tőség által. Ez az átszőtt hálózat a jövő-
beli igényekkel összhangban, az idők
során még intenzívebbé is válhat.

A patak mintegy „irányítóközpontként”
működve, a tevékenységek és a
táj gazdálkodásának súlypontja-
ként segíti majd a vonzó és dinami-
kus élmények létrejöttét és megta-
lálja az egyensúlyt ökológia, sport, sza-
badidő és más elfoglaltságok között.

Ezeknek stratégiáknak köszönhe-
tően, a patak a jövőben egy helyi, kerületi
park szerepét fogja betölteni, de ami még
ennél is fontosabb, átalakulási folyamatá-
val mintául szolgálhat a régió és az egész
ország számára.

district, creating initiatives and strategies which will allow the neighbourhood to grow up based on concepts such as community, ecology and management. These strategies are developed taking into account all the characteristics and necessities and following these concepts:

- Residential: Sense of community, sustainable rehabilitation, linking neighbourhoods.
- Social Housing: Social inclusion, environmental education and awareness, activation & reprogramming.
- Light industry: Collaborating with stakeholders, low carbon energy, flexible spaces.

The aim of the linear park is to create a dynamic landscape based on the local vegetation, seeking sensory experiences derived from the changing combination of color, fragrance, texture, shade, movement and sound. The gardens of renewable energy collectors are part of the landscape that will guarantee energetic self-sufficiency for the

activities of the park and the small local service buildings. The landscape will change according to the rhythm of the seasons ensuring a completely different experience for the visitor each time. The same will happen to the rhythm of the water, which will fluctuate accordingly with the seasons, creating different perspectives and interactions. Moreover, local planting is encouraged in order to recover and enhance the biodiversity of the area.

Looking to the big picture, the project is seeking to create a flexible framework by establishing three important legacy concepts: connectivity, accessibility and activity. These three will ensure a vibrant experience and an ecological legacy for the district.

In addition, the walkways and the pedestrian cycling network are considered infrastructural elements that play an important role stitching the neighborhoods and connecting the project with other districts in Budapest. The project flies over the urban barriers

and the river, maximizing the accessibility for pedestrians, bicycles and wheelchairs. In accordance with the future needs, this interwoven network may be intensified through time.

As if it was a management headquarters, a center for activities and landscape will be in charge of creating an attractive and vibrant experience for the visitors and finding the balance between ecology, sports, leisure and other activities.

Thanks to all these strategies, the future creek will be considered as a local park for the district and more importantly, it will be seen as a role model for the region and the nation. ©

EUROPAN SZERVEZET

EUROPAN ORGANIZATION

EUROPAN MAGYARORSZÁG

EUROPAN MAGYARORSZÁG:

Magyar Urbanisztikai Tudás-
központ Nonprofit Kft.
1094 Budapest, Liliom utca 48.

Telefon: +36-1-2155794
Fax: +36-1-2155162
Email: mut@mut.hu
web: www.europan-hungary.hu

Nemzeti titkár:
ONGJERTH Richárd - építész, várostervező

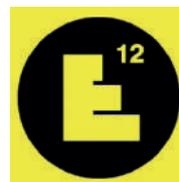
Nemzeti koordinátor:
SZABÓ Árpád DLA - építész, várostervező,
a BME Urbanisztika Tanszék docense
SZABÓ Gyöngyvér - tájépítész

Programkoordinátor:
SZABÓ Alexandra - tájépítész

European Nemzeti Bizottság tagjai:
BALOGH Péter PhD - tájépítész, egye-
temi docens, a Budapesti Corvinus
Egyetem, Tájépítészeti Kar delegáltja
BENKŐ Melinda PhD - építész, város-
tervező, egyetemi docens, a Magyar
Urbanisztikai Társaság delegáltja
BORSAY Attila - építész, a Magyar Épí-
tőművészek Szövetsége delegáltja
KRAKLER JUDIT - építész, várostervező,

a Belügyminisztérium, Területrende-
zési és Településügyi Főosztály, Tele-
pülésrendezési Osztály delegáltja
ZÁBRÁNSZKYNÉ PAP Klára - épí-
tész, várostervező, az Országos
Főépítészeti Kollégium delegáltja
SÁNDOR Gergely - építész, a Magyar
Építész Kamara delegáltja
SZABÓ Árpád DLA - építész, város-
tervező, egyetemi adjunktus, a BME
Urbanisztika Tanszék delegáltja
ZIMBORÁS Gábor - építész, várostervező,
a Kortárs Építészeti Központ delegáltja

Az European Magyarország munkájá-
ban a korábbi években részt vettek:
BATÁR Attila, BÖHÖNYEI Ágnes, ERŐ
Zoltán, FINTA Sándor, GUNTHER Zsolt
DLA, HELYES Gábor, KARNER Anikó,
LOCSMÁNDI Gábor PhD, MOHÁCSI Sán-
dor, RADVÁNYI György DLA, RÓTH János
DLA, SYLVESTER Ádám, Z. HALMÁGYI
Judit

EUROPAN EURÓPA:

EUROPAN TITKÁRSÁGA:
PUCA - Grande Arche de la Défense - Pilier
Sud 92055 Paris-la-Défense cedex - FR

Telefon: + 33. 1. 40 81 24 47
Email: contact@europan-europe.eu
web: www.europan-europe.eu

Thomas SIEVERTS - várostervező,
kutató, az EUROPAN elnöke
Didier REBOIS - építész, főtitkár
Françoise BONNAT - várostervező, titkár
Frederic BOURGEOIS - titkár

TAGORSZÁGOK:
Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország,
Franciaország, Horvátország, Hollandia,
Németország, Norvégia, Olaszország, Por-
tugália, Spanyolország, Svédország, Svájc

TÁRSULT TAGORSZÁGOK:
Lengyelország, Magyarország, Koszovó

1. kép/pict.:
Pályázati helyszínek
az European12
ciklusban /
Competition sites in
European 12

EUROPAN MAGYARORSZÁG:

Hungarian Urban Knowledge Centre
1094 Budapest, Liliom utca 48.

phone: +36-1-2155794
fax: +36-1-2155162
email: mut@mut.hu
web: www.euopan-hungary.hu

National secretary
Richárd ONGJERTH - architect, urban
planner, managing director of the
Hungarian Society for Urban Planning

National co-ordinator
Árpád SZABÓ, DLA - architect, urban
designer, associate professor at the
Department of Urban Planning and
Design of the University of Tech-
nology and Economics, Budapest
Gyöngyvér SZABÓ - landscape architect

Program co-ordinator:
Alexandra SZABÓ - landscape architect

MEMBERS OF THE NATIONAL COMMITTEE

Péter BALOGH PhD - landscape archi-
tect, associate professor, delegate
of the Faculty of Landscape Archi-
tecture of the Corvinus University

Melinda BENKO PhD - architect, urban
designer, associate professor, delegate of
Hungarian Society for Urban Planning
Attila BORSAY - architect, delegate
of Society of Hungarian Architects
Judit KRAKLER architect, urban
designer, delegate of Ministry of Interior
Klára ZÁBRÁNSZKYNÉ PAP - archi-
tect, urban designer, delegate of Board
of Local Government Chief Architects
Gergely SANDOR - architect, delegate
of Chamber of Hungarian Architects
Árpád SZABO DLA - architect, urban
designer, associate professor, dele-
gate of Department of Urban Planning
and Design of the University of Tech-
nology and Economics, Budapest
Gábor ZIMBORAS - architect, urban
designer, delegate of Hungarian
Contemporary Architecture Centre

Fellows of European Magyaror-
szág in previous years:
Attila BATÁR, Ágnes BÖHÖNYEI, Zoltán
ERŐ, Sándor FINTA, Zsolt GUNTHER,
Gábor HELYES, Anikó KARNER, Gábor
LOCSMÁNDI PhD, Sándor MOHÁCSI,
György RADVÁNYI DLA, János RÓTH
DLA, Ádám SYLVESTER, Judit Z.
HALMÁGYI

EUROPAN EUROPE

EUROPAN SECRETERIAT:
PUCA - Grande Arche de la Défense - Pilier
Sud 92055 Paris-la-Défense cedex - FR

phone: + 33. 1. 40 81 24 47
email: contact@euopan-europe.eu
web: www.euopan-europe.eu

Thomas SIEVERTS - urban
planner, researcher, president
Didier REBOIS - archi-
tect, General Secretary
Françoise BONNAT - town
planner, secretary
Frederic BOURGEOIS - secretary

MEMBER COUNTRIES:

Austria, Belgium, Croatia, Denmark,
Finland, France, Germany, Italy,
Netherlands, Norway, Portugal,
Spain, Sweden, Switzerland

ASSOCIATE COUNTRIES:

Hungary, Kosovo, Poland

SZERZŐK ÉS TÁMOGATÓK / AUTHORS & SPONSORS

KÖRMENDY IMRE

építész, tudományos munkatárs
a Magyar Urbanisztikai Társaság elnöke
1094. Budapest, Liliom utca 48.

Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti Kar, Településépítészeti
Tanszék
1118 Budapest, Villányi út 29-43. "A"
épület 217.
email: kormendy.imre@uni-corvinus.hu

SZABÓ GYÖNGYVÉR

okl. tájépítésszámológépítész
European Nemzeti Koordinátor

European Magyarország
Magyar Urbanisztikai Tudásközpont
Nkft.
1094. Budapest, Liliom u.48.
email: gy.szabo@mut.hu
tel.: 30 / 856 4896

LOCSMÁNDI GÁBOR

nyug. egyetemi docens PhD

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudo-
mányi Egyetem
Építésszámológépítész Kar, Urbanisztika
Tanszék
1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3. K.
293.
email: locsmandi@urb.bme.hu

HAVADI ERIK

építész, urbanista

email: e.havadi@gmail.com

SZABÓ ÁRPÁD

építész, egyetemi docens DLA
European Nemzeti Koordinátor

European Magyarország
Magyar Urbanisztikai Tudásközpont
Nkft.
1094 Budapest, Liliom utca 48.
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudo-
mányi Egyetem
Építésszámológépítész Kar, Urbanisztika
Tanszék
1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3. K.
293.
email: arpszabo@hotmail.com

BALOGH PÉTER ISTVÁN

tájépítész PhD, DLA
egyetemi docens, vezető tervező

Budapesti Corvinus Egyetem Tájépíté-
szeti Kar
Kert- és Szabadtértervezési Tanszék
1118 Budapest, Villányi út 35-43.
email: peter.balogh@uni-corvinus.hu

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA

BUDAPEST XIV. KERÜLET
ZUGLÓ ÖNKORMÁNYZATA

MAGYAR URBANISZTIKAI
TUDÁSKÖZPONT NKFT.

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

ORMOS IMRE ALAPÍTVÁNY